

3
69

LACARA

UL XVIII
. 711
IANUARIE 1969

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

actualitatea

Înalta apreciere pentru cadrele didactice

Hotărîrea privind majorarea salariilor și experimentarea noului sistem de salarizare în întregul învățământ — după cum era de așteptat — un puternic ecou și o vie satisfacție în rândurile cadrelor didactice, de toate gradele, din țară. Prin telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, corpul profesoral, personalul tehnic, economic și administrativ-gospodăresc din diferite verigi ale rețelei de învățământ își exprimă recunoștința profundă față de partidul nostru care, și prin această hotărîre, aduce mărturia griji permanente pentru cadrele aflate în slujba cauzei nobile a învățământului de toate gradele.

Salutînd noile măsuri, învățătorii și profesorii, precum și celelalte cadre, văd în Hotărîrea Consiliului de Miniștri nu numai o substanțială majorare a salariilor ci și reaşezarea lor după criterii cu adevărat științifice, în deplină concordanță cu meritele reale ale membrilor corpului didactic.

Personal, în calitate de profesor cu vechi state de serviciu și ca inspector școlar, consider că această Hotărîre constituie un stimulent complex și nemijlocit în ridicarea la un nivel mai înalt a activității pe toate planurile pe care o depune corpul nostru profesoral în învățământul de cultură generală și cel superior.

Prof. Ion DUMITRESCU
din Inspectoratul școlar
al municipiului București

Pășind în anul în care vom sărbători cea de-a 25-a aniversare a eliberării patriei noastre am simțit o mare bucurie citind Hotărîrea Consiliului de Miniștri privind majorarea salariilor și experimentarea noului sistem de salarizare în întregul învățământ.

Noul sistem de salarizare arată încă o dată grija pe care conducerea de partid și de stat o manifestă pentru slujitorii școlii, pentru îmbunătățirea condițiilor lor de trai, fiind mărturia înaltei aprecieri pentru pregătirea continuă și munca asiduă, neprecupețită, a cadrelor din învățământ în formarea viitorilor cetățeni ai patriei noastre.

Diferențierea salariului lunar, ținîndu-se seama de funcția îndeplinită, pregătirea profesională, stagiul în învățământ, condițiile specifice de activitate și de cali-

tatea muncii instructiv-educative, mi-au creat mie personal, ca și colegilor mei, un legitim optimism, dîndu-mi imbold în pregătirea mea profesională și în ridicarea procesului educativ la un nivel superior.

Cu deosebire sînt satisfăcută de faptul că s-a creat posibilitatea micșorării stagiului de activitate între două gradele de la 5 ani la 4 ani, ținîndu-se seama de rezultatele obținute în muncă.

În calitatea mea de profesoară de fizică și chimie mă alătur tuturor colegilor mei din învățământ, asigurînd conducerea de partid și de stat că voi răspunde cu elan sarcinilor ce-mi revin în opera nobilă de pregătire a elevilor la nivelul exigențelor societății noi, socialiste, în plină perfecționare.

Prof. Graziella DOICESCU
director adjunct al Școlii
generale 109 București

Hotărîrea reprezintă pentru noi mărturia unei înalte aprecieri față de oamenii școlii, recunoașterea și prețuirea efortului ce se depune în munca instructiv-educativă, desfășurată cu dăruire de către corpul profesoral din România. În Hotărîre noi vedem în același timp expresia grijii deosebite a partidului și statului nostru pentru crearea de condiții materiale cît mai bune cadrelor didactice. Noul sistem de salarizare, care prevede ca majorările să se efectueze în raport cu funcția îndeplinită, cu pregătirea cerută pentru ocuparea ei, cu stagiul în învățământ și calitatea muncii instructiv-educative și științifice, cu gradul didactic și condițiile specifice de activitate, toate aceste criterii sînt îmbrățișate unanimes de cadrele din învățământ.

Prof. Iacob FURTUNĂ
Liceul «Gheorghe Șincai»
București

Cadru adecvat

Legea de organizare și funcționare a Consiliilor populare adoptată de Marea Adunare Națională este chemată să contribuie la perfecționarea vieții sociale din țara noastră, la îndeplinirea sarcinilor stabilite de Congresul al IX-lea și de Conferința națională a partidului.

În elaborarea proiectului de lege s-a ținut seama de tradițiile și ideile înaintate ale gândirii ju-

ridice din țara noastră, de experiența pozitivă acumulată de organele locale ale puterii de stat în anii socialismului, de opiniile și propunerile a numeroși cetățeni care au participat efectiv la dezbaterile publice a proiectului de lege. Peste 26 000 de cetățeni și-au spus părerea asupra proiectului, iar în sesiunile consiliilor populare numeroși deputați, activiști de partid și de stat, precum și teoreticieni și practicieni ai dreptului constituțional și administrativ și-au exprimat punctul de vedere, contribuind direct la elaborarea legii în forma ei finală. Au fost făcute peste 8 000 de propuneri și sugestii valoroase.

La stabilirea atribuțiilor consiliilor populare s-a ținut seama de locul pe care acestea îl au în sistemul organelor statului, de rolul lor în conducerea activității economice, social-culturale și edilitar-gospodărești de interes local, de faptul că ele administrează și gospodăresc anual un buget de circa 20 miliarde lei, realizînd prin unitățile de industrie locală, construcții montaj și gospodărie comunală un plan de producție și prestări de servicii către populație de aproximativ 29 miliarde lei.

În spiritul noii legi, consiliile populare dispun de o largă autonomie, rezolvă problemele de interes local, în concordanță cu interesele generale ale țării, analizează și fac propuneri pentru rezolvarea problemelor economice și social-culturale de interes republican care privesc și activitatea de stat pe plan local.

Mijloacele și formele prin care consiliile populare și comitetele lor executive mobilizează și atrag masele la conducerea treburilor de stat și obștești sînt de asemenea prevăzute în lege, prin dispozițiile precise și complete referitoare la organizarea și funcționarea comisiilor permanente, a comitetelor de cetățeni, precum și cu privire la drepturile și îndatoririle deputaților.

Noua lege de organizare și funcționare a consiliilor populare creează premise favorabile, un cadru mai adecvat pentru o rodnică activitate a organelor locale ale puterii și administrației de stat, pentru o participare mai activă a cetățenilor la conducerea și rezolvarea treburilor locale.

Stan VLAD

După ce s-au efectuat multiple lucrări de cercetare de către un colectiv al Uzinei 1 Mai Ploiești, s-a trecut la fabricația de serie, pentru piața internă și externă, a instalațiilor de prevenire a erupțiilor cu acționare hidraulică de 9 țoli cu 700 atmosfere și de 7 țoli cu 350 atmosfere. Noua gamă de instalații de prevenire lucrează cu înalți indici tehnico-economici și o greutate specifică scăzută datorită unor piese lucrate din oțel cu caracteristici foarte ridicate și greutate scăzută.

Alegeri generale — 2 martie '69

Sîntem așadar în plină campanie electorală. Alegerile generale de la 2 martie constituie unul dintre principalele evenimente politice ale anului 1969, anul celei de-a XXV-a aniversări a eliberării patriei și al celui de-al X-lea Congres al partidului. Condițiile în care se vor desfășura alegerile din acest an sînt mult schimbate în bine față de cele de acum patru ani cînd — la 7 martie 1965 — au fost alese actualele organe ale puterii de stat. Anii din urmă au sporit considerabil înfăptuirile țării noastre. România de azi este o țară plină de prospețime și viitoare, cu o orînduire socială înaintată, un potențial economic dezvoltat, cu un înalt prestigiu internațional.

Campania electorală din acest an este organizată de Frontul Unității Socialiste, organism politic permanent cu caracter larg reprezentativ din care fac parte: Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a societății noastre socialiste — principalele organizații de masă, obștești și profesionale, consiliile oamenilor muncii ale naționalităților conlocuitoare. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, «Frontul Unității Socialiste reprezintă o formă superioară de manifestare a voinței de muncă și de luptă a poporului nostru, a hotărîrii sale de a realiza programul desăvîrșirii construcției socialiste, de a-și făuri un viitor luminos, de a asigura progresul material și spiritual al patriei».

Este de înțeles că, în aceste condiții noi, întreaga activitate de pregătire și desfășurare a alegerilor se situează pe trepte

superioare. Prin decrete ale Consiliului de Stat au fost delimitate cele 465 de circumscripții electorale pentru alegerea deputaților în Marea Adunare Națională s-a stabilit numărul circumscripțiilor electorale județene și municipiului București. Un muncat arată că într-una din dințele sale, Biroul Executiv Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste a aprobat punerile de candidați ai frontului pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională. Orie de informații venite din juțele țării ne aduc la cunoștință că s-au și efectuat o mare parte din pregătirile tehnico-organice, printre care constituirea comisiilor electorale județene municipale, orașenești și comunale.

Pe fundalul lărgirii continuu democrației socialiste, cetățenii țării noastre vor alege la 2 martie dintre cei mai buni pe cei mai buni.

V. STĂNESCU

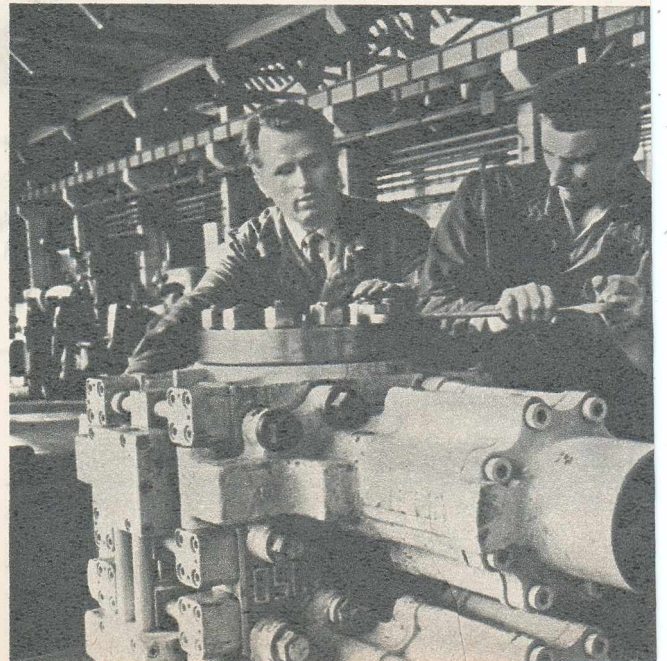
REPORTER PE TEREN

Start la «Grivița roșie»

Ianuarie '69. Vizită de începere de an la «Grivița roșie». Prii popas: cazangeria — acolo un sub loviturile puternice ale canelilor, se nasc prețioasele laje destinate industriei chimice — Ați luat startul pe '69; ne puteți spune în legătură aceasta?

Întrebarea este adresată maestrului principal FLOR OPRESCU.

— Am putea spune — ne părătește interlocutorul nostru — că startul a fost luat încă

20 octombrie 1968, adică în ziua când secția noastră — cazangeria — a început să furnizeze altor secții de prelucrare și de finisare primele piese ale utilajelor ce urmează a fi fabricate în 1969. S-a procedat astfel pentru a se asigura din timp condiții optime pentru desfășurarea ritmică a producției. Mai cu seamă că uzina noastră are de făcut față în 1969 unor sarcini deosebit de importante.

Care sînt aceste sarcini? Despre ele ne vorbește tov. NICOLAE DUȚU, secretarul Comitetului de partid.

— În 1969 — ne spune d-sa — producția globală a uzinei va înregistra, așa cum de altfel rezultă din cifrele de plan pe care le dezbaterem — o creștere de 24 milioane lei față de anul precedent, iar producția marfă un spor de 40 milioane. Este demn de reținut — a adăugat tov. Nicolae Duțu — că tot acest spor de producție va fi realizat fără a se mai face noi investiții, fără angajare de oameni în plus sau alte cheltuieli suplimentare, ci doar și simplu prin creșterea productivității muncii (care va cunoaște în acest an o urcare cu 7,8%), printr-o valorificare mai cuprinzătoare a rezervelor interne, printr-o mai bună disciplină a muncii economice de materiale etc. Așa cum se prevede în prețioasele indicații cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 16-17 decembrie 1968 și din alte documente de partid și de stat din ultima vreme.

Întregul nostru colectiv s-a angajat ca pe lângă realizarea planului pe 1969 să aducă pînă la firșitul acestui an o depășire peste plan în valoare de 5 milioane lei.

O ultimă convorbire. De data aceasta interlocutorul nostru este ing. DUMITRU DRAGNEA, inginer-șef al uzinei.

— «Grivița roșie» — ne spune — este gata pentru marea bătălie ce-i revine în 1969 — an în care are de făcut față unor comenzi deosebit de mari și de importante. În primul rînd, crește cu mult, față de anul trecut, exportul de produse pe care le fabricăm: cazane cu aburi, vagoane sisternă pentru produse chimice și petroliere, rezervoare subterane etc.

În 1969 vom livra de asemenea utilaj pentru industria chimică românească. Contribuim astfel cu produsele noastre — a adăugat inginerul-șef — la construirea în prezent a unei noi linii de fabricare a fosfaților și acidului sulfuric, ce se amenajează pe lângă Uzina de la Năvodari, a noii linii de sodă pe lângă Combinatul chimic de la Rîmnicu Vilcea, aflată și ea acum în construcție, a unei noi unități a Combinatului chimic de la Craiova și la extinderea Uzinei de coloranți de la Codlea. Așa cum se vede, sarcini mari și importante, cărora harnicul colectiv al uzinei bucureștene «Grivița roșie» va trebui să le facă față cu cinste în 1969. Și la a căror realizare, le urăm, acum a început de an, succes deplin.

F. URSEANU

Autoturismele, înghețate la propriu și nu la figurat, par o înșiruire de viețuitoare preistorice. Trotuarele nu se mai disting (în acest moment lucrurile s-au modificat, dar nu cine știe ce...), abia de-și trag răsufierea autobuzele și troleibuzele, încît îți vine să exclami: niciodată neaua n-a fost mai bogată! (?) (Fotografie de Nicu VASILE.)

Bătălia împotriva albului

Așteptată cu bucurie, zăpada — căzută în ultimele zile într-o abundență neobișnuită — a dat orașului haina plină de farmec și poezie a iernii. Dar dincolo de

poezie trebuia făcut totul ca, în noile condiții, desfășurarea normală a activității să nu fie prin nimic stînjinită.

La comandamentul municipiului — adevărat stat-major al acțiunii de deszăpezire — munca nu cunoaște răgaz. Zi și noapte, fără încetare, se urmărește «planul de bătaie», se dau ordine și dispoziții în funcție de situațiile ce intervin. Prin intermediul celui mai modern mijloc de comunicație — radioul — se ține o permanentă legătură cu instituțiile care au responsabilitățile cele mai direc-

te: I.T.B., I.S.B., I.C.A.B., I.D.G.B. și, totodată, cu șefii sutelor de echipe care acționează pe cuprinsul orașului. În aprecierea muncii a intervenit o nouă unitate de măsură: metrul pătrat de drum redat circulației normale, pornind de la prioritățile stabilite — descongestionarea marilor artere și a nodurilor de străzi, mai cu seamă a traseelor de transport în comun; stabilirea căilor de acces spre întreprinderi, unități comerciale, sanitare; spre fabricile de produse alimentare; restabilirea legăturilor cu artere-

actualitatea

le de penetrație în oraș și cu punctele exterioare de aprovizionare.

Eforturile cetățenilor li s-au adăugat, cu mult mai prețioase decât unele interviuri televizate, băieți puternici și excelenți organizați, ostași și ofițeri. Aceștia a permis ca în scurt timp traseele transporturilor în comun în Capitală și alte orașe să funcționeze, iar în aprovizionarea cu pâine, carne, lapte și alte produse alimentare de bază să nu se producă întârzieri dăunătoare.

După cum ni s-a declarat la Consiliul popular municipal București încă din primele zile ale bătăliei albe au fost puse în funcțiune 250 utilaje și 450 de autoturisme pentru deblocarea arterelor principale ale Capitalei. S-a făcut totodată un apel insistent la o participare mai mare a cetățenilor la lucrările de descongestionare, mai ales pe străzile înguste unde nu pot acționa buldozere sau alte mijloace. Aproape zilnic, între 5 000 și 7 000 de tineri au ieșit la curățirea zăpezii, îndeplinind sarcinile date de comandamentul Capitalei.

Peste 30 de baze de deszăpezire operează pe traseul Brașov-Predeal, iar în zeci de comune participă la acțiune mii de țărani cooperatori.

La direcțiile sanitare, aceeași atmosferă febrilă: se întocmesc comunicate, ordine, note telefonice către toate unitățile de asistență sanitară, medicii sînt la datorie. În dispensare, policlinici, spitale s-au asigurat gărzi permanente de zi și noapte, iar în spitalele pentru copii gărzile au fost dublate. Numărul sporit de cadre medicale și medii în toate posturile-cheie era menit să compenseze reducerea fortuită a numărului de vizite la domiciliu, ca și a curselor Salvării — datorită limitării temporare a mijloacelor de transport la autosanitare.

În lupta cu viscolul și cu nămeții, mii și mii de lucrători ai căilor ferate, ai sectoarelor de drumuri

și telefoniei au lucrat fără încetare și cu abnegație la menținerea legăturilor normale.

Dar în tot acest angrenaj, promptitudinea nu a răspuns întotdeauna «prezent». În Gara de Nord, zile în șir călătorii n-au putut afla ce trenuri circulă, în ce direcții și la ce ore. Deși la comandamentul Ministerului Căilor Ferate datele n-au lipsit (și nici interviurile televizate).

Reprezentanții comandamentului, ori de câte ori stau de vorbă cu reprezentanții presei, nu pierd prilejul de a adresa cetățenilor apeluri insistente de a se alătura în continuare echipelor care lucrează la deszăpezire. Curățirea trotuarelor, a rigolelor, a acoperișurilor asigură reluarea circulației și pe arterele mai mici, unde utilajele n-au pătruns încă, evită accidente și degradarea clădirilor.

Bucur DAMIAN

Pe măsura exigențelor populației

Importantele măsuri luate de partid și guvern cu privire la diversificarea tipurilor de construcții de locuințe au găsit un larg ecou în întreaga țară. Expresia cea mai elocventă a acestui fapt o constituie numărul din ce în ce mai mare al solicitanților care se prezintă la oficiile pentru construcții de locuințe proprietate personală. Nu fac excepție de la această situație nici județele Maramureș, Caraș-Severin și Suceava.

— Prin aplicarea a 14 noi soluții constructive vom termina curînd proiectele unui studiu sistematic privind realizarea lo-

cuințelor de gradul II, III și IV, ne-a spus tov. ANDREI RUSU, directorul D.S.A.P.C.-Maramureș. În cartierul Săsar din Baia Mare sînt în curs de execuție un număr de 400 apartamente de gradul III-IV și 120 de garsoniere, iar la Sighetul Marmației 300 de apartamente. Anul viitor va începe construcția primelor locuințe cu grad de confort diferențiat la Baia Sprie și Borșa. Țin să menționez că vom construi în continuare și apartamente din primul grad de confort. Prin reducerea cheltuielilor la finisajul exterior ele vor fi cu 5% mai ieftine decât cele de pînă acum.

În județul Caraș-Severin — aflăm de la tov. DIONISIE SIRBU, vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular — cele mai multe cereri au fost înregistrate la apartamentele cu 2 camere, care fac parte din gradele II și III de confort. Cel mai bine merg lucrările la Reșița,

Locuințe pentru oamenii muncii, mai multe, mai bune, mai ieftine, diferențiate ca arhitectură și grad de confort. În perioada 1966-1968 au fost date în folosință peste 155 000 apartamente, în care s-au mutat mai mult de 500 000 cetățeni ai țării. Imaginea redă un aspect din cartierul Militari (București).

unde au fost predate locatarilor peste 300 de apartamente. La Oțelul Roșu și Caransebeș lucrările au stagnat o perioadă de timp din cauza lipsei principalului material de construcție — cărămida. Grupul de șantier Reșița are 650 de apartamente din prefabricate care urmează să fie adaptate la noile tipuri de apartamente ce se vor construi la Caransebeș, Bocșa și Reșița. Producția materialelor de construcție va crește simțitor prin intrarea în funcțiune a uscătorului natural de la Fabrica de cărămizi din Caransebeș, a unui poligon de prefabricate la Cărvan, a unei fabrici de binale și a unei turnătorii pentru elementele necesare construcțiilor la Reșița.

La D.S.A.P.C.-Suceava am notat câteva cifre semnificative privind construcția de locuințe cu grad de confort diferențiat. La cele peste 7 000 de apartamente de diferite tipuri date în folosință pînă în prezent în județ se vor adăuga în 1969 încă 1 000 de apartamente în noile cartiere Arini, T. Vladimirescu și Zamca din Suceava, la Cîmpulung Moldovenesc, Gura Humorului, Vatra Dornei, Rădăuți, Fălticeni. Peste 700 dintre aceste apartamente sînt de categoriile II, III, IV și garsoniere.

Radu LEVÎRDĂ

F 07

DIETER SIEGELBERG, director coordonator economic al firmei «Philips».

— Ați mai fost la București?

— Da. Vin aici cu plăcere, nu numai pentru că relațiile dintre firma noastră și partenerii din țara dv. sînt foarte bune, ci și pentru că România este o țară ospitalieră, cu frumuseți care încîntă.

— Ce ne puteți spune despre expoziția «Philips»?

— Am deschis la București o expoziție de prezentare a realizărilor noastre în domeniul instrumentelor de control electronic pentru industria construcțiilor de aparate de radio și televiziune, aparate electronice diverse de laborator și pentru industria siderurgică. Ea s-a bucurat de succes, fiind vizitată cu interes de specialiștii români.

— Pe cînd expoziția viitoare?

— Probabil chiar în 1969, data fiind evoluția relațiilor dintre noi și firmele românești. Cred că acest lucru corespunde și creșterii valorii și gradului de tehnicitate al produselor pe care «Philips» le va vinde în România.

Prof. WILLEM NOOMEN (Olanda).

— Cum apreciați lingvistica românească?

— Din cîte cunosc, lingviștii români sînt foarte receptivi la metodele noi de cercetare și au marcat importante succese mai cu seamă în domeniul definirii locului limbii române în ansamblul limbilor romanice. Țin să adaug, de asemenea, că atît studiile lor, cît și cele ale unor personalități străine marcante, referitoare la această problemă, se bucură de o deosebită atenție în lumea științifică de specialitate.

Armata în luptă contra albului.

F

Prezentarea
artistică:
Vlad
MUȘATESCU

COPERTA NOASTRĂ
Să nu fugi singur prin zăpadă.
(După Al. I. Ștefănescu)

Fotografie de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Foarte important mi se pare însă faptul că ultimele date din domeniul lingvisticii sint sincronizate perfect cu cele ale istoriei, în ansamblu, și ale arheologiei în special, ceea ce confirmă o dată mai mult teza continuității dacoromane în Dacia.

— *Considerați că se poate învăța ușor limba română?*

— Firește, aceasta depinde de mai mulți factori. În ce mă privește, consider că limba română, frumoasă și expresivă, se poate învăța mai ușor decât altele.

Dr. ZBIGNIEW BARTKOVIK, șeful secției de igienă școlară din voievodatul Poznan (Polonia).

— *Ce se întreprinde în Polonia, în acest moment, în domeniul igienei tineretului?*

— Colective de specialiști au studiat programele cotidiene și săptămânale ale elevilor și familiilor în care trăiesc. Alte studii au ca obiectiv aspecte ale muncii intelectuale, activității sportive și de recreație, problemele vieții sexuale la tineret etc. În cursul

vizitei în România am constatat că aceste probleme stau în foarte mare măsură în atenția medicilor dv.

În ansamblul lor, studiile făcute, ca și o serie de tabele de norme ale dezvoltării fizice și psihomotorii, întocmite pe baza lor, ajută la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Dr. OSWALD H. GANLEY, conducătorul sectorului Europa al Biroului pentru probleme științifice și tehnologice internaționale din cadrul Departamentului de Stat al S.U.A.

— *Sinteți satisfăcut de rezultatele vizitei în România?*

— Am venit aici pentru a găsi, împreună cu colegii români, noi căi de dezvoltare a cooperării tehnico-științifice dintre Statele Unite ale Americii și România, și consider că am realizat acest lucru.

— *Cum vedeți evoluția acestor relații?*

— Ascendentă. În sprijinul afirmației mele se înscrie, de pildă, reînnoirea recentă a programului de schimburi pe anii 1969-1970, dintre S.U.A. și România, în probleme de învățământ, știință, cultură și altele. Părăsesc România impresionat — aș putea spune copleșit — de ospitalitatea ce mi s-a oferit și mărturisesc că sint foarte mulțumit de discuțiile deschise, concrete, pe care le-am avut. Acestea, ca și vizitele făcute în mari întreprinderi industriale, mi-au înlesnit formarea unei imagini asupra direcțiilor noi în care s-ar putea dezvolta cooperarea noastră tehnico-științifică.

În serele I.A.S. Popești-Leordeni, recoltatul roșiilor se face și în ianuarie.

SPORT

DOUĂ CLASAMENTE UN SINGUR CÎȘTIGĂTOR

Așadar, încă un an sportiv s-a încheiat și din nou profesioniștii scrisului cotidian de specialitate s-au pronunțat pentru supremația mondială a unui atlet.

Așadar, din acest punct de vedere, se repetă situația de anul trecut și de altădată.

Așadar, nu putem trage concluzia că doar olimpiadele au determinat preferința față de un atlet, Bob Beamon de această dată, glorios urmaș al lui Jim Ryun, laureatul referendumului internațional în doi ani consecutivi, pentru că atunci olimpiada reprezenta un eveniment viitor.

Așadar, de 21 de ani, cu numai trei excepții: Jany (1947), Fausto Coppi (1953) și Don Schollander (1964), lumea sportivă a acordat laurii supremi ai valorii sportive aproape exclusiv atleților.

Pe scară națională organizarea unei anchete publice ne prezintă patru atlete pe primele 10 locuri ale valorii din anul care s-a încheiat, dintre care pe primele două tot atâtea medaliate olimpice cu aur: Viorica Viscopoleanu și Lia Manoliu.

Așadar, nu sintem în prezența unui fenomen întâmplător ci a unei preferințe nete, manifestată pregnant, convingător și unanim de specialiștii recunoscuți, în prima variantă, și de cititorii unui cotidian sportiv, în cea de-a doua.

Așadar, opinia publică mondială, ca și cea autohtonă, se pronunță, după 365 de zile dintre care numeroase consacrate disciplinelor fizice, în favoarea reprezentanților celui mai pur dintre sporturi, sportului fundamental: atletismul.

Așadar, este cazul ca de aci să rezulte nu numai similitudini, nu numai comparații și cifre, nu numai evaluări și reevaluări de natură biografică ci mult mai mult decât fiecare în parte și decât toate acestea împreună: un mod nou de abordare a atletismului ca sport și ca fenomen al vieții sportive în general. Cum se va desfășura aceasta pe plan internațional va fi, fără îndoială, interesant de urmărit dar, de ce să nu o spunem?, fenomenul va avea pentru noi un caracter mai mult enciclopedic sau anecdotic, dacă vreți, documentar sau, pur și simplu, informativ, în vreme ce repercu-

tarea sa în aria mișcării noastre sportive ne reține, cu cea mai mare acuitate, atenția. Aceasta pentru că sintem nevoiți a lua act de o preferință exprimată printr-unul dintre puținele, dacă nu singurul (din păcate) sondaj de opinie publică practicat în sportul românesc, și anume acela că două atlete și-au cîștigat, în ultimul an, popularitatea maximă în urma performanțelor lor deosebite. (În treacănt fie spus, și cu un an în urmă Viorica Viscopoleanu și Mihaela Peneș figurau în primele șase locuri ale aceluiași clasament, ceea ce îndrituiește convingerea noastră că succesul lor de acum nu este de fel întâmplător).

Așadar, ne postăm înaintea întrebării: ce concluzii vor trage forurile de specialitate atletică, cluburile și asociațiile sportive românești din mediul urban și din cel rural, din școli și universități, din marile întreprinderi și din unitățile militare? Și, bineînțeles, ce corolar va fi destinat de către C.N.E.F.S., coordonatorul fenomenului fizic din țara noastră, acestor posibile interpretări? Credem, pentru a nu lăsa suspendată o întrebare care se impune cel puțin prin legitimitatea ei, că simpla observație de la care am plecat impune nu numai o reflectare pasivă ci una deosebit de activă pentru că atletismul dovedește pe lîngă bogatul său conținut valoric, exprimat în coeficientul de sănătate generală a unui popor, și pe cel al unei imense popularități. Mai pe șleau spus, sugerăm o echilibrare a eforturilor materiale care se fac în planul educației fizice și sportului în raport cu noile condiții de prestigiu și de satisfacții pe care fiecare în parte dintre disciplinele cunoscute și practicate la noi le aduc opiniei publice.

Așadar, considerăm că a sosit momentul ca atletismul să părăsească paragrafele inerte ale afirmațiilor laudative din referate lipsite de acoperire («atletismul este sportul de bază», «fără atletism nu se poate face nici un alt sport», «la baza oricărei pregătiri fizice trebuie să stea atletismul» etc.) și să se activeze în paragrafele mult mai importante ale bugetelor, începînd de la cel general al mișcării sportive și continuînd tenace pînă la cel al celor mai mici unități organizate ale sportului. Am dori, așadar, ca atletismul să devină într-adevăr și plenar prima literă cu care să înceapă alfabetul oricărui sport și în primul rînd alfabetul oficial înțeles și practicat de întreaga filieră a celor care vor să descrie tainele, nu atît de profunde, precum s-ar dori să se demonstreze uneori, ale sportului.

Em. VALERIU

ORASUL ÎN LUMEA DE AZI

prof. Horia MAICU — arhitect-șef al municipiului București, răspunde la câteva întrebări puse de revista «Flacăra»

Industrializarea și mecanizarea agriculturii sînt cauzele determinante care au condus la creșterea orașelor contemporane, la creșterea fără precedent în istorie a populației urbane și la descreșterea populației rurale. Raportul dintre populația urbană și cea rurală a devenit astăzi unul dintre indicii care reflectă dezvoltarea economică a unei țări, gradul ei de industrializare.

Dezvoltarea contemporană a științei și tehnicii, automatizarea, cibernetica și ordonatoarele, descoperirea de noi materiale cu calități și rezistențe deosebite, energia atomică etc., etc, dau țărilor dezvoltate din punct de vedere economic posibilități din ce în ce mai mari de mărire a producției și productivității, de reducere a forței de muncă și a costului pe unitate de produs. În aceste țări, care încă formează o minoritate pe plan mondial, se ridică în fața urbanștilor și a sociologilor problema nouă și foarte importantă la scara lor: a folosirii timpului liber al oamenilor.

Alte țări, care nu au atins încă acest grad înalt de dezvoltare economică, dar al căror progres este evident, au de rezolvat probleme majore de construcție și echipare urbană, de sistematizări rurale și teritoriale, de rezolvare economică și rapidă a problemei locuinței confortabile și demne la care aspiră omul contemporan.

Pentru țările slab dezvoltate situația are aspecte tragice. Sînt regiuni importante în care foamea este endemică; o sută optzeci de milioane de familii fără acoperămint; patru oameni din zece sînt încă analfabeți într-o omenire care crește zilnic cu 180 000 de suflete.

Explozia demografică este deci una dintre cele mai importante probleme ale lumii contemporane. Din datele statistice ale O.N.U. rezultă că pînă la sfîrșitul secolului nostru omenirea va crește de la 3 miliarde în 1960, la 6 130 000 000 în 2000. Dublarea populației globului într-o perioadă atît de scurtă ridică probleme majore de cazare și alimentare, de educație și cultură, de organizare armonioasă a muncii, odihnei și recreației, de folosire rațională a timpului liber pentru omul societății viitorului apropiat al anului 2000.

Mulți specialiști — și printre aceștia și arhitecții — se întrebă cu îngrijorare cum va putea omenirea să rezolve problemele grele ale exploziei demografice. Vreau să arăt înainte de toate că explozia demografică își are cauza principală nu în creșterea natalității, ci în creșterea longevității și în scăderea mortalității infantile. Într-un răs-timp comparabil scurt, durata medie de viață în țările slab dezvoltate a crescut de la media de 20 de ani la media de peste 40 de ani, egală cu media de viață din Europa din prima jumătate a secolului trecut. În unele țări nordice din Europa, media de viață atinge azi 75 de ani. Media pe glob va fi de 60-70 de ani în anul 2000.

Merită să fie semnalat ritmul de creștere

a populației țărilor în curs de dezvoltare, care este de 2 față de ritmul de creștere a populației țărilor dezvoltate care este de 1,3.

Cum vor putea fi rezolvate toate aceste probleme complexe? Economiiștii sînt de părere că o creștere a populației de 1% cere o creștere a veniturii naționale de 2-5%. O creștere a populației cu 2% cere o creștere a veniturii naționale cu 6%, iar o creștere demografică cu 3% (ritm atins în unele regiuni ale globului) cere o creștere a venitului național cu 9%.

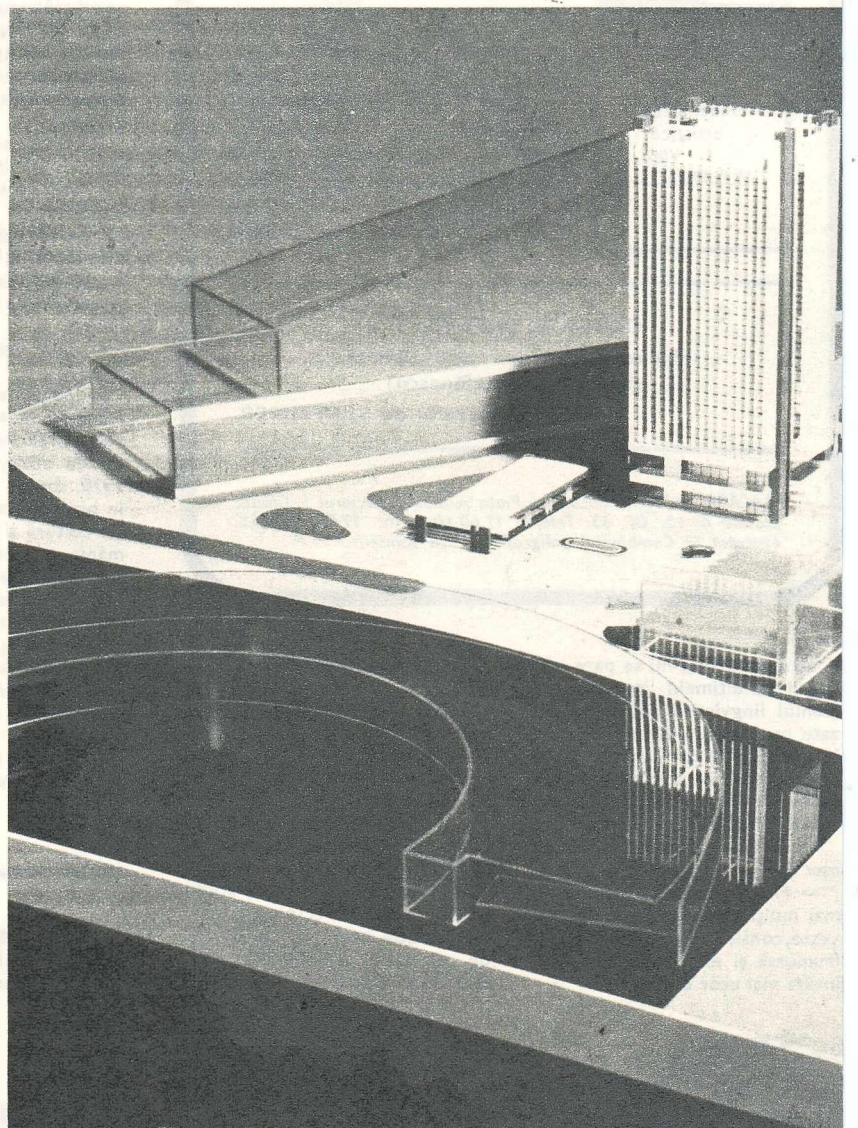
La toate acestea trebuie să adăugăm problema educației. Azi, 40% din populația adultă din lume este analfabetă. Procesul de școlarizare, după statisticile U.N.E.S.C.O., este deficitar, și dacă pînă în 1980 campania alfabetizării nu devine universală, numărul absolut al oamenilor fără carte nu va scădea iar perspectivele optimiste pentru a rezolva problemele exploziei demografice pînă în anul 2000 nu mai pot fi întemeiate. Specialiștii din domeniul folosirii raționale și maximele a resurselor nutritive ale planetei, din domeniul instrucțiunii publice universale, din domeniul sociologiei, biologiei, ecologiei etc. — vor putea expune cu competență perspectivele actuale și viitoare ale omenirii în aceste probleme. Eu voi încerca să semnaliez câteva aspecte esențiale ale urbanismului și arhitecturii contemporane și perspectivele lor în viitorii ani ce vor încheia secolul nostru.

Criticul de arhitectură american de renume mondială Lewis Mumford face o analiză interesantă și competentă a raporturilor actuale dintre om, arhitectură și tehnica civilizației mașiniste contemporane, din care voi reda unele teze și idei esențiale ce ilustrează o serie de aspecte negative ale arhitecturii contemporane, care e pe cale să-și piardă din ce în ce mai mult esența ei umană.

Omenirea care a trăit acum 5 000-7 000 de ani, la sfîrșitul vîrstei de piatră și în perioada vîrstei de bronz, visa să zboare, să comunice și să acționeze la distanță, să stăpînească fenomenele naturii, să posede putere și bogății nelimitate. Aceste visuri nerealizate, oamenii acelor timpuri le-au transpus în mituri religioase, în mitologii, conferind zeilor atributele visate de ei. Orînduirile sclavagiste despotice din antichitate au avut tendința de a extinde dincolo de orice limită și indiferent de sacrificiile de vieți omenești atributele fizice ale puterii absolute, ale ordinii și organizației, ale cuceririlor științifice din acea epocă. Abundența materială și puterea erau apanajul unei infime minorități. Celelalte forțe, pe care monarhii și despoții antichității nu le dețineau, erau atributele zeilor.

Astăzi, dezvoltarea științei și tehnicii a pus la îndemîna oamenilor obișnuiți atributele zeilor, miturile au devenit realități, multe dintre ele colective, cotidiene (avionul, radioul, televiziunea etc.).

Civilizația contemporană este amenințată

însă de contradicția dintre progresul formidabil al tehnicii și științei și grava rămînere în urmă a unor grupe umane, la nivelul de gîndire al faraonilor.

O serie de aspecte negative, inumane, reflectare a unor concepții sau tendințe ce se manifestă în lumea contemporană, apar evidente și în arhitectură. Ruperea formelor exterioare ale clădirilor de orice legătură funcțională sau intențională cu obiectul pe care-l reprezintă, cu activitățile pe care le cuprind, a dat naștere multor exemple de «arhitectură strălucitoare»: ambalaje din sticlă și oțel care nu urmăresc alt scop decît să atragă atenția, în interiorul lor putînd fi orice. Una dintre cele mai vechi aberații arhitecturale — piramida — este pe cale să renască azi sub noi forme, care încearcă să-și ascundă natura inumană. Edificiile piramidă contemporane se construiesc cu sacrificii imense pentru a realiza un vid gran-

dios, pentru consolidarea materială a unvanității. Sediile marilor dinastii financiare bănci, trusturi, societăți anonime — se înșiră pe marile avenues ale New York-ului cu holurile lor imense, în care vezi strălucitorul perete de cristal, care le șpară de stradă, întreaga bogăție de spaț și de materiale, cu escalatoarele lor în continuă mișcare, dar complet pustii, lipsi de orice prezență umană.

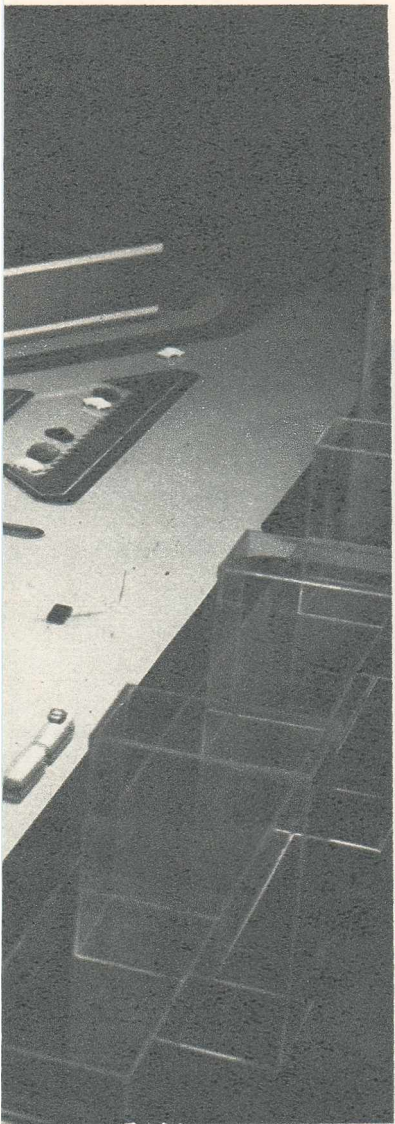
Automobilele de tip american, ale căror caroserii exagerat de supradimensionate față de cerințele reale de spațiu ale motorului și ale persoanelor, nu sînt decît rezutatul concepției «piramidă», al vidului construit pentru a impresiona, pentru a satisface o vanitate. Această concepție constructivă e dublată de pericolul adaptării forțate a omului la mașină, de deformări psihice și fizice a naturii sale umane. Mulțoi oameni, și din păcate din ce în ce mai mul-

...viteze exagerate de dragul mișcării
...vitezei în sine — nu stăpinesc mașina,
...sint stăpiniți de ea.

Omenirea trebuie să pună în mod con-
...ent, prin educație și voință, rezultatele
...nițoare ale progresului științei și tehnicii
...slujba idealurilor umane de sensibilitate,
...Imaginație și creație, de dragoste față
...om, sub multiplele ei forme de mani-
...tare.

Arhitectura de care are nevoie societatea
...temporană trebuie deci să satisfacă cerin-
...e materiale și spirituale, să creeze pentru

...acheta Institutului de proiectări pen-
...u construcții de mașini.

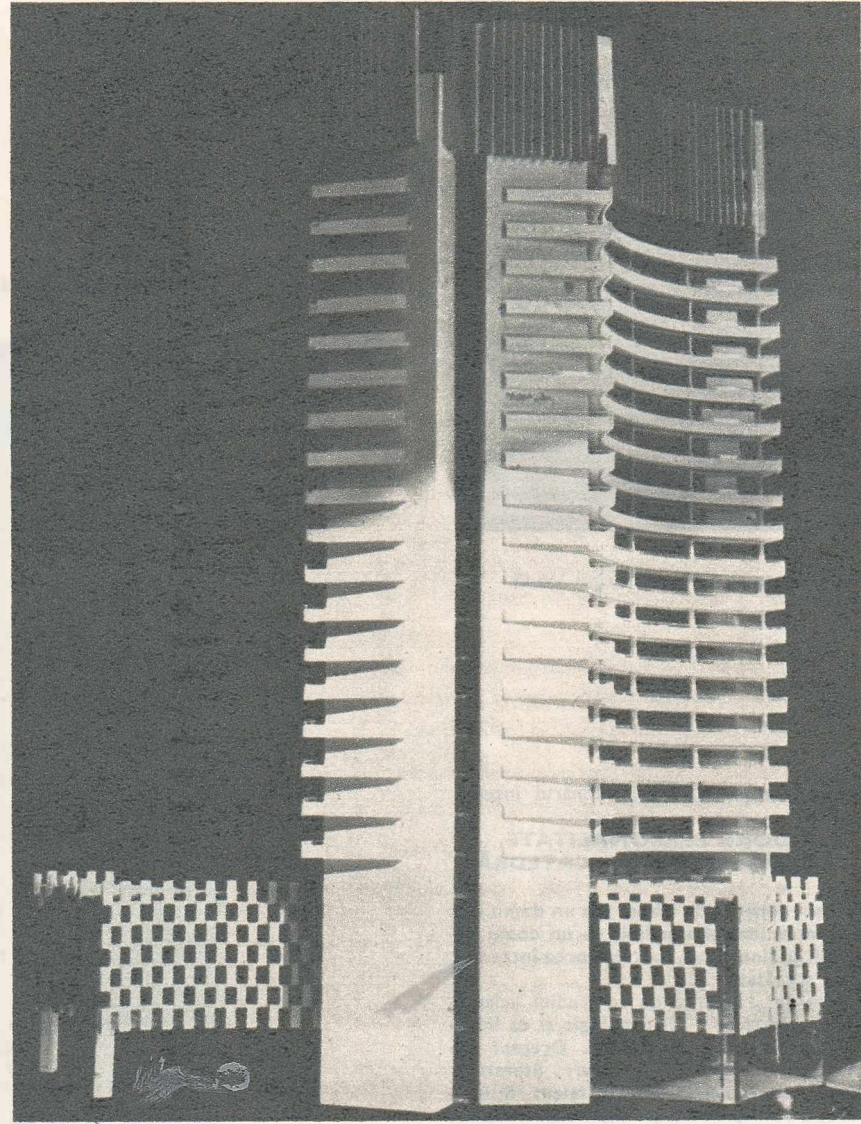
...ca un organism viu, manifestă tendințe... Cum
...sint controlate, dirijate acestea?

— Orașul este un organism care are o
...viață proprie, care manifestă tendințe pro-
...priei, dar care, ca orice organism viu, e de-
...pendent în primul rînd de organele sale
...vitale și în al doilea rînd de o sumă întreagă
...de factori exteriori, care îi determină exis-
...tența și dezvoltarea, factori cu care se inter-
...condiționează, se influențează reciproc. Pla-
...nurile de sistematizare a orașelor, corelate
...cu planurile de sistematizare a zonei pre-
...orașenești și a sistematizării teritoriale, sint

...preferă să locuiască departe de centru, în
...case individuale, — parter și etaj — cu un
...petic de grădină mic în fața casei și un petic
...ceva mai mare de grădină în spatele ei.

În America s-a manifestat tendința de a
...fugi nu numai de centru dar chiar de a pă-
...răsi orașul. S-au construit imense zone de
...vile parter, sau parter cu etaj, înconjurate
...de ample grădini, spațiile verzi urmărind
...pe de o parte să izoleze cît mai mult o lo-
...cuință de alta și pe de altă parte să dea în
...timpul liber o ocupație locatarilor, cum este
...de exemplu grădinaritul. Datorită acestei

Macheta hotelului «Intercontinental»
din București, actualmente în construc-
ție.

...n și societate mediul în care viața indivi-
...ului și a colectivității să se poată dezvolta
...monios. Înaintea de a expune unele pre-
...ise și viziuni de rezolvări viitoare în arhi-
...ctură și urbanism, care încearcă să răs-
...undă gravelor cerințe ale ultimelor trei
...ecade ale secolului nostru, voi încerca să
...ispund la câteva întrebări pe care mi le-a
...us redacția revistei «Flacăra» și care se
...sferă la unele probleme ale urbanismului
...ntemporan.

*

— Ați vorbit de explozia demografică și
...nsecințele ei, de expansiunea industrială, de
...zvoltarea impetuoasă a științei, de unele
...reri ca aceea a criticului de arhitectură
...merican Mumford despre raporturile actuale
...ntre om, arhitectură și tehnica civilizației
...așiniste. Ați vorbit în fond despre orașul
...cestui sfîrșit de secol... S-ar părea că orașul,

...singurele mijloace științifice de control și
...dirijare a dezvoltării lor armonioase.

— Orașele secolului nostru devin din ce în
...ce mai mari, se transformă în aglomerări
...uriae, cu toate avantajele, dar și neajunsurile
...care le implică. În orașele occidentale lumea
...fuge de centru. La noi aspiră spre el. Trebuie
...încurajată sau nu această tendință?

— Nu este o regulă generală că în orașele
...occidentale lumea fuge de centru.

De altfel marile orașe s-au dezvoltat poli-
...centric, ca de exemplu Parisul, Roma etc.
...La Paris, centre ca Place de l'Opéra, Con-
...corde, Etoile etc. sint situate la distanțe de
...mulți kilometri unul de altul. La Roma,
...Piazza Esedra, Piazza di Spagna, Piazza del
...Popolo, Piazza San Pietro etc. formează un
...alt exemplu caracteristic.

Este drept că centrul Londrei fiind ocupat
...de clădiri, de birouri, aproape în exclusivi-
...tate, noaptea e pustiu. Englezul se pare că

tendință, Los Angeles s-a extins pe teri-
...torii uriae, cu efecte economice și psiholo-
...gice care au început să fie îngrijorătoare.
...Economic, costurile șoselelor impecabile care
...deservesc aceste zone ca și ale rețelelor teh-
...nico-edilitare ajung mult mai mari decît
...costul construcțiilor de locuit. Psihologic,
...izolarea familiilor, considerată la început
...ca un ideal de independență, de viață intimă,
...și-a arătat cu timpul efectele ei negative —
...omul prin natura sa socială avînd nevoie
...în mod obiectiv de contactul cu colectivita-
...tatea, fie cea anonimă a maselor de oameni
...pe care străzile orașului și le oferă, fie cea
...restrînsă, a prietenilor de aceeași vîrstă, a
...familiilor etc.

Datorită acestei izolări și a dificultăților
...de contacte sociale au apărut o serie de tul-
...burări psihice. Astăzi la New York, la Los
...Angeles și în celelalte mari metropole ame-
...ricane tendința de a locui în oraș crește din

ce în ce mai mult. Am vizitat la Los Angeles
...și la New York imense clădiri de locuit în
...centre importante ale orașului, cu aparta-
...mente confortabile, cu grad de confort de
...la normal la foarte luxos, pentru diferite
...categorii sociale de locatari.

În concluzie, părerea mea este că nu-i o
...mentalitate retrogradă tendința de a locui
...în centru și nici tendința de a fugi de centru.
...Centrul unui mare oraș prezintă anumite
...avantaje și inconveniente pe care fiecare
...dintre noi le cunoaște și nu e necesar să le
...expun. La fel și cartierele periferice, bine
...dotate cu edificii comerciale, cu școli, cine-
...matografe, cluburi, cu spații verzi ample
...și oglinzi de apă etc., au și avantaje și unele
...inconveniente.

Nu este o problemă de concepție ci una
...de preferință, care variază de la individ la
...individ.

— Care ar trebui să fie de fapt funcția
...centrului unui oraș?

— Funcția centrului unui oraș la noi este
...aceeași ca și în alte părți. În nici un caz ea
...nu poate fi concepută ca un unic centru
...geografic.

Centrul unui mare oraș este format de
...o suită de centre și piețe importante care
...se leagă și se succed într-un ansamblu armo-
...nios, pe distanțe de kilometri, satisfăcînd
...cele mai importante funcții administrativ-
...politice, sociale, culturale, comerciale etc.

De exemplu, centrul Bucureștiului se
...compune dintr-o suită de piețe centrale și
...centre de interes care se dezvoltă pe axul
...nord-sud al orașului, începînd de la Piața
...Victoriei, unde e sediul Consiliului de Mi-
...nistri și Muzeul partidului, se leagă apoi cu
...Piața Gheorghiu-Dej, unde e palatul Con-
...siliului de Stat, sediul C.C. al P.C.R., Ate-
...neul român, Biblioteca Universității și e în
...legătură cu Piața Sălii Palatului R.S.R., com-
...pusă din fronturile de locuințe și sala poli-
...valență cu 3 150 locuri. Urmează în suită
...Piața Nicolae Bălcescu unde se construiesc
...Teatrul Național, hotelul Intercontinental,
...parcajul subteran pentru circa 1 000 auto-
...turisme și pasajul subteran de pietoni,
...dotat cu escalatoare și în interior cu ma-
...gazine.

Piața Nicolae Bălcescu se va lega cu espla-
...nada Bd. 1848, cu Piața Unirii, unde se tac
...studii și propuneri pentru amplasarea even-
...tuală a Muzeului de istorie națională, a
...unui mare magazin universal și a unui hotel.

Centrul orașului va prinde și direcția est-
...vest (Bd. Republicii și Bd. Gheorghe Gheor-
...ghiu-Dej) cu Consiliul popular al munici-
...piului București, cu fermecătorul și veșnicul
...tînăr parc Cișmigiu, cu o suită de instituții,
...piețe și scuaruri care au specificul lor și
...rolul lor social-administrativ și cultural.

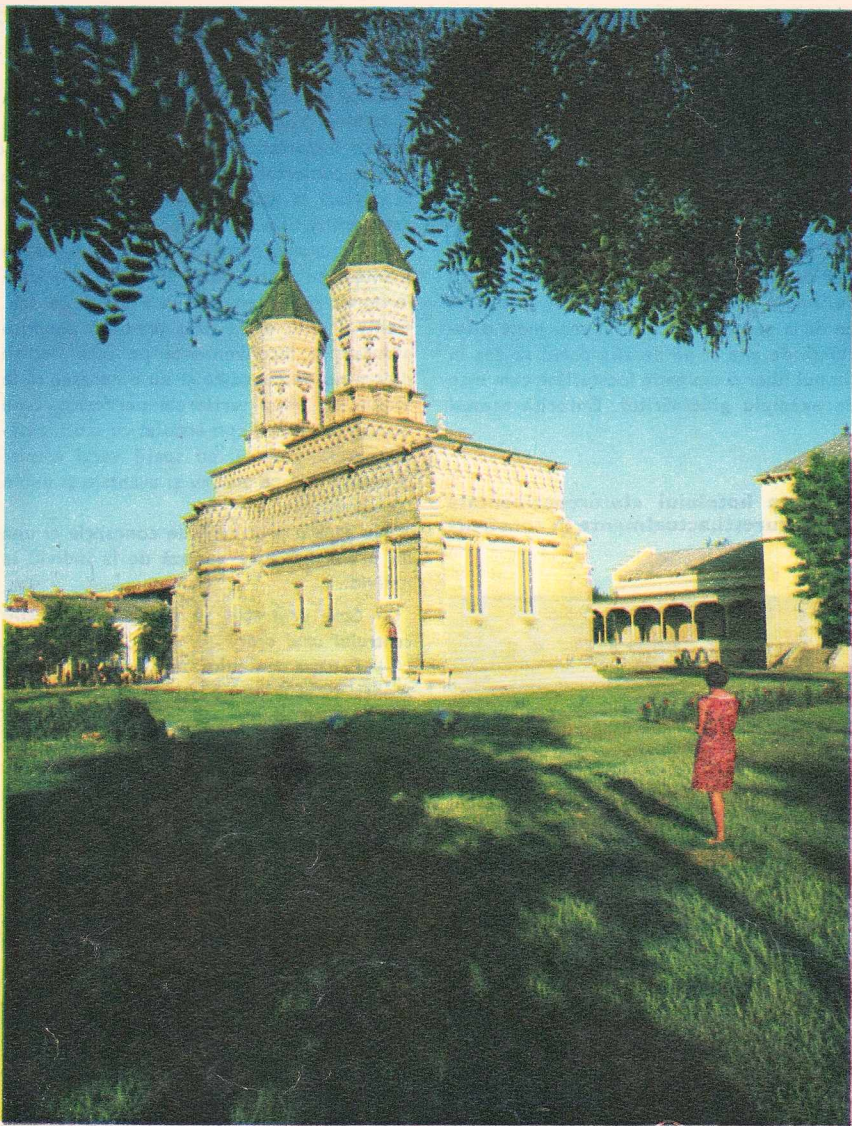
Cam acestea cred că trebuie să fie rolul,
...funcția, aspectul și cuprinderea unui centru
...urban.

— Automobilul a intervenit masiv în viața
...orașului. Care credeți că sint implicațiile
...prezente și viitoare ale acestui «factor» care
...este automobilul?

— Prezența automobilului în viața ora-
...șelor (la gradul de motorizare la care au
...ajuns marile metropole) ridică probleme
...dificile, legate fie de fluența circulației, fie
...de dificultățile de parcare și garare.

Ținînd seama că pentru parcare a unei
...mașini este nevoie de o suprafață de 26-30 mp,
...parcarea la sol a devenit în multe cazuri
...imposibilă. Parcaje subterane și supra-
...terane cu multe niveluri sint soluții care se
...practică pe scară largă în multe orașe mari,
...ameliorînd situația fără însă a o putea
...rezolva. La Chicago, «Marina City», o clă-
...dire de locuit cu două turnuri de cîte 60 de
...niveluri a rezervat primele 20 de niveluri
...pentru garajele locuințelor care ocupă cele-
...lalte 40 de niveluri (de la etajul 21 la etajul 60).
...Astfel de soluții au apărut și în Europa,
...automobilul impunîndu-și drepturi priori-

(Continuare în pag. 11)

Trei Ierarhii și Sala Gotică — fost lăcaș al tiparniței lui Vasile Lupu vodă —
— sau Arta și Cultura fac casă bună în Iași.

Iași, Iashi, Iassy sau Jassy — cum este trecut în Larousse — are meritul de a fi fost și de a fi, la o scară mult amplificată, un cuprins de veche, nouă și compactă cultură. După cum rezultă din amintitul dicționar, faptul este recunoscut și peste hotare.

Centru universitar de trei institute, cu opt facultăți, în anul 1938, azi se poate lăuda cu cinci institute, cuprinzând 28 de facultăți. Subînțeles, și cu alt număr de studenți. Avea 4 093, în același an 1938, iar azi, în anul școlar '68-'69, peste 21 000; deci, de cinci ori mai mult. Corpul didactic, față de ce era în 1938, s-a împătrit.

Aceeași traiectorie nervos ascendentă o găsim și în graficul dinamicii învățămîntului mediu de cultură generală. În 1938, 4 000 de elevi; azi, peste 25 000. La fel, învățămîntul tehnic, profesional, pedagogic și special au înregistrat, tot față de 1938, o creștere de peste 5 ori.

Neîndoielnic, laudele și automulțumirea pot fi și pernicioase, lucrurile nu merg numai lin, iar sporul acesta îmbucurător pentru cultura națională aduce și bătaie de cap. De pildă, se simte un decalaj între efectivul de elevi și actualul spațiu de școlarizare, mai ales în cartierele noi ale orașului. Sînt în construcție și altele proiectate, noi școli, dar pînă una alta funcționează destul de multe clase cu efective de elevi maxime, chiar peste cele îngăduite de regulament.

Oricum, o concluzie este certă: acolo,

în Iași, crește continuu numărul intelectualilor.

DOAR PERSONALITATE DE BIBLIOTECĂ ȘI CATEDRĂ?

Iașul dinainte de război era un domn cult — universitar și academic — un domn stimabil și bine văzut, dar, fie vorba între noi, cam scăpătat.

Așa se și explică de ce studiul «clasic» avea primatul — și cronologic, și ca întindere. Nu cerea decît cărți. Dreptul are nevoie de pandecte și coduri; literatura, de hîrtie, creioane și ceva talent. Studiul «real» e mai pretențios: implică laboratoare, utilaje și substanțe costisitoare.

Petru Poni — chimist uriaș — făcea risipă de muncă și geniu să fundamenteze și să impună o școală românească în acest domeniu. A fost însă necesară mai întîi o reacție socială de esență, pentru ca, în dealul Copoului, să se zidească și utilele modern un institut în care fanaticii eprubetei să n-aibă altă grijă decît munca de cercetare. Cum se cuvine, institutul poartă numele marcantului înaintaș.

N-aș vrea să fiu bănuir că vorbesc de chimie întîmplător. Iașul, ca intelectual, a căpătat o nouă dimensiune o dată cu apariția pe teritoriul și în preocupările sale a Fabricii de antibiotice. Ceea ce înseamnă tot chimie. (Amestecată — trebuie recunoscut — și cu biologie.)

Din acest moment, intelectualul ieșean s-a legat mereu mai mult de realitatea

A DOILE

Sediul nr. 1 al celui de-al 2-lea intelectual.

INTELECTUAL AL TĂRII

de Nelu IONESCU

mediată, de nevoile materiale cele de toate lele ale omului.

Procesul are și un aspect dramatic: intelectualul de formație «clasică» cedează celui de formație «reală», Politehnica avansează Universitatea.

Este, pentru cei din prima categorie, o vătămătură dureroasă, dar asta nu-i împiedică să se folosească din plin și chiar cu lăcomie în realizările foarte pămîntești ale celor din categoria a doua.

Dar, dacă abandonăm analizele intime și

privim lucrurile mai dinafară, și mai de la distanță, și mai potrivit intereselor tuturor, ni se impune o singură realitate:

Reputat producător de cultură și cadre calificate, pînă acum lașul se ambiționează, cu efect, să ajungă și un bogat izvor de bunuri materiale.

Sînt azi, în acest oraș, mai mult de 30 de întreprinderi industriale, dintre care peste 24 sînt de interes republican. O treime din populația sa activă muncește în industrie. După Combinatul de fibre sintetice, o

recentă apariție industrială ieseană de anvergură este țesătoria de mătase «Victoria». Intrată, deocamdată parțial, în probe tehnologice. Ea reprezintă cea mai mare întreprindere de acest gen a țării, capabilă să producă 30% din țesăturile de mătase autohtone.

Iar după această țesătorie, ultima apariție industrială a avut loc, — parcă pentru a asigura o simetrie observațiilor mele — din nou ca la început, la capătul Păcurariului, la Valea Lupului, unde Fabrica de anti-

biotice, pornită înverșunat pe mărirea gamei de sortimente și a producției globale, și-a mai construit două pavilioane, dotate cu utilaje de înaltă tehnicitate, menite să producă variate feluri de biostimulatori, destinați sectorului zoologic, precum și, prin îmbinarea proceselor biologice cu cele chimice, prin semisinteză de alte antibiotice. Cele două noi pavilioane vor determina aproape o dublare a capacității de producție a fabricii.

De reținut: în această fabrică munca nu se reduce la o repetare monotonă a procesului de producție, ea este completată și înnobită cu o activitate eficientă de cercetare.

leșenii păstrează un loc special în inima lor colectivă Fabricii de antibiotice. Faptul e lesne explicabil: atunci, o dată cu prima săpătură pentru temelii ei, lașul a pășit pe drumul care duce spre un nou titlu — acela de mare industriaș.

INTELECTUALI AUTENTICI ȘI ALT FEL

Tot binele să aibă și partea lui rea — se pare că e obligatoriu!

De maximă bună-credință, semnalez apariția unui fenomen pe care, eu unul, îl socotesc alarmant: intelectualul de medie sau mare competență pe specialitate, pe fragment, și, în rest, de-a dreptul incult.

Cunosc eu, și-i poate admira oricine, intelectualii care-și trec timpul liber în plimbări fără orizont de nici un fel, între aceleași porțiuni și colțuri de stradă. Dimineața își văd disciplinat de treabă și nu te poți lega oficial de ei. Și totuși, ce-i de făcut? Doar nu încapă îndoială: dumnealor aruncă umbre, lezează tradiția intelectualului de lași.

Chiar m-au făcut să-mi pun o întrebare: e suficient să obții o diplomă de absolvire a unui institut de învățămînt superior pentru a fi declarat intelectual, în plenitudinea cuvîntului?

A refuzat să plece undeva la țară sau într-un oraș mai mic, unde era nevoie de cunoștințele lui de specialitate, pretextînd că nu vrea să se îndobitocască. Dar, dacă a rămas, de ce habar n-are de concertele filarmonicii, de premierele operei și teatrului?

Cum s-ar zice, slujba, masa, somnul postmeridian, un film, un meci, televizorul, plimbări calme și pălăvrăgeli cu băieții, întrerupte doar de opriri și piruete după studențe, un coniac la barul Continental sau la T.B.C. («Tutun-bar-cafea»), lungă și mult comentată așteptare a mașinii la care este înscris de peste un an, și cam atît.

Cam meschină și plicticoasă după-amiază, neo-coonașule!

De ce nu înțelege dumneata nimic, de exemplu, din concetățeanul dumitale Cristofor Simionescu? Om de știință la nivel academic, om politic activ, pedagog și, verificat în timp, priceput om de administrație. Cînd le face pe toate? Și încă atît de bine?

Sau, de ce nu le-ai dat celor de la Uzina metalurgică un telefon — așa, aiurea, fără semnătură, din entuziasm sau nebunie — să le spui: «Bravo, fraților!»?

Mă îndoiesc că știi despre ce e vorba, și de aceea, în două cuvinte, relatez:

Metalurgiei lașului, pentru a mări randamentul unor capacități de producție, aveau neapărată și arzătoare nevoie de unele

AL DOILEA INTELLECTUAL AL TĂRII

utilaje tehnologice și subsansabluri, din păcate absente din uzina lor. Repetatele cereri de construire a acestora nu prea aveau șorți de rezolvare favorabilă. Pe de o parte, pentru că uzinele naționale constructoare de mașini erau suprîncărcate cu alte comenzi; iar pe de altă parte, pentru că importul lor ar fi fost deosebit de costisitor. Și atunci s-au hotărît să-și facă treaba singuri, folosind mașinile-unelte existente în uzină pentru întreținere și reparații curente.

Firește, înainte de a fi fost executate, aceste utilaje trebuiau proiectate atît mecanic cît și tehnologic.

Din acest punct a pornit frumoasa aventură creatoare a metalurgiștilor uzinei Ieșene.

Practic și pe scurt, ei și-au proiectat și executat singuri utilajele de care aveau nevoie. Iar azi, le și folosesc. Așa se face că, producîndu-și singură zestre, uzina și-a îngăduit să accepte comenzi mai numeroase.

Pentru aceste realizări, dacă nu pot fi evidențiați toți cei care au pus umărul, apoi număidecît trebuie amintiți inginerii-șefi Brănișteanu și Nădejde, inginerii Hen, Mascan și Cazacu, tehnicianul proiectant Petru Pistol, maistrul D. Boroiu, Ilie Gheorghe și M. Ababei.

Bag de seamă că, după criteriul certificatului de absolvire, ultimii din micro-lista de mai sus n-ar putea fi cotați intelectuali. Dar, după entuziasm, dăruire și munca lor dovedit creatoare, nu cumva sînt mai intelectuali decît dumneata, stimate diplomat în științe din tinerețe și actual blazat al după-amiezilor? Nu de altceva, dar orice s-ar spune, ei și-au pus mîntea la contribuție.

Și așa mai face o comparație. De rîndul ăsta între dumneata, ca inventator al spleenului socialist, și băieții de la «Cronica». «Cronica» este o revistă care, acum trei ani, era în stadiu de vis comun al tinerei generații ieșene cu idei în cap și mîncărime în pană.

Intîmplător, știu cît s-au zbatut băieții ăștia ca să-și materializeze visul.

Dumneata n-o citești, o compari, în termeni disprețuitori pentru ea, cu «Lettres françaises», pe care tot n-o citești dar de care ai auzit, și cumperi «Sportul».

Dă-mi voie să te întreb, dumneata care, asemeni majorității celor de la «Cronica», n-ai ieșit de prea mult timp de pe băncile facultății și, tot asemeni lor, n-ai pic de experiență în munca de redacție, ai reuși în aproape trei ani, să faci ce-au făcut ei?

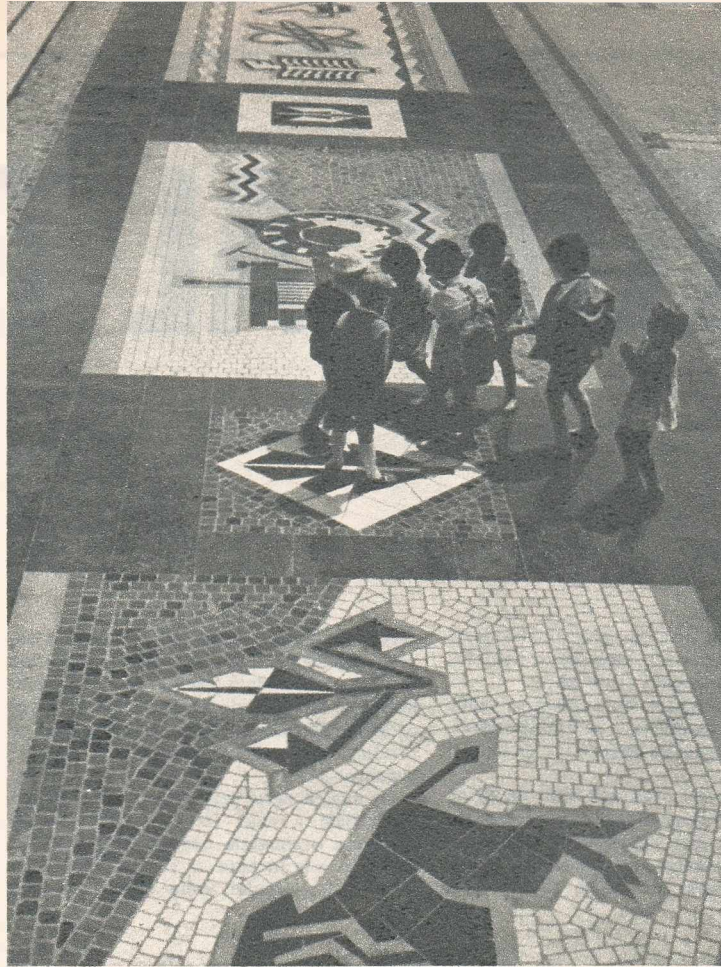
Mă străduiesc să-ți alung de tot liniștea, de aceea te mai informez că tot oameni de vîrsta dumitale se zbat acum să înființeze o editură la Iași.

Din partea mea, să se împlinescă după inima lor! Cred în ei, și cred în Iași. Este vorba de o realitate obiectivă: Iașul știe să-și păstreze și să-și dezvolte valorile. Știe să-și păstreze și dezvolte personalitatea. Inclusiv cea autentic intelectuală. Cu alte cuvinte, degeaba — în cunoștință de cauză sau inconștient — încerci dumneata să-i pui bețe în roatele prestigiului său. Iașul, printre orașe, n-a fost, nu este și nici nu va fi un oarecare.

DESPRE IZVOARELE UMORULUI INTELLECTUAL

Fără să bage cineva de seamă, Iașul a montat, cu discernămint politic și filozofic, dar transpusă edilitic în clădiri și sedii, problema fundamentală a filozofiei. Adică, cine are primatul — existența, natura sau conștiința, gîndirea?

Concret, a înșirat, aproape consecutiv, de-a dreapta străzii Ștefan cel Mare, cum te îndrepti spre Palatul Culturii, un complex, magnific de altfel, de patru sfinte biserici: Mitropolia nouă, cea veche, Biserica cato-

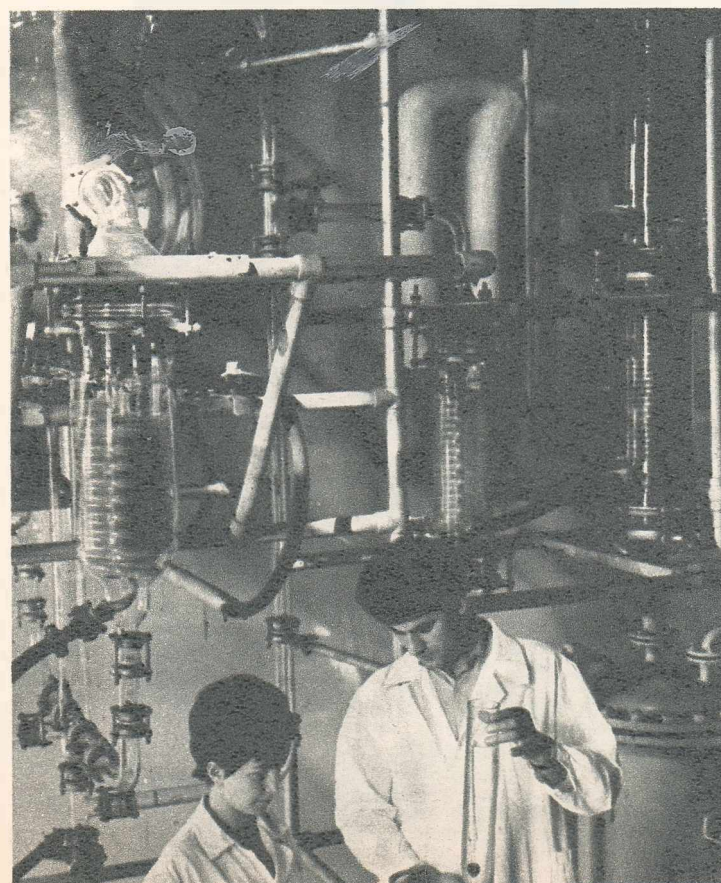

lică, cu ceasul ei solar de care puțini știu, și Trei Ierarhii, cu faima ei națională și internațională, lăcaș luminat de renume, dar, pe timpul nopții, prin grija gospodariilor orașului, și de un mare număr de baterii de reflectoare. Iar pe partea stîngă a aceleiași străzi și în fața celor de mai sus, Iașul își are ridicat Palatul Consiliului Popular Județean, sediul vechi și noul sediu în construcție al Comitetului județean al partidului, precum și — probabil ca să fie marcată, pe stînga, poziția materialistă și pentru cei care nu se încurcă cu teze filozofice — sediul sucursalei Băncii Naționale, cu tezaurul ei subteran, izvor cert și bogat de bancnotă și monedă pentru investițiile materiale din tot orașul și județul.

Fără îndoială, Iașul 1969 este un intelectual rasat, rafinat, dar care își trage vîna, limpezimea gîndirii, duhul și exprimarea metaforică — fără să-l dezmință — de la Moș Ion Roată, cel cu boierul și bolovanul.

▲
Deocamdată, ieșeni frenetici; în curînd, și intelectuali. Sperăm, tot frenetici!

▼
Chimie și dragoste... antibiotice.

stop cadru

de Romulus RUSAN

CRITICA GLUMEAȚĂ

De la o vreme, critica a fost preluată de umorișt Criticăm cam în felul următor: «În ziua de..., cetățeanul X a ieșit din casă, îndreptîndu-se spre chioșc de răcoritoare de unde voia să cumpere o sticlă d Borsec. Pe strada Ulcioarelor l-a lovit un automobil accidentîndu-l mortal. Din bătrîni știm una și bună ulcioarul nu merge de două ori la apă (minerală!)»

Ce am aflat, cu ce ne-am ales? Cu frumosul joc d cuvinte din final. Dacă strada criminală s-ar fi numi a «Săbiilor», criticul spiritual ne-ar fi amintit că «Dou săbii nu încap într-o teacă». Dacă bietul X nu ar l intenționat să cumpere apă minerală, ci ar fi fost canpletos, ar fi fost trimis postum să se tundă și s-ar l conchis: «Capul ce se pleacă, sabia nu-l taie». Și aș mai departe. O cascadă de proverbe și aforisme s grăbesc să glumească pe socoteala noastră, vrînd s ne ferească în viitor de rele.

Neorocirea este că nu feresc pe nimeni de rele. Dacă pentru bietul X este mult prea tardiv orice în vîtămînt, pentru restul lumii învățătura este contrară. Căci, spuneți-mi, cine nu este tentat să-și dea viaș de dragul unui rol? Și ce poate fi mai tentant decît s te știi personajul unui proverb? Iubind hazul nu ma puțin decît criticii noastre, cetățeanul Y va crede c poanta îi este adresată ca o încercare a umorului propriu. Și n-ar fi exclus ca zelul lui interpretativ să meargă în scurtă vreme, atît de departe, încît să aflăm — bine înțeles tot din ziare — știri de genul acesta: «Cetățeanul Z a furat un bou sub deviza «Cine fură azi un ou mîine va fura un bou, scurțînd cu o zi termenul prescris» sau: «Asociația Festina lente din cadrul Palatului Telefoanelor și-a luat angajamentul în ședință plenară să nu rezolve nici în cursul acestui an cererile de abonamente datînd din 1965 sau mai vechi».

O PĂȚANIE EDITORIALĂ

Totuși, la drept vorbind, uneori umorul aparțin nu criticilor, ci direct vieții. Bunăoară, o întimplare

De cînd nu visasem cu ziua de 16 decembrie 1968 Vizitînd cîteva țări cu ajutorul excelentului ghid «Michelin», m-am întreat de nenumărate ori ce n poate împiedica să prezentăm și noi România într-cărțile exactă și succintă, din care cititorul grăbit s poată învăța, cu viteza lui caracteristică, mai mul decît din masivele enciclopedii format Biblie, uitat mereu pe perna din spate a mașinii.

Și iată-mă în ziua de 16 decembrie (precizez data deoarece asemenea evenimente editoriale se consum fulgerător) frunzărînd într-o librărie elegantă «L Roumanie en 1, 3, 7, 10 jours» (Editions Méridiane 1968). Formatul — exact al «Michelin»-ului: ghid e lansat, de lășimea buzunarului, ideal pentru strănu hotărît să-ți învețe țara cu cartea în mînă.

Deschid la întimplare, ca orice ias avid de confrun țări. La pagina 171, unde se vorbește despre comoril de la Alba Iulia, este remarcat printre manuscris (drept cel mai vechi, se înțelege!) de Codex aureus (fin de XVIII-e siècle).

Greșeală evidentă de tipar, îmi spun. Orice turist oricît de neinformant, își va da singur seama că e vorba de secolul opt! Numai că învirt două pagini înapo și aflu că în comuna Lancrăm s-a ridicat o statuie a lu Lucian Blaga! (E vorba, probabil, de micul relief de pe piatra funerară a poetului!) Mă întorc la 176 și gădesc harta Clujului desenată cu nordul în jos. Mă întorc la 172 și aflu că Horia și Cloșca au fost trași pe roati nu pe dealul Furcilor, ci pe dealul Turcilor! Iarăș greșeală de tipar, îmi spun! Dar de data asta bonomiu mea dă greș: alături de toponimicul românesc stă negru pe alb, traducerea franceză «La Colline des Turcs».

Excedat, așez cartea pe masă și fug îngrozit. În urma mea vin alături de străini și mă întrebă care e data exactă a lui Codex aureus. Noaptea, visez un emballage de mașini internaționale, blocînd Lancrămul în căutarea statuii Poetului. Iar în zori îmi imaginez că sînt cosmonaut și că alături de Frank Borman, venit să viziteze România, încerc să stabilesc poziția exactă a Feleacului.

ORASUL ÎN LUMEA DE AZI

(Urmare din pag. 7)

Moluri imense... Este oare o risipă de spațiu?

tare în viața contemporană. Ample parcaje subterane se fac în toată lumea sub piețele publice, sub străzile importante, sub scuaruri și spații verzi, ocupând în adâncime de la 2 la 6 niveluri. De asemenea, mari parcaje supraterrane cu multe niveluri se folosesc curent acolo unde spațiul o permite, fiind o soluție mai economică. Marile metropole, în paralel cu construirea masivă de parcaje și garaje, caută să dezvolte și să îmbunătățească transportul în comun de mare viteză și capacitate (subteran sau aerian), să-l facă cât mai confortabil, mai plăcut și mai rapid, pentru a determina populația să-l prefere automobilului. Soluția este bună și eficientă pentru rezolvarea circulației — în oraș rămânând automobilul pentru deplasări rapide la distanțe mari, pe autostrăzi.

— Există un tip de oraș ideal? Care e părerea dv.?

— Nu există un tip de oraș ideal. Nu a existat nici în trecut și nu cred că va exista în viitor. Chiar dacă în mod teoretic s-ar realiza un asemenea oraș, va fi lipsit de viață, va fi inuman. În nici un caz nu va putea satisface aspirațiile atât de diferite și mereu crescânde ale oamenilor.

— Tot mai mult se vorbește de personalitatea care trebuie să o aibă un oraș. Deocamdată se pare că acest epitet flotant este atribuit doar aceluia care are o istorie, adică un trecut, o vechime. Pot orașele moderne, ridicate într-un ritm accelerat, să aibă personalitate? În ce ar consta aceasta?

— Evident, orașele care s-au dezvoltat istoricește de-a lungul timpului au amprenta proprie pe care o lasă evoluția istorică prin clădirile și monumentele respective, spe-

cifice fiecărei epoci.

Orașele noi, ridicate într-un ritm accelerat, au și ele personalitatea lor. Sînt oglinda orînduirii social-politice respective, a specificului țării și a personalității autorilor care au conceput realizarea urbanistică și arhitecturală. Totuși nu pot avea diversitatea de expresie a orașelor vechi care s-au dezvoltat de-a lungul secolelor.

— Care credeți că sînt cele mai frumoase orașe din România?

— Sînt multe orașe frumoase în România și este greu să precizez care sînt cele mai frumoase fără a nedreptăți pe celelalte. Frumusețea orașelor românești se datorește așezării lor naturale, monumentelor vechi cu farmecul și poezia lor specifică, noilor cartiere și clădirilor monumentale cînd au reușit să se integreze armonios cu clădirile și ansamblurile vechi și valoroase din trecut.

— Care sînt factorii care concurează la crearea unui oraș cu personalitate?

— Printre factorii determinanți, care influențează personalitatea unui oraș modern, se pot semna:

a) integrarea armonioasă în compoziția urbanistică a elementelor naturale, relief, păduri, apă etc.

b) respectarea și integrarea armonioasă în compoziție a monumentelor de arhitectură, vestigiile prețioase de istorie, cultură și artă, și care puse cu sensibilitate în valoare creează culoare specifică și contrast clădirilor noi;

c) lupta consecventă și perseverentă împotriva monotoniei, care apare în construc-

țiile de masă datorită tipizării și refolosirii mecanice a proiectelor, prefabricării și folosirii elementelor prefabricate în mod pasiv, așa cum vin din linia tehnologică, fără aportul creator, inventiv, al arhitectului;

d) compoziția urbanistică a ansamblurilor de locuit, diversificate spațial, cu suite, ritmuri și accente volumetrice care să creeze prin varietate o armonie și o unitate în același timp policentrică;

e) integrarea în compoziția urbanistică a elementelor de artă monumentală, statui, fântîni etc., care aduc un aport important la crearea personalității și specificului piețelor publice, a centrelor orășenești și în unele cazuri fericite a întregului oraș. Roma, de pildă, poartă de veacuri renumele de oraș al fîntînilor;

f) măiestria peisagistică în crearea și dezvoltarea parcurilor publice, a scuarurilor și a tuturor spațiilor verzi, precum și calitatea întreținerii lor, creează orașelor, pe lângă microclimat, specific și personalitate. La Paris, Bois de Boulogne, la Roma, Pincio, Villa Borghese, Gianicolo și Villa Celimontana, la New York, Central Park, la Londra, Hyde Park etc. contribuie toate la specificul orașelor respective. În București, vizitatorii străini apreciază în mod deosebit parcurile și lacurile din nordul orașului, șoselele ample și bogat plantate, Kiseleff și Aviatorilor, Parcul Libertății, Cișmigiu, parcul creat în jurul Circului de stat și piața plantată a Sălii Palatului R.S.R. și în general bogăția, varietatea și frumusețea florilor care primăvara, vara și toamna contribuie cu paleta lor, la personalitatea Capitalei noastre;

g) valoarea arhitecturală a edificiilor publice și social-culturale cu caracter de unicat (ministere, teatre, săli de concert și expoziții, muzee, universități etc.) are și ea o contribuție importantă în contextul urbanistic la crearea personalității și specificului orașelor.

— Arhitectura românească are o personalitate a sa?

— Arhitectura românească are o personalitate evidentă, specifică țării și poporului nostru, care s-a afirmat de-a lungul veacurilor atât în arhitectura populară cît și în arhitectura cultă a bisericilor și palatelor domnești. Acest tezaur valoros de artă dă originalitate multor orașe și regiuni din țara noastră. Păstrate cu grijă și puse în valoare, ele împrumută strălucirea și farmecul lor unor edificii și ansambluri relativ mai recente sau chiar contemporane. Palatul Marii Adunări Naționale este influențat favorabil de prezența ansamblului arhitectural al Patriarhiei, în care se disting biserica și clopotnița, monumente de arhitectură veche românească. Accesul de-a lungul pantei înverzite a dealului, dimensiunile umane ale piațetei, scara justă a monumentelor dau caracterul și personalitatea specifică acestui ansamblu arhitectural, realizat în epoci diferite dar încheșat totuși într-o unitate armonioasă.

Biserica Kretzulescu — cu armonia ei desăvîrșită de forme spațiale și detalii de arhitectură, materiale și culoare, pusă în valoare prin amplele peluze denivelate — revărsă cu generozitate strălucirea și farmecul ei asupra întregului ansamblu contemporan al Pieței Sălii Palatului.

Problema care ne preocupă este cea a personalității și specificului arhitecturii contemporane românești. Nu i se poate nega personalitatea.

Așa după cum pot fi identificate datorită personalității lor arhitecturile contemporane din Italia, Franța, țările nordice, Statele Unite, U.R.S.S., Japonia etc. — și arhitectura contemporană românească se poate identifica pe plan mondial datorită personalității ei. Dar personalitatea unei arhitecturii contemporane nu înseamnă și specific în arhitectură. Specificul în arhitectură dă atribute în plus personalității. Noțiunea de arhitectură specifică contemporană se leagă de tradiția de artă și cultură a unui popor, de trăsăturile sale definitorii care îl deosebesc de alte popoare, de gusturile și înclinațiile lui, de factura lui psihică, de modul în care își duce și-și făurește viața, de atitudinea lui în fața existenței și a naturii și de alți numeroși factori: geografici, economici, social-politici, de etică și morală etc.

Toate aceste trăsături se reflectă în limbajul viu al izvoarelor arhitectonice, în unele rezolvări specifice funcționale și în unele rezolvări specifice constructive.

Trebuie să recunoaștem că, pe plan mondial, arhitectura contemporană japoneză s-a afirmat ca arhitectură cu cel mai pregnant caracter specific. De asemenea, o serie de exemple din arhitectura țărilor nordice nu sînt lipsite de un anumit specific.

Pentru arhitectura românească contemporană, problema specificului este o problemă crucială, de afirmare a personalității și demnității noastre naționale, a culturii și artei noastre contemporane, legate de cele mai valoroase tradiții ale poporului nostru exprimate într-un limbaj formal actual, original și propriu, care prin proporții, dispoziții și euritmii să comunice emoțional mesajul și conținutul intențional și de sensibilitate propriu țării și poporului nostru.

Mugurii unei astfel de concepții în creația de arhitectură contemporană românească au început să se afirme.

Convingerea mea este că acești muguri pot și trebuie să se dezvolte și vor cuprinde masa arhitecților, înlăturînd tendințele de mimetism, de copiere servilă, lipsite de demnitate creatoare, a unor tendințe venite din afară, care nu au nimic comun cu clima noastră, cu dezvoltarea noastră economică și tehnică, cu factura noastră psihică. Multe dintre aceste formule, preluate mecanic, necritic, și-au pierdut valabilitatea chiar în țările care le-au generat, din cauza lipsei lor de conținut uman și de intenționalitate, prezentînd un limbaj formal de tip ambalaj strălucitor, fără legătură funcțională sau intențională cu ceea ce se întîmplă în interior, putînd adăposti orice sau nimic.

— Cum credeți că vor arăta orașele românești la sfîrșitul secolului?

— După premisele ce rezultă în mod obiectiv din dezvoltarea arhitecturii și urbanismului în țara noastră, și bazat pe grija și sprijinul pe care conducerea de partid și de stat le dăruiesc cu generozitate în acest domeniu, eu cred că orașele românești la sfîrșitul acestui secol vor fi orașe bine alcătuite, dotate din punct de vedere al confortului urban la nivelul tehnicii respective, orașe cu personalitate și specific, în care se vor desfășura armonios viața colectivității și a individului.

Factorii care vor influența și determina această dezvoltare viitoare sînt factorii economici, social-politici, ecologici, tehnico-științifici, culturali, artistici etc.

Interviu de C. BOZBICI

ÎN TRE ZIDURILE NOI ALE GIULEȘTIULUI

de Sanda FAUR
fotografii de S. STEINER

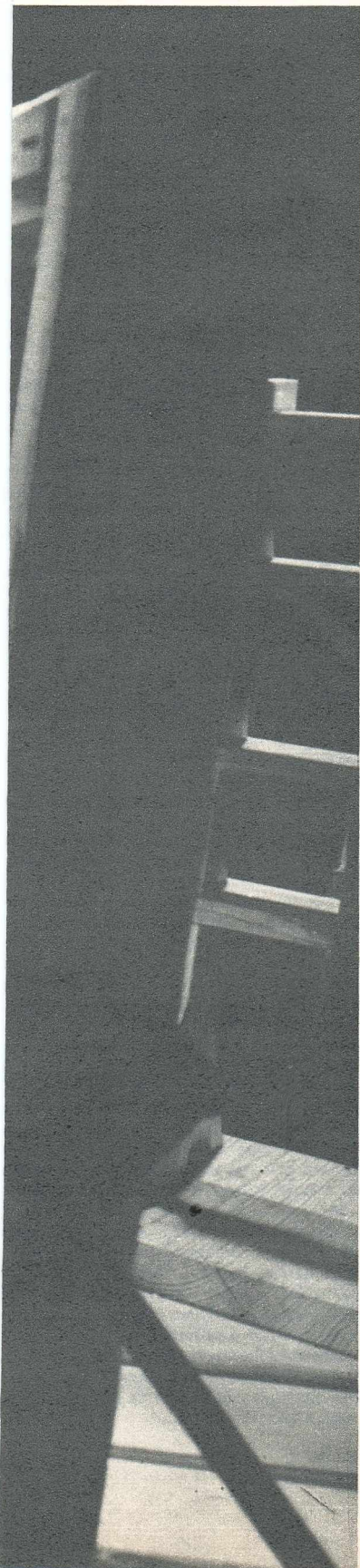
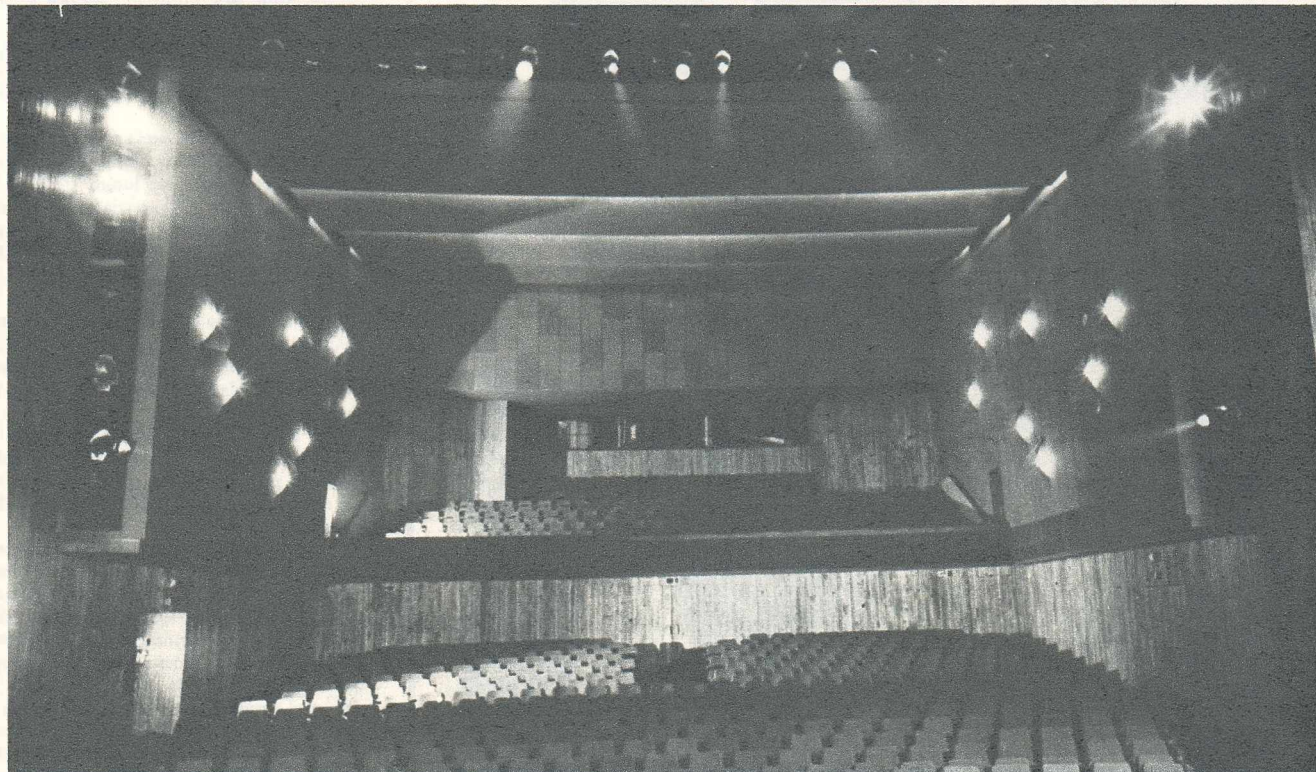

Fluturii de lemn ai lui Apostu decorează inspirat holul.

Panoramic al sălii.

Teatrul Manole în viziunea lui Silviu Nculescu.

...Pentru că toate lucrurile de pe lumea asta au un sfârșit, iar uneori chiar un sfârșit fericit, iată că pînă la urmă s-a isprăvit și mult căznita, mult prelungita renovare a Teatrului Giulești. Trupa și-a încheiat, cu un uriaș suspin de ușurare, cei trei ani de «penitență» și nomadism, ani în care a pîndit cu sufletul la gură relașul de luni seara al vreunei săli din centru, cînd a colindat orașul cu comedioane subțirele la subsuoară și cu sacul de pocăință tras pe cap, gata să întîmpine vitejește toate reproșurile estetizanților și toate obligațiile de «plan». Și pentru că pe lumea asta se mai întîmplă, precum glăsuiește vechea înțelepciune, ca cei de pe urmă să devină cei dintîi, Teatrul Giulești are acum la dispoziție cea mai modernă sală, cea mai bine dotată funcțional scenă de proză din București, pe care o poate invidia în liniște orice trupă din centru. Prezentările tehnice ale teatrului au mai fost făcute pînă acum, și ne mulțumim a reaminti în treacăt că pe scena sa de 400 mp (scena de la «Bulan-dra», pe care Ciulei își ridică savantele construcții arhitecturale ale decorurilor shakespeareiene, are în totul totulul doar 100 mp) se pot monta concomitent două-trei decoruri, se poate mișca o turnantă cu diametrul de 12 metri și un impresionant pod mobil, se pot aprinde 130 de reflectoare... În sală intri prin holul transformat în aleasă sală de expoziție, în care se învîrtejesc acum nebuni fluturii din lemn ai lui Apostu și stau, cufundați în nesfîrșită meditație, tații și fiii săi abia dezghiocați din trunchiuri masive; iar pereții holului au primit și ei nobilele insemne de artă ale unor bătrîne icoane pictate pe sticlă, pe care colecționarul D. Cuciuc le-a încredințat teatrului pentru a crea de la început acea atmosferă de pioasă reculegere artistică necesară intrării în universul poetic blagian. Iar sala, cu roșul-cărămiziu al pereților săi,

cu verdele stins al scaunelor, cu maroniul discret al lambriurilor din paltin, cu moliciunea mochetelor care înghit orice zgomot și cu lăcomia fonoabsorbantă a zidurilor, sala aceasta cufundată într-o lumină difuză (pe care n-ai putea niciodată bănuși că o produc vreo... 600 de becuri ascunse în scafele și calorile tavanului) are atmosfera unui templu, în care totul invită la smerenie artistică, la o așteptare plină de fervoare stăpînită a ritualului de pe scenă.

În această sală, demnă de trupa care a dat, nu foarte de mult, memorabilele spectacole cu «Aristocrații», «Domnișoara Nastasia», «Baia», «Ascensiunea lui Arturo Ui», «Pălăria florentină», gongul a sunat solemn, vestind cea dintîi premieră în casă nouă: «Meșterul Manole» de Lucian Blaga. Gest repertorial anunțînd un program de elevate ambiții, gest omagial la adresa dramaturgiei blagiene, atîta vreme nedreptățită; dar oare — să ne fie iertată asociația prea la îndemînă ca să-i putem rezista — să nu vedem aici și un gest simbolic pentru însuși destinul teatrului, în ale cărui ziduri — mereu înălțate, mereu răzuite, mereu refăcute — și-au cam îngropat actorii trei ani de tinerețe, trei ani de roluri nejuocate, de spectacole dispărute înainte de a se naște?

MESTERUL MANOLE LA ORA TRAGICELOR ÎMPĂLİNIRI...

Dinu Cernescu face parte dintre acei regizori despre care poți spune fără să păcătuiești că nu-și scot totdeauna pălăria din cap cînd se apropie de vreun text. Că nu socotesc sfințită litera piesei și că-și permit să-i adauge, pe margini, comentarii care — zic unii — o cam sufocă. Cred că spectacolul său cu «Meșterul Manole» ni-l arată pe Cernescu cel adevărat, cel care s-a lepădat de

satana teribilismelor juvenile, care citește respectuos și atent o piesă, dar care înțelege să o repovestească pe scenă așa cum a gîndit-o el, cum a văzut-o el. Mai ales cum a văzut-o el. Pentru că spectacolele lui au o plasticitate cinetică, o expresivitate vizuală totdeauna efervescentă, pe care le-am văzut folosite cu înțeleaptă și înaripat gîndită artă mai ales în acest ultim spectacol al său. E drept, «Meșterul Manole» l-a fascinat prin vibrația poetică a textului, prin incantația specific blagiană a cuvintelor — care sună pe scenă cutremurător, ca dangătul bisericii în sfîrșit înălțate. Pe meșterul acesta care-și îngroapă nevasta iubită, deci însuși sufletul său, în zid pentru a putea lega laolaltă cărămizile blestemate ale construcției, el l-a iubit și s-a apropiat de el cu creștetul descoperit, așa cum merită simbolul celui ce se dăruie pînă la jertfă creației, ideii. Eroul bătrînei legende românești, trecut prin pinza înaltei gîndiri a lui Blaga, a căpătat la el proporțiile unui mit tragic, ale unui spirit înrudit cu Giordano Bruno sau Oppenheimer, care nu socot nimic mai presus de creație; și întreg spectacolul său respiră în ritmul acestui suflu de un monumental tragic. Cernescu a văzut acțiunea chiar și atunci cînd piesa nu era prea darnică cu faptele, el a căutat mișcarea în adîncul oamenilor, în sufletele meșterului și a celor nouă cafe ale sale, și a găsit-o și în cadrul ei: ritualul construcției — esență a piesei — este enunțat de la prima întîlnire vizuală cu spectacolul. Prin decorul Sandei Mușatescu — o alcătuire de schele, birne și trepte din lemn crud, negeluit, care urcă amețitor spre cer și se încălcesc în alunecările lor spre pămînt — meșterii zidari aleargă, e agață, se aruncă buimac și deznădăjduiți pe frînghii, învălmășindu-se neputincioși în fața blestemului ce nu lasă zidurile bisericii

(Continuare în pag. 14)

miturile

Nu trec prin Maramureș fără să-l caut pe Vida Geza; mă simt acasă în lumea lui de len
Ne salutăm ca doi țărani.

— Deie Dumnezeu bine!

— Deie!

Mîncăm dovleac copt în spuză și stăm asupra unor cafele făcute în ibric de aramă
băute din căuce de lut vîrstat.

— La ce îți stau gîndurile, meștere? — întreb.

— Apoi, iaca, miturile... — zice Vida, și continuă a vorbi cu minile cu care sculptea
aerul atelierului; dar și le adună repede, palmă în palmă, le frămîntă a nemuncă, le du
la spate, le împreună, le joacă din degete, dîndu-le astfel de lucru, să iasă din amorțea
care nu sînt obișnuite; sînt brațe scurte, bine îmbrăcate în mușchi, brațe de om de pădu
cu palme lătărețe și multă forță în degetele hrănite de vine mari, umflate de sînge, ca ni
lipitori.

Stau între butucii atelierului, o adevărată pădure pogorită în casă, pe strada Ferăstră
lui, sub Dealul Florilor, în dunga Băii Mari. Trunchiuri masive, așezate vertical, bine pla
tate sub revărsarea unei lumini de oțel, lumină de ianuar prăbușită prin pereții de stic
Miturile stau în arborii aceștia: Vida le-a văzut încă înainte de a izbi cu securea. Le eliberea
din trunchiuri lovind cu ciocanul de lemn în dalta pe care o conduce cu mîna, energie
dulce în același timp, cu brațul stîng. Ochii lui albaștri, cu irizări de verde, acum miciți
încordare, lucrează cu două-trei faze înaintea mîinilor, despoaie formele, tîind în car
lemnului cu o foame și o repeziune de neînchipuit, spre a sonda esențele, spre a le pi
vizual, a le proba cu lumina; fruntea masivă a lucrătorului, puternic gravată pe orizonta
stăruie în efort, merge în paralelă cu mîinile, în timp ce gura dă măsura aceluși efort, stă înti
deschisă, înlesnește jocul aerului în pulmonii și buzele parcă spun «o o o o» prelung, sur
mereu stricat de jocul odgoanelor gîtului care smucesc fără istov sfîrcurile gurii în jos, cît
jugulare.

— Cum ți-am zis, de o bună bucată de vreme lucru asupra miturilor — își contin
Vida spusa dinții, părăsind securea, după care umblă prin lumina tare a atelierului, pe
pădurea pogorită acolo, pîrînd că vrea să pipăie lumina cu mîinile ridicate; palmele lu
ca două maiuri, ating rînd pe rînd trunchiurile așezate pe verticală și îmbrăcate în lumii
de oțel.

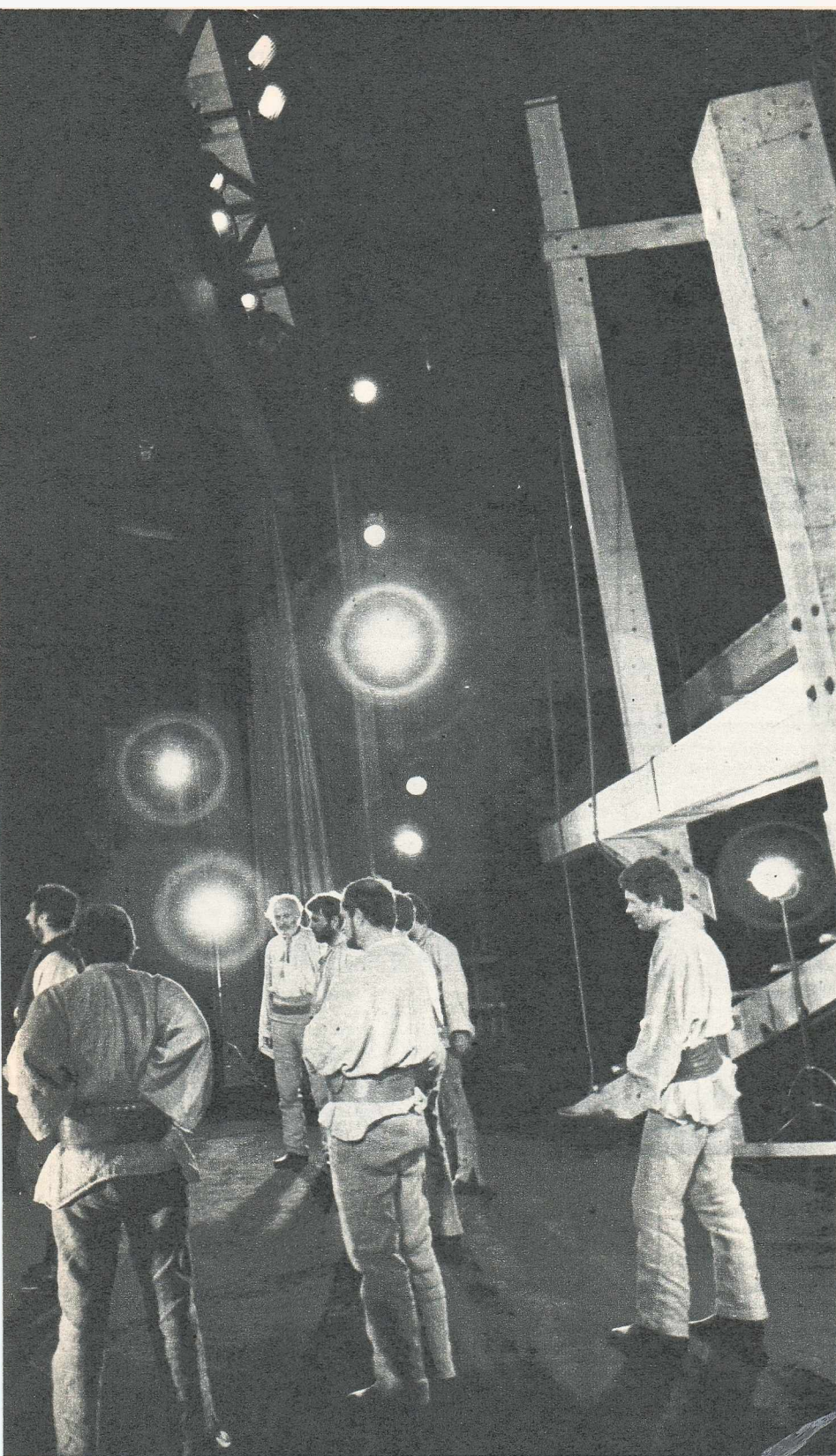
Omul nopții e o figură masculină cu trăsături nelămurite însă puternic mucalit și c
mult hilar în semisomnolența-i care îl îmbracă; rostul lui e să stea țepăn, lung, plutit
— poziția pătrunderii acestui duh popular în casele țărănilor maramureșeni. El, om
nopții, pătrunde, zice-se, în case înainte de a se aprinde lampa; pătrunde lin, ca o boare,
întinde sub meștergrindă, de unde ascultă vorbele oamenilor, le ia șoaptele, uneori minte
liniștea. Țărăncile îi cer adesea omului nopții să le aducă bărbații duși de prea multă vreme
pe Gutin sau Rotunda, la tăiat de pădure. Omul nopții e mutălu, nu știe multe, îl aduce p
bărbatul cerut în cele mai felurite poziții, uneori ciucit, lăsat pe vine, făcîndu-și bietul n
voile; așa îl cară în spinare, îl pune ghem la picioarele muierei lui. Alt spirit e **Mărțoa**
(sau **Marțolea**), duhul care știe a le pedepsi pe femeile care își iau îndrăzneala să toarcă mar
seara; vine și le încilcește firele, fusele încep să pîrie prin casă umblînd de-a îndărătăle
iar suveicile bat stînga-dreapta prin război, ca zăludule. Vida a dat duhului pedepsitor form
unei femei care se răsucește șerpește pe fus, așteptîndu-și sorocul, timpul pricelnic, dinți
marți și miercuri. **Omul-dintre-focuri** stă cu ochii pe cei ce își iau riscul să lucreze la fin i
ziua cu capricii, în crugul verii, în iulie, de Ziua Foca; le aprinde clăile, șirele, le aprinde di
nimic. Duhul are, în viziunea sculptorului, chipul unui om mic, cu obraz hid și ochi ră
stînd într-o poziție de ghemuire, cu un picior adunat sub el, sprijinit în furculiță-triden
gata de rele. **Fata pădurii** îmi relevă vraja celui ce dă în urmă rea, după cum spun țărani
e o statuă feciorelnică, de țărăncă pietroasă, ale cărei forme exultă și transmit foarte exa
izbinda echilibrului trupesc. Nudul de față e ținut cumva din pămînturi; mîna ridicată î
poziția de strigare nu face decît să concentreze strigătul perpetuu al întregului trup. Fat
pădurii, spune folclorul oral, strigă numele feciorilor; cel ce răspunde chemării e un in
pierdut, pentru că fata îi sare în circă și respectivul e silit să o poarte în șapte hotare și n
scapă ușor de călăritul fetei în pielea goală. Opusul ei este, pe alt plan, **Varvara**, stăpîn
munților și a minelor, pe care sub imperiul unui cult străbun o zeifică oamenii de aici;
o femeie bărbată, cu expresie voluntară, pe al cărei trup mișună, într-o fabuloasă ocrotire
toate viciile mărunte, șopirle, broaște, cărăduși, greieri, adică tot ce a inventat la scar
mică natura. Vine la rînd **Vilva minelor**, personaj mitologic născut din străile de fasci
nație și mirare pe care le încearcă omul în fața minunilor pe care le realizează minerul c
ciocanul și dalta; scobește uneori galerii de necrezut, merge pe cite o vîna metaliferă și las
în urmă-i un strîmt tunel despre care n-ai zice că-i făcut de om și pentru om. «Bag samă n
omul a scobit aici — zic băieții — o scobit vilva minelor». Vida ia un butuc tasat, turtit
greu, cu multe vîrtejuri fibroase, și intrupează acest spirit al hărănciei și fecundității ca ju
mătate om și jumătate insectă; s-a oprit la formele călugăriței, lăcusta cu picioare mult ex
presive, întoarse, bine armate și care se înfig de minune în sol. **Priculiciul minei** trăiește
de sute de ani în închipuirea celor din subteran. Poate avea forma unei unelte (ciocan, sfre
del), poate fi spirit bun sau rău. Le arată minerilor vîna de aur, apărîndu-le în somn sul
forma unui ciocan care umblă, îi cheamă, îi îndeamnă să sape. Dar poate să și surpe straturi
de aceea mineții îi lăsau de mîncare priculiciului din mină, îi lăsau pline, brînză și ceapă, î
puneau merinde prin colțuri de galerie. Priculiciul lui Vida are cap de pîuă, e zvelt și par
a se desprinde ușor din materia care îl îmbrățișează. **Cușma dracului** e o sugestie din bă
trîni a jocului cu mască; sculptura e numai picioare, plus sperietoarea cu coarne de berbe
și lînurile care acopăr obrăzarul. Un cap enorm, ivit din pămînt, îl închipuie pe **Omul pă
durii**, prezența de reverie și vis a tăietorilor de pădure; e încărcat de ani, bătrîn ca pămîntul
bărbos, aplecat și cu orbite goale în tigva scorburoasă. Poate face bine sau rău; poate arăta
cărarea sau poate răsturna copacul peste omul cu securea. Îl completează, în altă viziune,
Graiul pădurii, compoziție dedicată pădurii care trăiește, grăiește. Copacii se înțeleg, co
mentează curgerea timpului, istoriile, faptele oamenilor, judecă jur împrejurul. Cinci arbori
îngemănați într-un spectacol silvic dau chip ideii de Pădure, existența fundamentală a omu
lui de aici, pentru că moroșanul obișnuiește să zică: «Unde-i pădurea, e și pită».

Mituri, credințe, tradiții, închipuiri, vise, pulbere folclorică. Îl las pe Vida să le caute,
să le cînte și să le descînte cu dalta, să le scoată din trunchiuri, să le elibereze din cercuri de
copac, să le dezghioace din pădurea coborită în casă, sub lumina grea de ianuar, acolo în
strada Ferăstrăului, sub Dealul Florilor, în dunga Băii Mari.

Ne salutăm ca țărani.

— Deie Dumnezeu bine!

— Deie!

O scenă din «Meșterul Manole».

să se țină în picioare. Toată această tumul
tuoașă mișcare scenică — care îi obligă nu
o dată pe actori la adevărate performanțe
gimnaste — toată această involburare picta
tă de regizor cu o pastă groasă de lumini și
umbre tremurînde sugerează însuși chinul
creației neîmplinite; și nu cred că se putea
găsi o mai frumoasă întrupare plastică a
finalului decît acel șir halucinant de călugări
și boieri strecurîndu-se ca niște umbre prin
tre pîlpîrile dramatice ale zecilor de lumî
nări, într-un nesfîrșit spațiu negru, cel al
neființei în care a intrat Meșterul Manole.
Foarte buni actori ai teatrului au acceptat
să fie o față oarecare de om, o părere, o vorbă,
unul dintre acei nouă zidari anonimi care
îl urmează orbește sau îl înfruntă cînește pe
meșter, și au fost cu adevărat excelenți în
modestia și discreția aparițiilor lor. Au
acceptat, pentru a lăsa pe scenă să ardă ca
un rug doar pe acest sfînt al Creației, care e
Manole. Pentru a ne lăsa pe noi singuri, față
în față cu «neliniștea și cutremurul» din el,
cu voluptatea nemărginită dar și durerea
fără seamă a creației care cere moarte
pentru a prinde viață. Silviu Stănculescu ar
fi trebuit să fie acest meșter Manole. Nu a

fost. Manole al său a avut tot ce vreți: și
siluetă ascetică, și voce caldă, și chipul grav,
de icoană, ba — în ultimul act — a avut și
ceva din disperarea încercată la marile pier
deri ale ființelor iubite.

Dar meșterul lui Silviu Stănculescu nu a
ars în febra ideilor, nu a fost «bolnav de
bisericești» și posedat de nevoia construcției,
nu l-am simțit torturat de otrava îndoielilor
și nu a avut tagismul creatorului pus să
aleagă între viață și artă. Aflat la acel hotar
între mistic și tragic, între cotidian și măreț
— unde spunea Cernescu că ar fi vrut să-l
plaseze pe eroul lui Blaga — Silviu Stăncu
lescu a pornit-o mai cuminte, mai stîns, pe
potecuța cotidianului. În schimb, Mariana
Mihuț (Mira, nevasta meșterului) a avut o
scenă uimitoare, care ne-a făcut din nou să ne
minunăm și să ne gîndim că acest mare har
care se cheamă talent actoricesc zace Dum
nezeu știe pe unde, și într-o privire limpede,
și în felul cum saltă o sprinceană sau e șoptită
o vorbă, și în gestul calm sau în cel sperios,
dar parcă peste mai tot unde se întîlnesc
fericit drumurile simțirii cu cele ale gîndului
fierbinte.

PERSPECTIVE SPAȚIA

OPERAȚIA «OAMENI PE LUNĂ», STAȚII ȘTIINȚIFICE PLANETELOR VENUS ȘI MARTE...

Primul an din al doilea deceniu al «erei cosmice» s-a încheiat nu numai în mod spectaculos dar și într-un ritm atât de alert încât evine, ca să spunem așa, angajant pentru anul 1969. În adevăr, dacă ne referim numai la cele mai importante lansări, trebuie menționată inaugurarea la 15 septembrie de către Uniunea Sovietică a stației spațiale automate «Zond-5» a trăsăturii «Zond-6», dar reintrarea în atmosferă, și această dată, a fost nu numai balistică ci și aerodinamică. Luna octombrie a numărului mai puțin de patru «cosmici»: G.T. Belegovoi realizează pe orbită tandemul cosmic «Soiuz-2» și «Soiuz-3», iar W. Schirra, J. Eisele și W. Cunningham redau încrederea în ansamblul cosmic «Apollo».

Fără îndoială că cel mai spectaculos eveniment cosmonautic al anului — probabil al oilea în istoria cosmonauticii după zborul în cosmos al lui Iuri Gagarin — rămâne misiunea spațială a echipajului american F. Borman, J. Lovell și W. Anders, care, la bordul navei «Apollo-8», au înconjurat Luna de zece ori, fiind primii oameni care s-au apropiat de un corp ceresc...

În aceste condiții este firesc să încercăm să prezentăm unele din planurile cosmice ale anului 1969, cu corectivele pe care efortul spațial general le prevede deja.

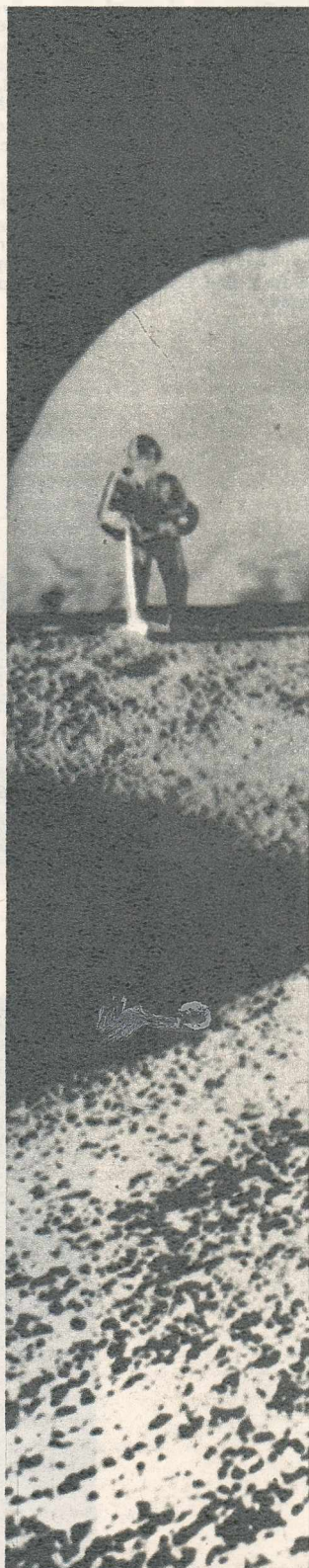
CINE VA PRELUA «ȘTAFETA LUNARĂ»?

Programul «Apollo» de explorare a Lunii prevede nu mai puțin de 12 lansări succesive. Înmătoarea este prevăzută pentru februarie 1969, cind la bordul cabinei spațiale «Apollo-9» va urca echipajul format din J. McDivitt, comandant, D. Scott și R. Schweikart. Și de această dată va fi probabil folosită tot racheta-gigant «Saturn-V». Principala misiune a acestui echipaj va fi de a încerca omportarea în condițiile cosmosului a așa-zimutului modul lunar, operație de care vor fi răspunzători Schweikart și McDivitt.

Pentru a înțelege de ce se acordă o atât de mare importanță experimentării modului lunar, ar fi necesară o scurtă prezentare a acestui vehicul spațial care pînă acum nu a fost încă încercat pe orbită (chiar în zborul «Apollo-8» el a călătorit doar sub formă de rachetă, dar la scară normală). Modulul lunar — vehiculul expediției pe Lună — cîntărește 14,5 tone și este lung de 8,5 m; el este plasat imediat deasupra celui de-al treilea etaj reactiv al rachetei purtătoare. În compunerea modului intră vehiculul de coborîre pe Lună propriu-zis (avînd un motor-rachetă cu forța de tracțiune variabilă între 180 și 4 760 kgf) și vehiculul de decolare de pe solul selenar, dotat cu cabină pentru doi cosmonauți și un motor-rachetă.

Echipajul condus de McDivitt va trebui să încerce funcționarea tuturor ansamblurilor în compunerea modului lunar, comportarea acestuia în spațiu, cupiarea și decuplarea cu capsula «Apollo», posibilitatea comunicării directe între aceste două aparate spațiale, precum și alte manevre pe care le va avea de îndeplinit modulul în apropierea Lunii.

Păreră exprimată recent de generalul

MINERUL CU VOCE DE AURI

Toți dezlântuiții care au urlat în genunchi ani în șir par astăzi niște mieluși pe «Tigrul din Țara Galilor». Niște mieluși care recunosc — se pare fără ipocrizie — «A-Tom-ic Jones», este, de mai bine de un an, prințul neincoronat al muzicii ușoare. Presley — al cărui glas mai face și acum destule parale — a alergat în Cadillacul său 4 mile numai să apuce recitalul lui Tom Jones la Las Vegas. Legende spun că fostul al rock-ului l-ar fi bătut spaniolește pe umăr, zicându-i: «Bărbate, ești cel mai mare».

În 1950 — solist în corul de copii al bisericii din Pontypridd; în 1958, cântăreț prin burile muncitorești din Țara Galilor, Tom Jones — cel care în 1964 își mai făcea în lucru de unul singur cu o chitară cumpărată în rate — reprezintă astăzi centrul de f cîntecului. De jur împrejur, pe o rază foarte întinsă, îl ascultă cu gura căscată și tin bătrîni, și mătușile și nepoții (fenomenul Tom Jones nu a scăpat psihiatrilor și socioloilor). Cîntărețul îi are pe toți la degetul mic. El știe foarte bine, mult mai bine decît noi, că e de ajuns să spună «Why, why, why Delilah» și delirul începe să se propage și valuri. De aceea își îngăduie chiar să se joace cu publicul și să-i trimită din cînd în cînd și cite o săgeată înmuiată în ironie. După ce-i ametește zdravăn pe cei din sală, îi intră «ei, vă simțiți bine?»; îi mai zgâlție puțin și după un minut iar se face că vrea să afle acum vă mai simțiți bine?» Personal, îmi place joaca acestui băiat zdravăn, sănătt trup și la minte, conștient de faptul că nu este un zeu pogorît pe scenă, ci un muritor noi toți. Numai că într-o bună zi a descoperit că glasul său vine direct din pămînt, că p urca cu el pînă la cer și că pentru un cîntec merită să-ți dai și sufletul. Atunci s-au nă l'm Coming Home to You, Green, Green Grass of Home și atîtea altele, toate acele melodii nostalgice (cîntărețul este foarte îndrăgostit de locurile natale), cînd pline de o viț bărbătească care ne aruncă direct în Niagara. Nu cred în micile povești pe care lumea început să le teasă în jurul lui și de care el însuși se amuză cu o isteată dezinvoltură cred, bunăoară, că «este mult mai ușor să obții o întrevedere cu președintele Statelor l decît cu Tom Jones». Eu una abia aștept să-i iau un interviu. Pînă atunci însă, colabora nostru din Viena, Friedrich Gödör a răpit «tigrului» cîteva minute de dragul cititorilor rev «Flacăra».

Magda MIHĂILESCU

Tom Jones semnează ►
autograful solicitat de
colaboratorul nostru
Friedrich Gödör.

Aș muri dacă n-aș mai putea cînta

de Friedrich GÖDÖR

Aeroportul Schwechat de lângă Viena: «Tigrul», «Mister X», «Mingea de foc din Wales» aterizează. Afară, în fața clădirii aeroportului, îl așteaptă o masă imensă de admiratori, mai ales admiratoare. Noi, adică un grup de ziariști, avem onoarea să-l primim pe Mister Thomas Jones Woodward (cum îl cheamă de fapt pe Tom Jones) de la scara avionului. Tînărul zvelt care coboară nu îmi face vreo impresie deosebită. Este puțin palid, nici un fir din părul său negru, ondulat, nu are altă poziție decît cea dată de coafor, iar costumul provine desigur din cel mai bun atelier de croitorie din Anglia.

În timpul ceremoniei de primire, ce are loc în salonul special al aeroportului, am prilejul să stau de vorbă cu Tom Jones. Este mereu înconjurat de femei între 17 și 55 de ani, care se uită la el cu ochi mari, ca la un idol.

— *Domnule Jones, cite discuri cu cîntecele dv. au fost vindute în ultimul an?*

— Cred că vreo 40 de milioane, îmi răspunde «Tigrul» într-o engleză care trădează de la primul cuvînt că este originar din Țara Galilor.

— *Ce vă face cea mai mare plăcere, domnule Jones?*

— Să trăiesc, să fiu tînăr, să cînt și să iubesc, îmi răspunde el scurt și sincer. Știți, eu sînt un răsfațat al norocului, nu numai ca cîntăreț, ci în general. M-am bucurat foarte mult că voi veni la Viena și doream să văd orașul în adevărată sa splendoare. Cînd am plecat din Frankfurt se lăsase o ceață deasă. Și acum priviți (și făcu un gest larg spre fereastră) — o vreme minunată. Chiar din avion am putut să văd orașul foarte bine.

După aceste cîteva întrebări, oarecum de rutină, încerc să aflu altceva, și anume de ce în majoritatea bucăților sale cîntă dragostea?

— O.K. Pentru mine iubirea este cel mai important lucru din viață și cred că femeile intuiesc asta. Cînd am hotărît să devin interpret de muzică ușoară am vrut să cînt mai bine decît toți ceilalți cîntăreți pe care îi auzisem pînă atunci. Nu știu dacă am reușit, dar știu că atunci cînd cînt, cînt din tot sufletul și această vibrație lăuntrică se transmite publicului. Cred că aș muri să nu mai pot cînta.

— *De ce vă temeți cel mai mult?*

— De bătrînețe. Nu vreau și nu pot să-mi închipui că într-o bună zi voi avea păr alb și riduri, că nu voi mai fi suplu și că voi avea burtă. Acest gînd mă înfioară. Acum mă simt excelent. Am avut de curînd anghină și din această cauză a trebuit să renunț la un concert în R.F.G., dar suport aceste «ghinioane» cu zîmbetul pe buze. Singurul lucru care mă supără este că sînt puțin cam scund. Dar poate mai cresc, nu se știe niciodată.

În acest moment asupra lui Tom Jones năvălește un grup de fete. Mai reușesc în ultima clipă să obțin un autograf, după care dispare în mulțime. Răbdător și fericit se lasă împins de admiratoarele sale spre mașină.

Seara, pe scenă, întîlnesc însă un alt Tom Jones. Un bărbat care detine sută la sută toate secretele rampei. Nu mai este doar tînărul amabil de la aeroport. Un bărbat care «cîntă» cu întreaga masă a corpului său, care fascinează masele, care după concert este lac de sudoare, care a făcut încă o dată totul pentru a cuceri publicul.

ca aceasta mai puțin
cîntuit.

ASTRONAUȚII LUMII ȘI FILATELIA

Ca filatelist, deținător al unei colecții tematice «Navigatori cosmici», m-am străduit să dau exponatelor un caracter original, să le completez cu piese filatelice, în felul lor unice în lume.

Alegerea temei «Navigatori cosmici» a ținut seama de faptul că materialul filatelic ce apare prezintă aspectele unei extraordinare realizări tehnico-științifice la care participăm ca martori oculari: cucerirea spațiilor astrale de către omul zilelor noastre. Avem astfel posibilitatea să-l cunoaștem, să-l vedem și să-l auzim să-și știe gândurile și sentimentele, succesele și eșecurile, să trăim emoționați alături de el marea epopee extraterestră.

În anul 1964 am adresat primilor zece cosmonauți ai lumii câte un plic prima zi a emisiunii, pe care au avut deosebită amabilitate de a-mi acorda autografele lor.

Astăzi, colecția «Navigatori cosmici» conține autografele tuturor cosmonauților lumii în mai multe variante, pe diverse tipuri de plicuri prima zi a emisiunii, pe obliterări speciale și ilustrate maxime, numărul acestor piese depășind cifra de 450 de exemplare.

Astfel realizat, exponatul, deși relativ nou, se bucură de aprecieri valoroase — obținând printre altele două medalii de argint în 1966 la expozițiile «NAȚIONALĂ 66 — București» și «BALKANFILA II — Istanbul»; o diplomă în rang de medalie de aur și un premiu special oferit personal de cosmonautul Alexei Leonov, erou al Uniunii Sovietice, primul pieton al spațiului cosmic — distincții acordate cu prilejul participării colecției mele la expoziția «50 ani Octombrie» Moscova — 1967 (foto 1).

Mă voi referi în cele ce urmează, pe scurt, la câteva piese mai deosebite din colecție.

AUTOGRAFELE ASTRONAUȚILOR DIN CABINA NAVEI COSMICE PE TIMPUL EVOLUȚIEI ÎN SPAȚIU

În anul 1965, înaintea zborului cosmic al navei spațiale americane «GEMINI-5», am adresat o scrisoare cosmonauților din S.U.A., Gordon Cooper și Charles Conrad în care, pe lângă urările unei călătorii pline de succes, solicitam ca cele două F.D.C. cosmos ce le expediam să fie luate la bordul lui GT-5 urmînd a se scrie pe ele o mențiune autografă redactată aproximativ astfel: «Primul autograf acordat unui filatelist din cabina navei cosmice, pe timpul evoluției în spațiu».

Zborul a fost efectuat, plicurile mi-au fost înapoiate, dar... pe ele nu se aflau decît autografele cosmonauților, însoțite de o scrisoare semnată de Gordon Cooper în care mi se explica faptul că problema greutateii în nava cosmică fiind deosebit de dificilă, rugămîntea mea nu a putut fi realizată. «Vă înapoiem plicurile cu simplele noastre autografe și dorim mult succes colecției dv.», își încheia scrisoarea Gordon Cooper (foto 2).

SCHIMB FILATELIC CU JOHN H. GLENN Jr., PRIMUL COSMONAUT AL S.U.A.

Într-o altă scrisoare, expediată cosmonautului John Glenn, am trimis un F.D.C. emis în România (plic ce purta o marcă cu portretul cosmonautului) pe care i-am scris o dedicație omagială cu rugămîntea de a-mi oferi în schimb un F.D.C. emis în S.U.A. cu autograf al său personal. Rezultatul a depășit așteptările. Am primit un plic special cu imaginea lui John Glenn obliterat la Cape Canaveral în ziua zborului, pe care astronautul american mi-a adresat pe lângă semnătură și o dedicație amicală, autografă (foto 3).

IN MEMORIAM... I.A. GAGARIN — PRIMUL COSMONAUT AL LUMII

După tragicul accident în care și-a pierdut viața cosmonautul sovietic I.A. Gagarin, am trimis în localitatea Novoselkovo — raionul Kirjaciok, regiunea Vladimir — un plic special dedicat cosmonautului, pe care obținusem anterior autograful original al acestuia. În scrisoare, îl rugam pe șeful oficiului poștal să aplice ștampila acestei localități pe plicul expediat de mine cu data comemorativă (27.03.1968) în memoria acestui brav erou al cosmosului (foto 4).

La înapoiere, plicul care primise obliterarea dorită a fost însoțit de o scrisoare oficială a poștei raionului Kirjaciok în care se precizează că valabilitatea ștampilei Kirjaciok este de necontestat, întrucît satul Novoselkovo nu posedă oficiu poștal, fiind deservit de oficiul poștal raional (foto 5).

AUTOGRAFELE PRIMULUI ECHIPAJ COSMIC AL NAVEI SPAȚIALE «APOLLO» (GRISSOM — WHITE — CHAFFE)

Din luna martie a anului 1966 cunoșteam din comunicatele publicate în presă că spre sfîrșitul anului sau la începutul lui 1967 urma să fie lansată în spațiu prima navă cosmică americană de tipul «APOLLO» cu oameni la bord, pentru care NASA alcătuisese echipajul compus din Virgil Grissom, Edward White, veterani ai cosmosului, și Roger Chaffe. La 30.03.1966 am scris cosmonauților, rugîndu-i să-mi acorde autografele lor pe câteva F.D.C.-uri românești. NASA mi-a expediat la 25.08.1966 plicurile prima zi semnate de către cei trei cosmonauți care la 27 ianuarie 1967 și-au pierdut viața în catastrofa produsă la Cape Kennedy prin incendierea cabinei spațiale «APOLLO» unde cei trei cosmonauți efectuau un antrenament în vederea zborului ce trebuia să se desfășoare la 21 februarie 1967 (foto 6).

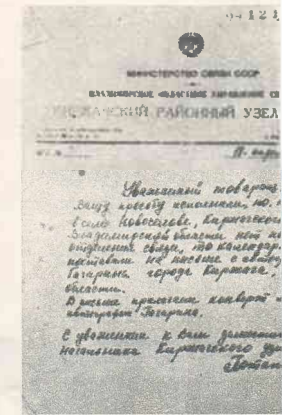
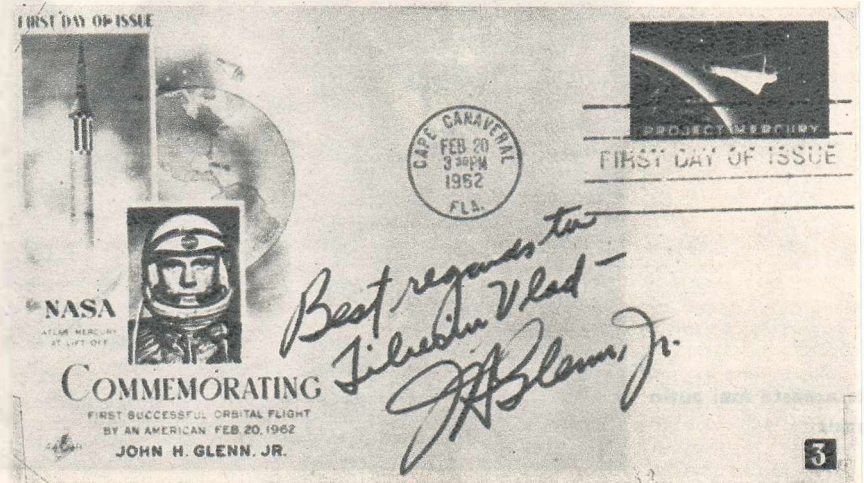
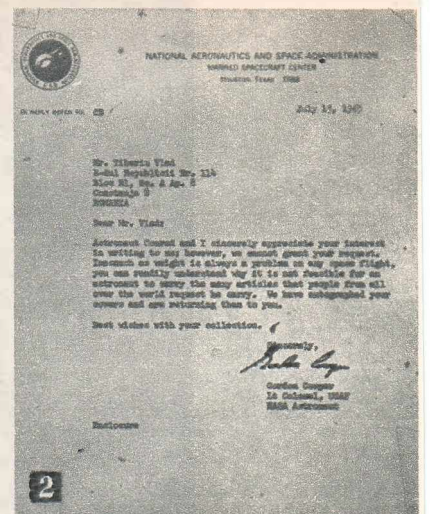
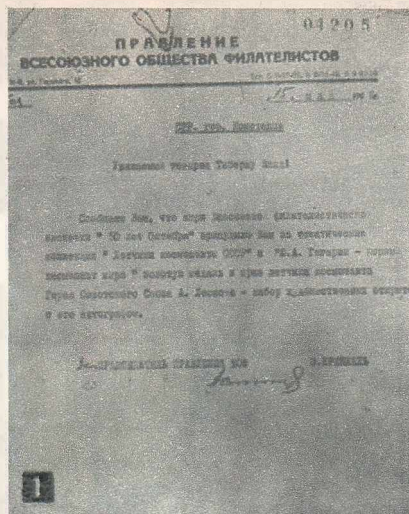
Zborul aninat în mai multe rînduri a fost realizat cu «APOLLO-7» (în perioada 11—22 octombrie 1968), modul spațial modificat și substanțial îmbunătățit, avînd la bord cosmonauții din S.U.A. Walter Schirra, Walter Cunningham și Donn Eisele (foto 7).

Colecția mai cuprinde o mare varietate de scrisori circulare «par avion», cu autografele cosmonauților sovietici și americani, grafice, fotografii, documente editate de NASA, documentație obținută prin schimb de la diverși filателиști din U.R.S.S., S.U.A. și alte țări, schimb ce a produs un volum de corespondență apreciabil; peste cincizeci de scrisori adresate cosmonauților U.R.S.S. și ai S.U.A. (fiecare scrisoare conținînd de la 4—5 F.D.C.-uri, obliterări speciale sau ilustrate maxime pînă la 15—20 piese); peste șaptezeci expediții de la cosmonauții U.R.S.S. și S.U.A. prin care mi s-au înapoiat piesele expediate de mine purtînd pe ele autografele astronautilor; corespondență filatelică cu peste 100 de țări diferite de pe toate continentele lumii.

În prezent, exponatul «Navigatori cosmici» se află în faza de triere, completare și îmbunătățire în vederea participării la expoziția mondială «SOFA-69».

În încheiere, doresc să precizez că sînt și în posesia primelor autografe ale echipajului cabinei spațiale americane «APOLLO-7», Walter Schirra, Walter Cunningham și Donn Eisele (foto 7) și ale cosmonautului U.R.S.S., general-maior Gheorghe Timofeevici Beregovoi — de două ori erou al Uniunii Sovietice, pilotul navei cosmice «SOIUZ-3» (foto 8).

Tiberiu VLAD

PE BAZĂ DE ABONAMENT

la extindere rețeaua de restaurante care servesc meniuri-pensiune pe bază de abonamente. La Oradea, de pildă, recent, acest sistem s-a extins la o a treia unitate, restaurantul «Familial» din cartierul Zona de Vest, unde din primele zile au contractat abonamente peste 100 de elevi și adulți. Celelalte două restaurante sînt «Oradea» (pentru elevi) și «Transilvania» (pentru adulți).

MAGAZINE-ȘCOALĂ

În colaborare cu Grupul școlar comercial, cinci unități comerciale de desfacere (un magazin alimentar cu autoservire, o unitate de țesături, confecții, încălțăminte și mercerie, un magazin metalo-chimic, un restaurant și o cofetărie) au fost organizate pe principiul magazinelor școlare, primind la practică elevii din anii I și II. În afara practicii propriu-zise, în aceste unități se vor organiza în mod periodic consfătuiri de lucru cu elevii, în prezența profesorilor îndrumători și a părinților, în cadrul cărora se vor analiza metodele folosite și progresele înregistrate de elevi în însușirea dificilei profesii de lucrător în comerț.

«MERCUR» ANUNȚĂ

Noi produse importate prin I.C.S.E.-«Mercur», pe baza schimbului de mărfuri, au intrat în rețeaua comercială de desfaceri:

- carne de porc și jucării mecanice din R.D. Germană;
- căciuli de blană, mesade, mănuși de piele, papuci de casă și ciorapi de bumbac din R.P. Bulgaria;
- încălțăminte de iarnă din R.P. Ungară;
- vindiakuri și ciorapi-pantaloni pentru copii din R.S.F. Iugoslavia;
- magnetofone din R.S. Cehoslovacă.

DIN NOU INVESTIȚIILE

Am mai semnalat și în alte împrejurări modul defectuos în care se realizează planul de investiții în construcții, reparații și modernizări de unități comerciale în Capitală. Iată încă un exemplu: la 1 decembrie trebuiau să fie terminate lucrările de reparații ale localului «Lacto-bar» din bd. Gh. Gheorghiu-Dej. Pentru aceste lucrări s-au alocat peste 500 000 lei. Pînă la data la care reparațiile trebuiau să fie încheiate, nu se realizase însă decît a șaptea parte din lucrări. Motive există, desigur — poate unele din ele chiar obiective; dar prea sînt multe șantierele comerciale bucureștene în care realizarea volumului de construcții și reparații planificat se află cam în aceeași situație: lucrările la complexe din Giulești, din Militari, Prunaru și altele sînt la rîndul lor mult întîrziate.

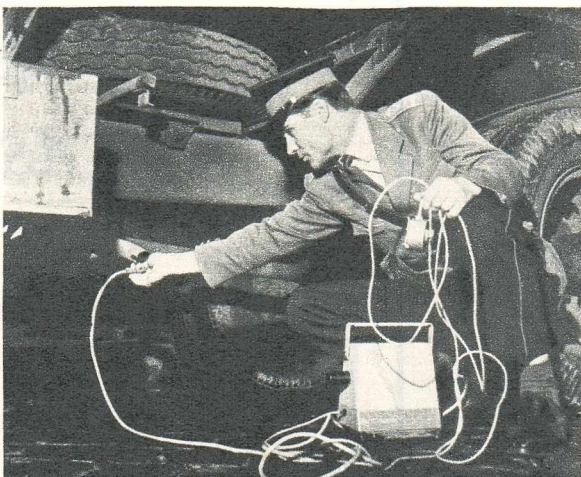
Pagube aduse comerțului — pagube aduse cumpărătorilor. Direcția generală comercială a municipiului București ar trebui să pună piciorul în prag!

«RADIO-DINTE»

La dispensarul dentar al întreprinderii Eastman din Rochester, statul New York, cercetătorii au montat aparate minuscule de radioemisiune în interiorul unor dinți artificiali. În timp ce pacienții voluntari poartă aceste proteze cînd mîncă, beau sau vorbesc, cercetătorii pot să recepționeze semnalele transmise de dinți și să culeagă date asupra presiunii și mecanismului acțiunii de mușcare și măcinare în situații diferite.

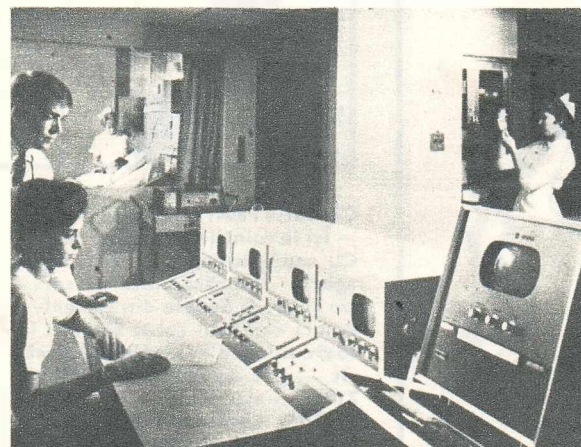
Alți cercetători studiază posibilitatea ca în viitor dantura să fie protejată contra leziunilor prin emisia de ajutorul unui fascicul de lumină laser. Fasciculul de lumină laser, extrem de subțire și de concentrat, va pulveriza un strat exterior foarte subțire al smalțului, iar apoi va suda o pulbere specială creînd o suprafață de culoare naturală și foarte rezistentă la carii.

Să sperăm...

Institutul ungar de cercetări în domeniul automobilelor și Fabrica de aparate de măsură din Budapesta au pus la punct un dispozitiv practic și eficient pentru detectarea unei violări a «legilor circulației» de un fel deosebit: poluarea aerului. Țeava de eșapament a automobilelor sau camioanelor care circulă în marile orașe este o sursă potențială de gaze nocive pentru populație. Cum să se stabilească însă în mod operativ dacă un anumit vehicul a încălcat dispozițiile în vigoare la acest capitol? Nu este tot atît de simplu cum ar fi să observi că un automobil depășește pe stînga sau nu respectă stopul.

Dispozitivul portativ din fotografie măsoară într-o clipă gradul de nocivitate a gazelor de eșapament. Iar milițienii capătă o nouă posibilitate de a aplica amenzi... spre binele cetățenilor.

O singură soră medicală poate supraveghea în permanență, de la distanță, ritmul bătăilor inimii, tensiunea și temperatura mai multor pacienți, grație acestui sistem electronic elaborat de compania «General Electric».

UN CONTINENT CĂLĂTOR

Un os fosil de amfibie de acum 200 milioane de ani a fost găsit în Antarctica. El era înconjurat de plante de apă dulce, firește tot fosile.

Animalul căruia îi aparținea acest os se înrudea cu amfibiile ce trăiau în aceeași epocă în Africa, Australia și Madagascar. Întrucît este vorba de un animal de apă dulce și de climă caldă, se crede că descoperirea este importantă pentru dovedirea existenței continentului denumit Gondwanaland (cuprinzînd probabil, afară de cele trei mari regiuni menționate, America de Sud și India). Acest continent se presupune a se fi fragmentat tocmai în acea epocă, actuala Antarctică «migrînd» ulterior către Polul Sud.

LA CEA MAI ÎNALTĂ PRESIUNE

Un mecanism original pentru dezintegrarea microbilor a fost prezentat de un cercetător sovietic. Bacteriile trec printr-un canal special, în care presiunea este de 1 200-1 500 de ori mai mare decît cea de la ieșirea din acest canal. La punctul de trecere de la o presiune la alta se produce un «salt» care provoacă dezintegrarea. Aceasta face posibilă izolarea substanței toxice a microbului, indispensabilă producerii vaccinurilor. Primele probe, încununate de succes, au fost făcute în laboratoarele Institutului «Mecnikov» din Moscova.

ȚIGARETA DV. ȘI RAZELE GAMMA

Pentru purificarea tutunului de gudron și de alte substanțe dăunătoare sănătății sînt întrebunțate în prezent și razele gamma. Într-un raport al Comisiei americane pentru energia atomică se afirmă că s-a reușit să se elimine din tutunul «tratată» un sfert din gudron, circa o jumătate din toluen și circa jumătate din radicalii liberi prezenți în tutun în stare normală și care, combinați cu alți diferiți compuși chimici, formează substanțe dăunătoare sănătății.

După cum ați observat, rămîn însă destule substanțe care continuă să rămînă nocive. Așa că...

UN METEOROLOG... CU NERVI DE OȚEL

Oficiul meteorologic central din Anglia folosește de aproape doi ani un calculator KDF9 pentru a stabili, de două ori pe zi, principalii factori care contribuie la prognoza timpului în emisfera de nord între nivelul mării și altitudinii în jur de 12 000 metri. Mașina «produce» rapid hărți meteorologice, lăsînd astfel specialiștilor mai mult timp liber pentru interpretarea datelor.

CULTURI AUTOMATIZATE DE ALGE LA CLUJ

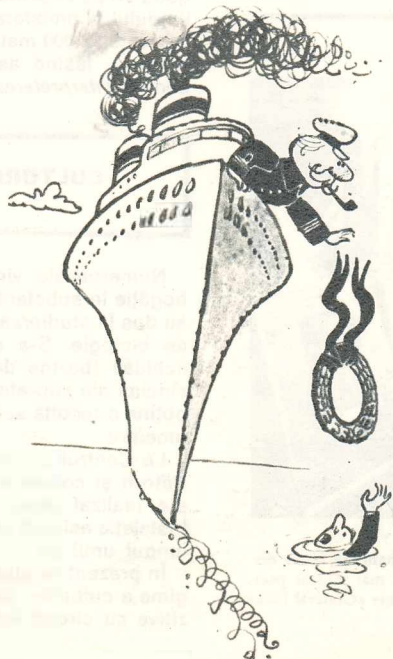
Numeroasele virtuți ale algelor — productivitate mare, bogăție în substanțe alimentare (proteine, vitamine) etc. — au dus la studiarea lor intensivă într-o serie de laboratoare de biologie. S-a demonstrat astfel că pe o «suprafață lichidă» (bazine de circa 800 000 de hectare, deci două cincimi din suprafața Olteniei) cultivată cu alge s-ar putea obține o recoltă suficientă pentru hrănirea anuală a întregii omeniri!

La Centrul de cercetări biologice din Cluj, acad. Ștefan Pătîrî și colaboratorii săi au conceput o instalație (care s-a realizat deja) pentru cultivarea artificială a algelor. Instalația asigură creșterea algelor în 12 serii simultan de-a lungul unui an.

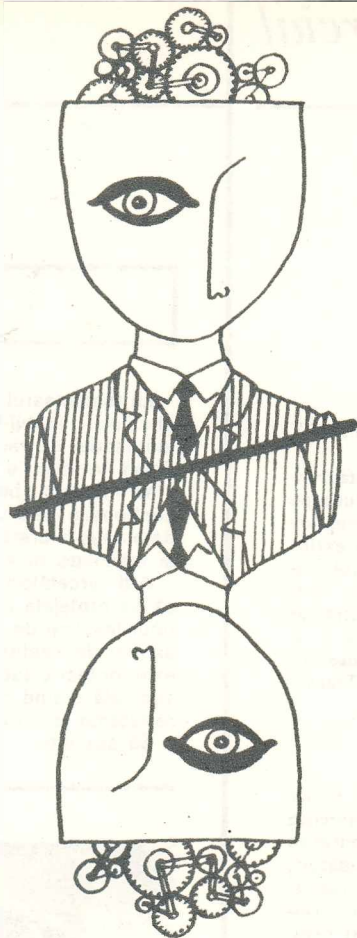
În prezent se studiază posibilitatea automatizării în întregime a culturilor de laborator prin intermediul unor dispozitive cu circuit închis de mare capacitate.

— Ți-ai dorit mașină la scară... iat-o!

UMOR
de Eugen TARU

**AȘA SAU AȘA,
TOT UNA E**

1	C	A	F	E	A		A	M	O	R
2	A	O	O	R	M	I			T	U
3	F	A	C		E	T	O	L	E	
4	E	R		S	T	I	M	U	L	I
5	A	M	E	S	I	T		N	A	S
6		A	I	colțul			P	A	R	C
7	A	T	O	M		P	U	R		U
8	M		L	U	N	A	R		I	B
9	O	T	E	L	A	P		I	C	I
10	R			I	S	C	U	S	I	T

CU MINEA: 1) Te face deștept — Îți ia mințile. 2) E bleg rău — Cu capul tulbure! 3) E aprig și ager — Îmbrăcămintele de serviciu (pl.). 4) Scoase din creier! — Brinci cerebral (pl.). 5) Nu-i în toate mințile — Inspiră. 6) Răsărit — Loc de cultură și odihnă. 7) Mic și-al dracului — El împede. 8) Când îi trăsnește câte una... e bombă — Cap isteț! 9) lute ca oțelul — Felicitat din inimă. 10) Careu! — E deștept.

SI CU INIMA: 1) Îți dă bătăi de inimă — Te ametește. 2) Că-

zut în visare — Teu! 3) Se aprinde ușor — Încălăcite în jurul gâtului. 4) Și cu miere, și cu fier! — Îți dau ghes. 5) Și-a pierdut capul — Îți spune pe nume de la început. 6) Titi, vino înapoi! — Scenă de amor. 7) Plin de energie — E ca un crin, ca o floare de lămâie. 8) Nimeni și nimic nu-i rezistă... — Le-am văzut în vis... 9) Poate topi și o inimă de piatră — Aici. 10) Se rușnează, dar numai la început! — Pe toate le știe!

N. RAICU
Cuvinte rare: **ORIZONTAL**
VERTICAL.

de Teodor MAZILU

FAIMA

Sînt oameni care-și cuceresc fel de fel de faime, unul că e foarte inteligent, altul că e deosebit de integru. E imposibil însă să descoperi aceste calități misterioase în ceva cit de cit corect, cit de cit viu omenesc.

Peste toate aceste splendide calități plutește de cele mai multe ori un mister mai greu de pătruns decît cel al unei crime perfecte. Pînă la urmă crima perfectă se descoperă, dar de ce a fost socotit X foarte inteligent nu știe nimeni, e o taină pe care o vom duce în mormînt.

Aud adeseori:

— L-ai cunoscut pe W? E un om foarte inteligentă rară...

— Adică?

— E un om foarte inteligent. Îi scapă ră mintea...

— De ce e socotit inteligent?

— Nu știu exact. Așa ne-am obișnuit...

— Pînă la urmă totul se dovedește chestie de obișnuință, te-ai obișnuit cu inteligența lui W, așa cum te-ai obișnuit cu ceasul din Piața Universității.

Aud iarăși:

— Îl cunoști pe S? Neapărat trebuie să-l cunoști. E un om foarte fin...

De-o mare și superbă delicatețe...

În ce constă delicatețea lui S — iarăși tăcere — iarăși mister.

Aud cîte ceva despre X.

— Ce om dintr-o bucată... Ce om de caracter!

«Omul de caracter» a devenit de mult un oarecare, dar leafa și faima îi merg înainte. Nimeni nu se mai obosește să rectifice imaginea o dată făcută; chiar dacă admiratorul său află că idolul a comis o mică dar substanțială măgărie... Mă privește uimit și îndrăzneț. Îi e lene pur și simplu să se apuce acum să modifice icoana prietenului... Așa că-mi răspunde prompt:

— Pentru mine a rămas același om de caracter.

Și așa, o dată cu leafa merge și faima.

● Cunoscuta cîntăreață de muzică ușoară Hildemar Knef întreprinde un lung turneu prin R.F.G., cu prilejul căruia va vizita 32 de orașe. Apreciată pentru vocea ei caldă, Knef este iubită de public mai ales pentru pasiunea și naturalitatea interpretării sale.

● «Lacul lebedelor» de P.I. Ceai-kovski cunoaște un necontenit succes pe scenele teatrelor de balet. Pentru actuala stagiune, coregraful Juri Gri-gorovici pregătește la Teatrul Mare din Moscova o montare cu totul nouă. În fotografie, Maia Plisețkaia și Nikolai Fadeietcev într-o scenă din «Lacul lebedelor».

● Prezența în capitala Franței, cu ocazia Festivalului internațional de dans, a trupei americane de balet «Dance Theatre», condusă de Alwin Nikolais, a constituit o adevărată revelație. Puțin sau de loc cunoscut, Alwin Nikolais s-a impus după numai o săptămîină de spectacole la Paris ca un coregraf de frunte. «Dance Theatre» aduce un balet nou, cu decoruri și costume foarte simple, dansat pe muzică concretă și electronică. Lucrările înscrise în repertoriul său se numesc «Totem», «Caleidoscop», «Imago»...

● Sub conducerea dirijorului Serge Baudo, orchestra simfonică din Paris întreprinde un turneu de șase săptămîni pe continentul american. La Quebec, Washington, New York, Boston, Philadelphia și Mexic, ansamblul parizian va interpreta muzică de Berlioz, Ravel, Debussy, Frank și Messiaen.

de Lucian RAICU

FĂNUȘ NEAGU ÎNGERUL A STRIGAT

Fănuș Neagu se impusese pînă acum ca novelist și povestitor; în același timp se pregătea pentru roman, în al cărui cuprins mai larg și structură mai complicată era vădit că avea o lume de încorporat, o lume a sa, a oamenilor din Deltă și Cimpia Dunării, o lume cum nu se poate mai reală privită de aproape, dar teribilă și fantastică îndată ce o privești cu un ochi străin, detașat. El ne dă astăzi romanul acestei lumi apăsătoare, frenetice, sub forma unei narațiuni dificile, culori obscure prin aglomerarea de sensuri dorite sau nu, oricum iradiante, de o densitate ieșită din comun. Cartea trăiește într-un climat istoric plin de dramatism (un deceniu înaintea războiului, un deceniu după), pe care-l reconstituie, fie și indirect, cu un rar simț al adevărului, implicînd și atitudinea polemică față de o întreagă literatură falsă, idilică, «utopică», la modul cel mai artificial cu putință. Însă trăind în istorie, avînd rădăcini bogate, adînc înfipte în solul refractar al acesteia, cartea depășește considerabil evenimentul ca atare, determinările locale stricte, spre a se constitui într-o ficțiune vie, de sine stătătoare, ciudată, fabuloasă. Este evidentă înverșunarea cu care puternicul prozator ține să rămînă la nivelul faptelor, al relatării crude, cenzurînd orice pornire lirică, demonstrativă; în ciuda acestei înverșunări sau în fertila tensiune cu ea, stratul mai adînc al narațiunii e — în chip esențial — liric, în sensul unei anume exaltări a forțelor primordiale din om și din natură, numai ele în stare să-și dicteze legile, să-și impună norma cu o violență constringătoare, ca a destinului însuși sau a unui blestem retezînd orice posibilitate de replică, de împotrivire. Deși oamenii lui Fănuș Neagu încearcă să dea această replică și se definesc în funcție de capacitatea lor elementară de a ieși de sub tutela destinului, impresia cea mai generală este aceea de avalanșă oarbă, de implacabila rostogolire către un termen fix, dinainte cunoscut. Marea lor zbatere e chiar aventura la care asistăm, o aventură patetică, atingînd uneori intensități halucinante. Culoarea romanului e întunecată aproape pe tot parcursul, la suprafața narațiunii; interiorul se luminează straniu în răstimpuri de un reflex care este al aventurii însăși împinse la maxima ei putere de manifestare, angajînd ființa întreagă a eroilor. Intensitatea trăirilor este adeseori atît de mare încît produce oarecum de la sine o «purificare», o eliberare, nu fără legătură cu simțul nostru moral, mai bine zis cu anume resurse de a acționa asupra acestuia prin neașteptate «compensații». Dezlănțuirea teluricului, a forțelor biologice, viața intensă a «erosului» (în înțelesul limitat, dar și într-unul mai larg al cuvîntului) ocupă mai tot cadrul romanului, efectul fiind nu numai puternic dar, cum spuneam, pînă la urmă purificator. Cartea lui Fănuș Neagu este o tentativă de acces la centrul «erotic» al lumii, un nucleu primordial, originar al actelor omenești, al experienței umane însăși. Frumusețea în sine a capitolelor în care se manifestă cu extraordinară diversitate acest centru adînc, tulburător, al vieții ar fi de ajuns pentru a susține interesul lecturii. «Îngerul a strigat» reprezintă însă mai mult decît atît, o punere în scenă a destinului însuși, o carte a suferinței, a ispășirii, a salvării prin suferință, prin intensitatea dăruirii.

Primul roman al lui Fănuș Neagu se înscrie într-o admirabilă serie de apariții, care consolidează în anul care a trecut situația prozei contemporane («Intrusul» de Marin Preda, «Animale bolnave» de N. Breban, «Ce mult te-am iubit» de Z. Stancu, «Coborînd» de Paul Georgescu ș.a.), oferind privirii interesate un tablou reconfortant, încurajator.

PERSPECTIVE SPAȚIALE - 1969

forța de tracțiune de 5 000 tone, deci mai puternice decât «Saturn-V»!

LABORATOR ORBITAL CU PILĂ NUCLEARĂ

Încă de la realizarea primului cuplaj orbital automat al sateliților artificiali «Cosmos-186» și «188» specialiștii sovietici au subliniat importanța evenimentului pentru înfăptuirea unor stații științifice satelit, ulterior dotate cu echipaj format din specialiști și cosmonauți cu experiență. Revista de astronautică apreciază că încă de pe acum tehnica cosmică sovietică ar fi capabilă să inițieze un program de asamblare în perioada 1969-1970 a unei mari stații orbitale de cercetări, dotată cu laboratoare, o seră experimentală, spații de locuit, un observator, instalații de radio, radar și TV cosmic, sisteme de termoreglare, protecție și climatizare, precum și o pilă nucleară.

Din cercetarea unor desene privind acest proiect rezultă dispunerea planșelor în compartimente precum și organizarea pe «inelul» stației a antenelor, ceea ce face să se presupună că pe asemenea stații nu va fi creată, cel puțin inițial, o gravitate artificială. De altfel și nava cosmică «Soiuz-3», pilotată de generalul maior de aviație G. Beregoi,

avea elemente unui prototip de laborator orbital. În adevăr această navă cosmică a fost organizată schema cu două compartimente: cabina comandă și încăperea destinată cercetărilor științifice și odihnei. Totodată G. Beregoi a folosit, alternativ, comanda automată manuală a navei, efectuând schimbări orbitale, în vederea operațiilor de întâlnire un alt aparat cosmic (nepilotat). Se apreciază că tocmai asemenea manevre ar fi necesare la asamblarea viitoarelor mari stații-satelit.

Rezultatele obținute recent de specialiștii care au petrecut un an într-o încăpere izolată vin să sublinieze atenția care se acordă cercetării de pe acum a comportamentului membrilor echipajelor care vor petrece perioade relativ lungi la bordul unor asemenea stații-laborator orbitale, urmând a schimba periodic.

O problemă dificilă, încă insuficient studiată, este desfășurarea eficientă a activității echipelor de cosmonauți-montori spațiale care ar urma să asambleze elementele viitoarelor stații spațiale. Ca urmare a experiențelor acumulate de cosmonauții americani care au efectuat ieșiri din capsulele «Gemini» — operații pentru care s-au depus eforturi cu adevărat supraomenești — NASA a pro-

(Urmare din pag. 15)

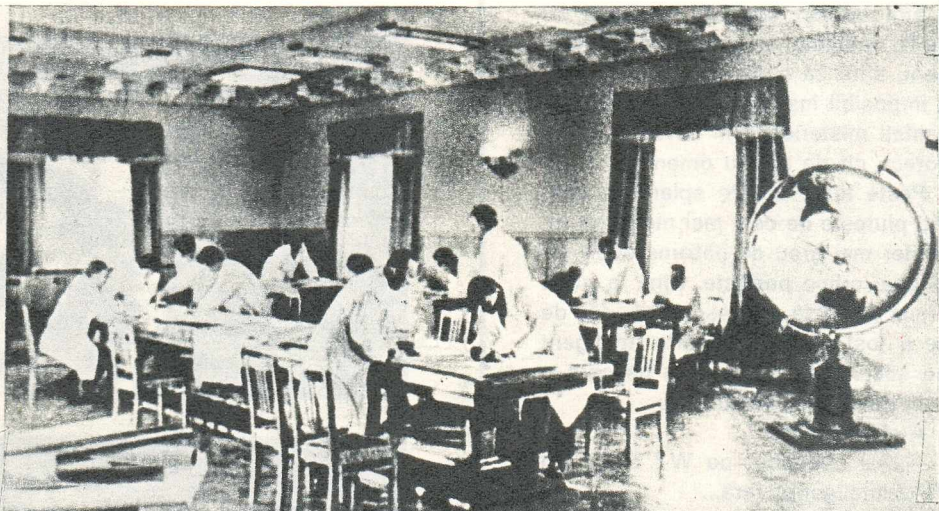
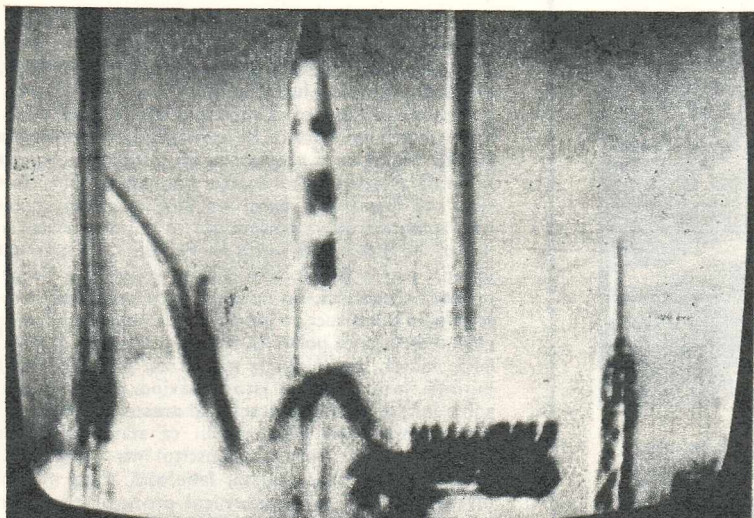
american S. Philips, din conducerea Administrației americane pentru cercetarea spațiului și aeronautică, NASA, că «Apollo-10» ar putea deveni misiunea «Oameni pe Lună», este tot mai mult acreditată după ultimul succes înregistrat de «Apollo-8». Cîntea ca, în perioada mai-iunie, să pășească primii pe Lună ar putea reveni numai la doi din cei trei membri ai echipajului navei «Apollo-10», care va fi format — probabil — din colonelul de aviație Thomas Stafford și comandorii din aviația marină E. Cernan și J. Young.

Următoarele zboruri «Apollo-11» și «Apollo-12», prevăzute respectiv pentru toam-

na și iarna anului următor, sînt destinate tot coborîrii pe Lună; ele vor fi înzestrate cu o aparatură complexă și se vor lua probe de roci.

Din cele arătate mai sus ar fi greșit și prematur să se tragă concluzia că ar fi deja tranșată «cursa pentru Lună». În «asaltul Lunii» sînt angajați și specialiștii și cosmonauții sovietici; ei au reușit deja revenirea automată din apropierea Selenei cu cea de-a doua viteză cosmică, au pus la punct sistemele automate și manuale de cuplare și decuplare pe orbită a navelor cosmice din a «treia generație» (Soiuz) și, conform declarațiilor dr. J. Webb, fost director la NASA, ei posedă rachete cu

«Fereastră» spre cosmos: aspect de la centrul spațial sovietic de unde își iau zborul astronavele de tip «Soiuz».

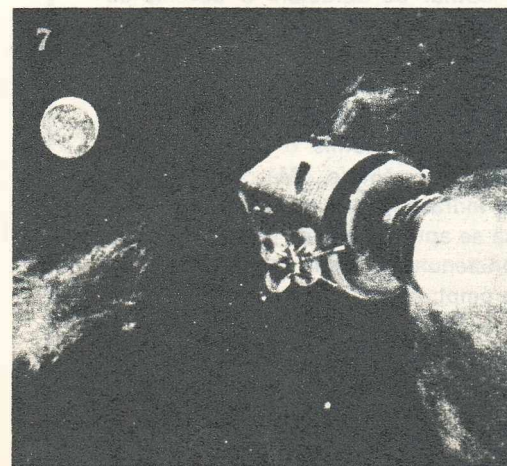
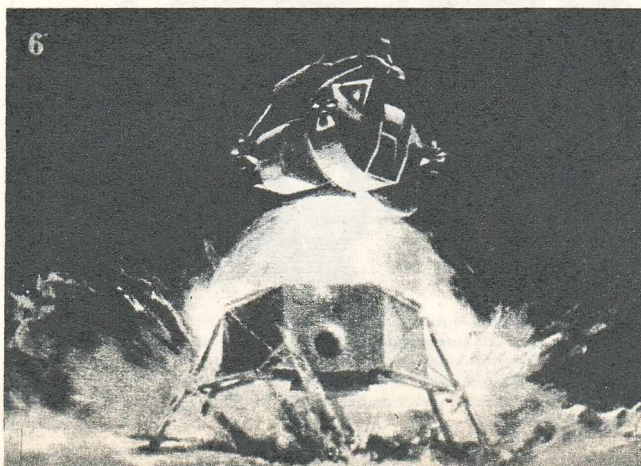
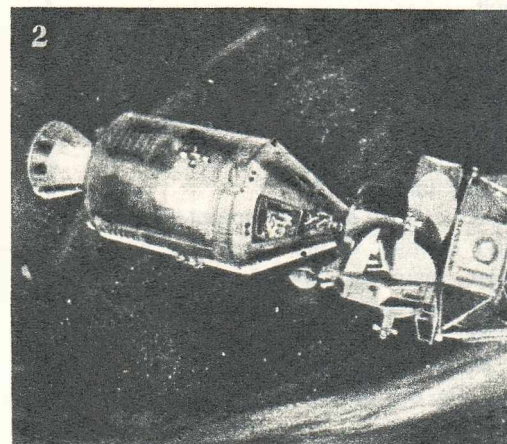
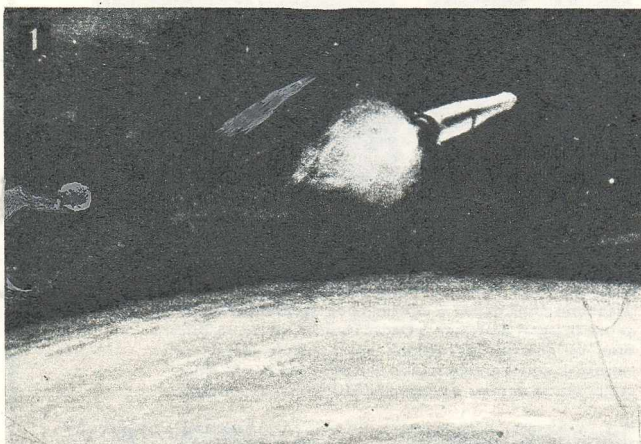
OPERAȚIA «OAMENI PE LUNĂ»

... în «versiune americană», se va desfășura după toate probabilitățile astfel:

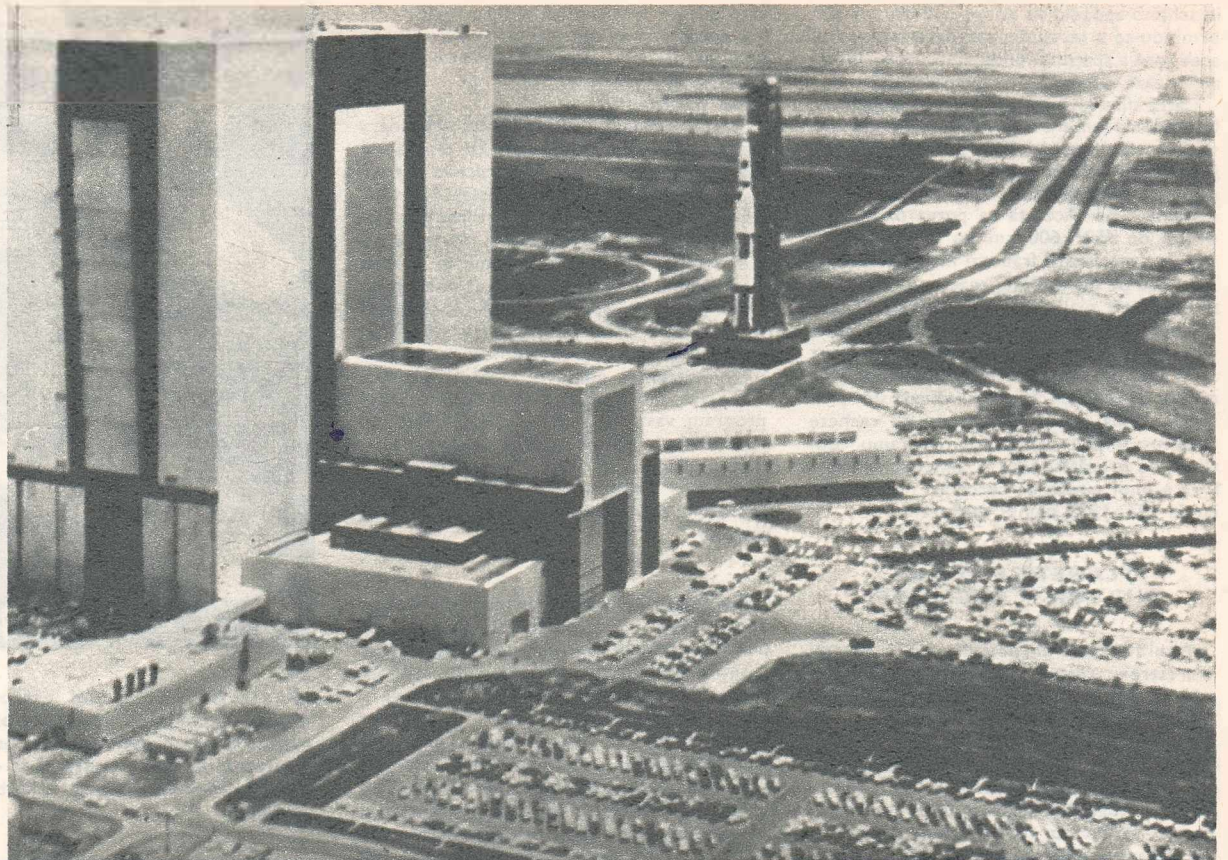
După cîteva rotații efectuate de ansamblul cosmic «Apollo-10» în jurul Lunii (ilustrația nr. 1), va fi comandată cuplarea modulului lunar cu capsula echipajului, doi dintre membrii acestuia pătrunzînd în interiorul modulului (2); după desprindere de restul ansamblului (3), cei doi cosmonauți vor coborî pe solul lunar, într-una din regiunile deja fixate după indicațiile primite de la echipajul condus de F. Borman (4).

În decembrie, NASA a făcut public programul experiențelor pe care expediția selenară le va efectua (5): cei doi «oameni în alb» vor plasa pe neprietenosul sol lunar sistemul de înregistrare și transmitere continuă a datelor spre Terra, un seismograf pasiv, un detector de radiații solare și o antenă reflectoare de semnale laser transmise de la stațiile terestre. Ansamblul aparaturii menționat va cîntări (pe pămînt) 77 kg și va ocupa 0,4 mc din volumul vehiculului de coborîre pe Selene.

După ce au petrecut primele «trei ore pe alt corp cosmic decît Pămîntul», cei doi «oameni în alb» vor pune în funcțiune motorul vehiculului de decolare (6), vor intra pe o orbită apropiată de cea pe care îi va «aștepta» al treilea membru al echipajului (7), va avea loc ansamblul de manevre de cuplare (pentru trecerea «lunaușilor» în capsula «Apollo») și apoi de abandonare a vehiculului lunar pe orbită (8). În fine, cabina «Apollo» se va îndrepta spre planeta natală (9), în mod similar expediției «Apollo-8», și va ameriza (10).

...a lua, primul, startul spre Lună? Specialiștii
 ci dispun de rachete cu forța de tracțiune de
 one, deci mai puternice decât «Saturn-V»...

○ racheță de tip «Saturn» în drum spre rampa de lansare, aflată la 5 km depărtare. Viteza maximă: 1,5 km pe oră... Un început în adevăr modest pentru viitoarea evoluție a acestui gigant al cosmosului.

pus ca lansarea unei stații cosmice laborator să se efectueze într-un singur start! În acest scop, imensul rezervor de hidrogen lichid al celei de-a doua trepte S-4-B din racheta «Saturn-V», având circa 300 mc, ar putea servi drept încăpere de locuit pentru echipajul stației. Pentru acces se vor amenaja mai multe elemente de cuplaj și ecluza necesară. Stația ar putea funcționa 28 de zile, după care echipajul ar opri funcționarea tuturor instalațiilor și s-ar întoarce pe Terra cu ajutorul unei cabine «Apollo» dotate cu motorul sectorului de serviciu.

Laboratorul propriu-zis va fi format din

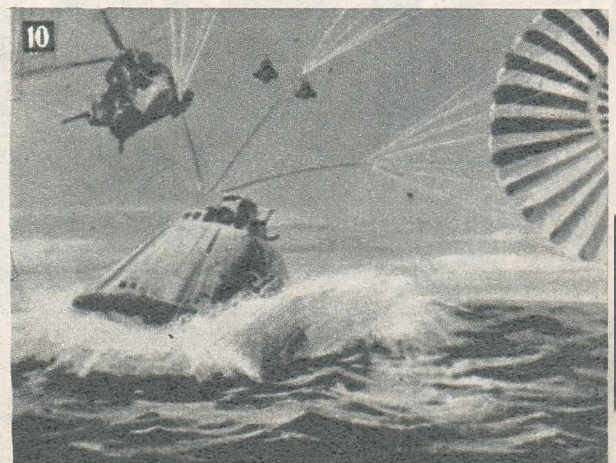
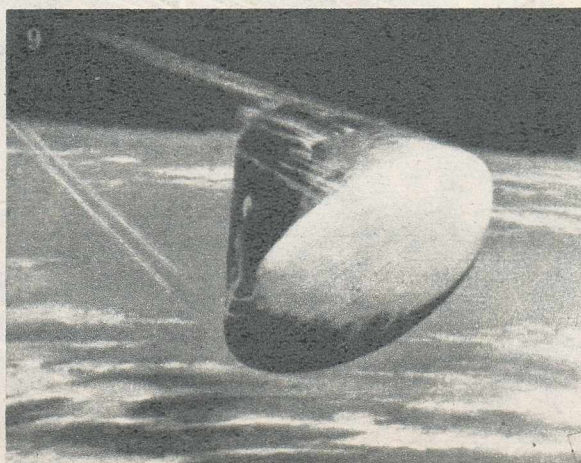
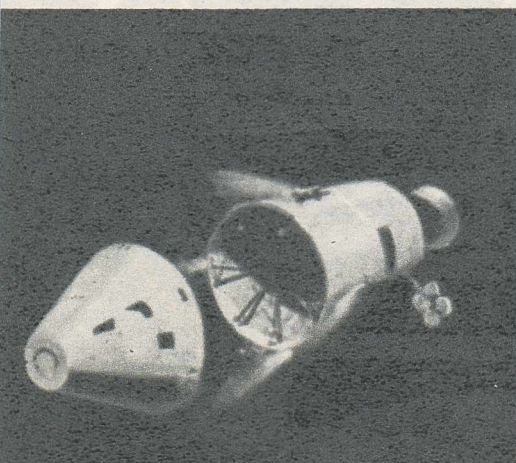
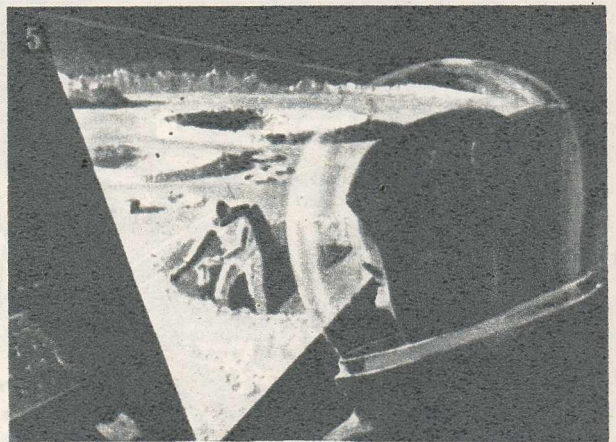
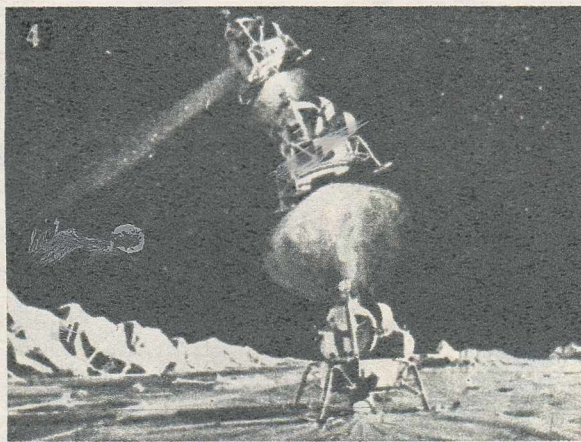
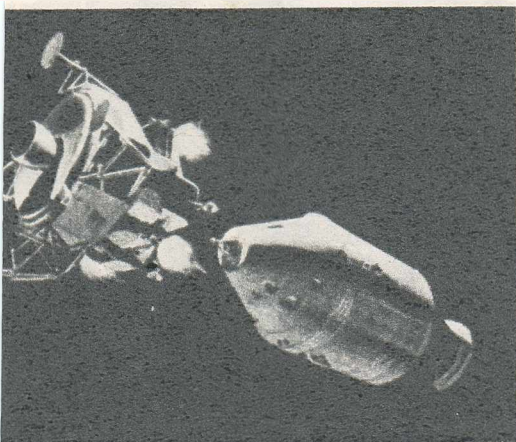
două încăperi: una pentru activitate și alta pentru odihnă. Se are în vedere studierea sistematică a sistemelor de propulsie individuale, a comportării organismului în stare de imponderabilitate prelungită etc. La Centrul de cercetări spațiale «Marshall» a fost proiectat și un telescop cu diametrul de 2 m, lung de 3,8 m și cîntărind 900 kgf, a cărui mișcare de mare precizie va fi asigurată cu energie obținută de la baterii solare.

Intrucît există opinii conform cărora un asemenea efort financiar nu ar fi justificat numai prin eventuale cercetări astronomice, s-au propus cercetări de medicină spațială

meteorologie, geofizică și astrofizică, prospectare spațială etc.

**SONDE EUROPENE,
 SATELIȚI FRANCEZI,
 RACHETE JAPONEZE...**

Pînă la organizarea marelui laborator-satelit, în anul următor va continua desigur lansarea de numeroși și tot mai diversificați sateliți artificiali. Spre exemplu, în 1969 vor fi «exploatate rezultatele primei sonde spațiale europene, denumite «Heos» și lansate sub egida organizației spațiale vest-europene

ESRO. Satelitul va avea perigeul la 400 km, în schimb apogeul va atinge 250 000 km (!), urmîndu-se a se studia magnetosfera, adică acea zonă a spațiului unde vîntul solar interacționează cu cîmpul magnetic solar.

Către sfîrșitul anului 1969, de la noua bază franceză de lansare a rachetelor din Guiana va fi lansat satelitul D-2, de două ori mai greu decît D-1; în acest scop va fi pusă la punct noua rachetă de construcție franceză «Diamant-B». Aceasta va putea plasa pe o orbită de 450/1 600 km un satelit pînă la 120 kg; specialiștii francezi intenționează să monteze pe primul etaj reactiv un nou motor rachetă, mai puternic, denumit Valois.

Anul 1969 va consemna pătrunderea hotărîtă a Japoniei în «clubul cosmic»: în acest scop este prevăzut un buget spațial de 39,5 milioane de dolari, în cadrul căruia sînt prevăzute două lansări de sateliți cu rachete indigene «MU-4», precum și programul continuu de pregătiri pentru lansarea în 1971-1972 a unui satelit de cercetări ionosferice, iar în 1972-1973 a unui telesatelit.

PLANETELE VECINE NU VOR FI NEGLIJATE!

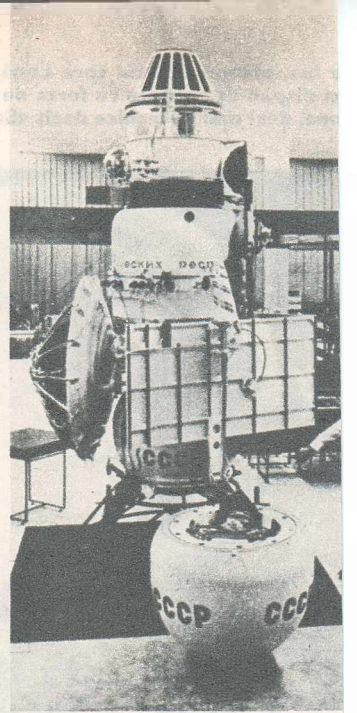
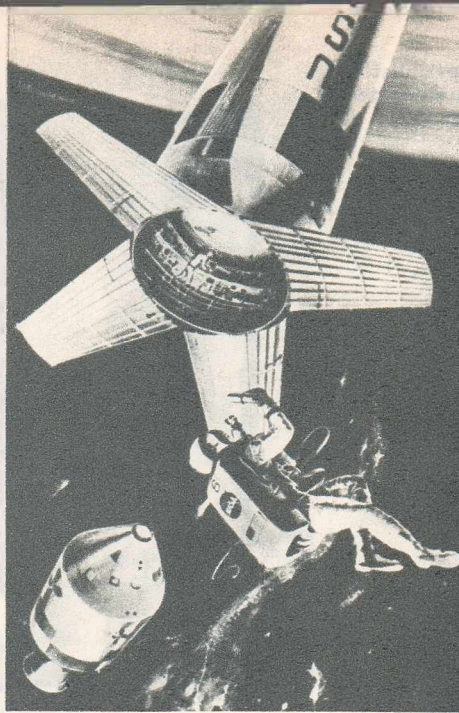
Anul 1969 este din nou un an în care există «ferestre», respectiv perioade favorabile pentru trimiterea de sonde spațiale spre planetele apropiate. Atît specialiștii sovietici, care au reușit coborîrea lină a stației «Venus-3» în octombrie 1967 pe solul planetei furtunilor, cît și cei americani, aureolați de fotografiile luate în 1964 de «Mariner-4» de la circa 10 000 km de Marte, nu pot pierde această ocazie. De altfel, specialiștii sovietici au și lansat la 5 ianuarie stația automată interplanetară «Venus-5» care, în luna mai a.c., va efectua o coborîre lină pe Venus pentru cercetarea atmosferei planetei. «Tirul» rachetodinamicienilor sovietici,

inceput cu «Venus-1» la 12 februarie 1961, este atît de precis încît acum problema nu mai constă în a atinge planeta și nici chiar de a coborî lin pe aceasta, ci de a transporta acolo o aparatură științifică cît mai complexă și eficientă.

NASA a anunțat lansarea a doi «Mariner» mai complecși decît cei utilizați pînă acum (450 kg greutate), care vor trece la aproximativ 3 300 km de «planeta roșie». Se intenționează obținerea unui nou și mai complet set de fotografii ale suprafeței marțiene, cu o rezoluție superioară, precum și imagini de ansamblu ale întregii planete; sînt incluse măsurători de radiații, analize spectrometrice, înregistrarea temperaturii suprafeței etc., toate în vederea studierii posibilităților existenței vieții pe această planetă.

De fapt, anul 1969 este doar începutul unui program vast de «asalt» al lui Marte: în anul 1971 urmează a se lansa un satelit artificial al planetei, iar în 1973 un altul care să poată să-și coboare în deplină securitate aparatură automată de televiziune pe solul marțian.

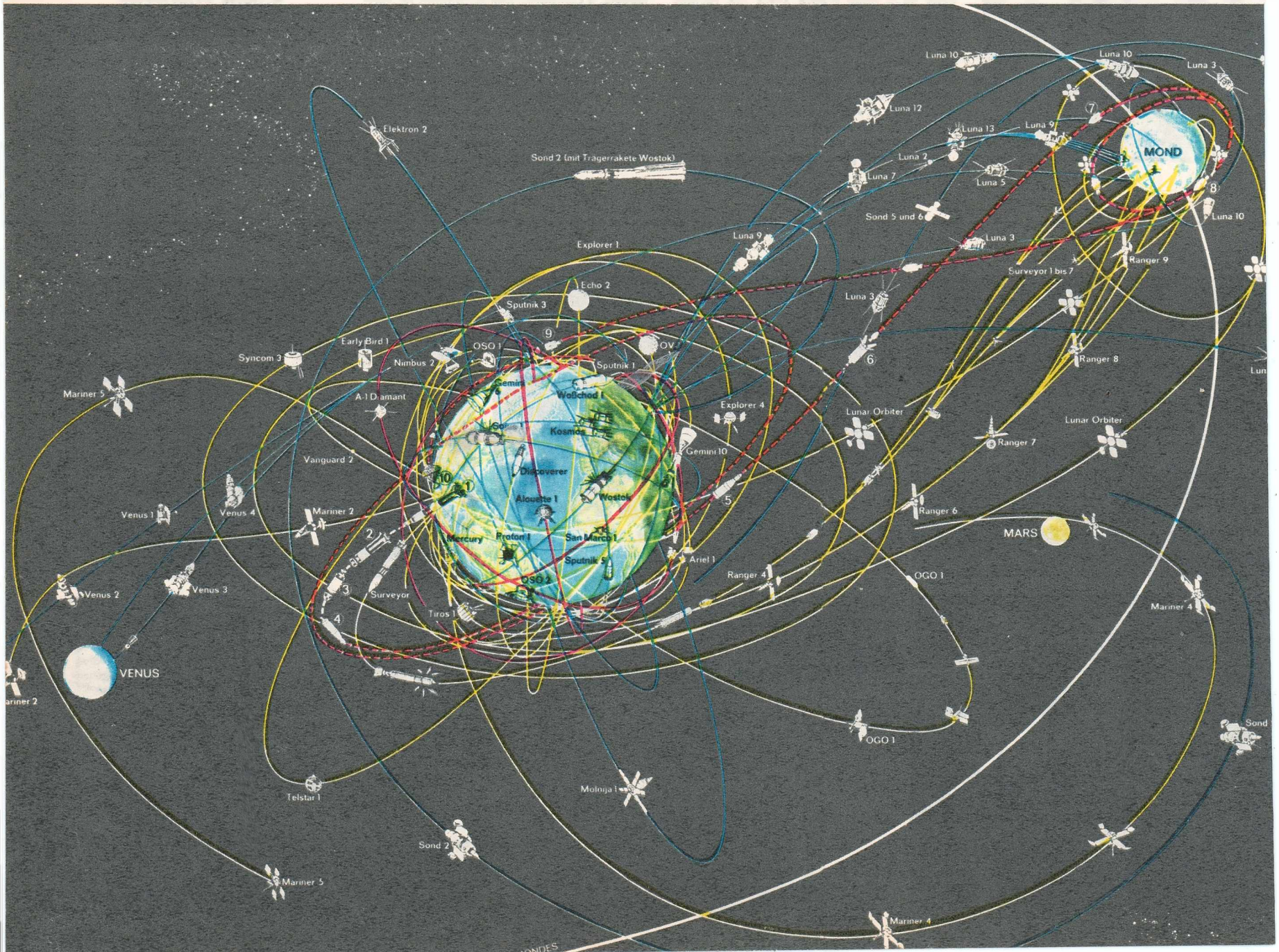
Cercetarea spațială fundamentală pentru anul 1969, pe scurt prezentată mai sus, nu poate fi ruptă de continuitatea programelor cosmice ale statelor și organizațiilor spațiale antrenate în această activitate. Ca urmare și a rezultatelor ce se vor obține în acest an se vor dezvolta, spre exemplu, proiectul Laboratorului internațional lunar, programul Aplicații-Apollo, realizarea unui satelit al planetei Venus în 1972, «interceptarea» cometei Encke de către o stație automată în 1974 etc. Pînă atunci... nu încape îndoială că anul 1969 — cînd se împlinesc zece ani de la lansarea în U.R.S.S. a primei «planete» artificiale (2 ianuarie 1959) — va aduce noi succese cosmonautice, va adînci cunoașterea de către om a universului înconjurător.

«Pană» cosmică... Doi astronauți ies dintr-o capsulă de tip «Apollo», de care rămîn legați printr-un «tub ombilical», pentru a efectua reparații la o rachetă purtătoare. O viziune a viitorului apropiat.

O stație automată interplanetară de acest tip, dar mai complex recent lansată spre Venus. La lunii mai stația va efectua o coborîre pentru cercetarea atmosferei planetei.

Acest desen, publicat recent de revista «Der Spiegel», pune în evidență cu deosebită pregnanță un fapt care doar cu cîțiva ani în urmă ar fi părut absurd: magistralele cosmosului devin... arhiglomerate.

... știți ce
înseamnă
precizie
?

✓-o spunem noi: este imaginea pe care o obțineți cu aparatele fotografice reflex PENTACON. Dacă, într-adevăr, acordați însemnătate preciziei imaginii, trebuie să fiți foarte exigenți în alegerea aparatului. PRAKTICA nova I întrunește la superlativ precizia și perfecția tehnică. Aparatul este simplu de manipulat. O gamă largă de accesorii vă permit să ușați cele mai diverse imagini.

Veritabilul aparat reflex cu un singur obiectiv 24x 36.

Obturator cu perdea de la 1 s la 1/500 și 1 B.

PL — Încărcare automată a filmului.

Lentilă «Fresnel», asigurând o imagine luminoasă, neranversată, fără paralaxă.

Obiective intersanjabile.

Accesorii universale.

PRAKTICA nova I B, dotat cu exponometru cu celulă fotoelectrică.

PRAKTICA
nova I

asigură precizia imaginii

kombinat veb pentacon dresden

REVELION, REVELION...

«Evident, programul nostru a fost în așa fel alcătuit încât să nu monopolizeze întru totul atenția invitaților dv.». Evident. Această frază de bun-simț, cuprinsă în prezentarea programului de revelion inserată în revista Radio TV, ne amintea, indirect, că dacă nimic nu solicită mai intens energia nervoasă a colegilor de la televiziune decât pregătirea filmului urmînd a se derula în noaptea Anului nou, niciodată eforturile lor nu se irosesc pentru un public atît de distrat, atît de solicitat de alte ocupații. Lumea dansează, petrece, mîncă, bea și, din cînd în cînd, privește poate și televizorul. Artistul care evoluează pe micul ecran de revelion are parte de o atenție cel mult egală cu cea acordată seară de seară cîntăreților care se produc în restaurante în zgomotul furculițelor, al paharelor și al conversațiilor insuflete de la mese. Există două premii de consolare: reluările — care încep din prima zi a anului și continuă, pentru fragmentele meritorii din program, pînă în ajunul revelionului următor — și plăcerea furnizată, se presupune, telespectatorilor virstnici, singuratici, nepetrecăreți.

A răspuns oare emisiunea din noaptea Anului nou preferințelor acestora? Da, dacă le considerăm cuminiți, așezate și cu orientare mai curînd muzicală decît vizuală. Ore în șir, cîntăreți români și străini foarte buni, buni și aproape buni și-au făcut unul după altul «numărul» în primul plan, fără fantezii regizorale, spectaculoase, fără jocuri derutante ale «camerelor de luat vedere» pentru a folosi un calambur lansat într-un cîntec de revelion. Muzică populară, muzică ușoară, romanțe, cîntece de pahar, arii celebre, iar muzică ușoară, iar muzică populară, iar... Fiecare și-a putut reîntîlni interpretul preferat și, pe lingă el, alte cîteva zeci. O bandă sonoră continuă și, paralel cu desfășurarea ei, un șir de portrete de cîntăreți.

Genericul leitmotiv avea un aer mai curînd 1929 decît 1969, boa-urile și penajele fiind ornamente vestimentare pe care astăzi nu le mai prea poartă decît Zizi Jeanmaire pentru care constituie, dacă se poate spune așa, un fel de pană proprie. După castelul Bran, după Palatul Republicii, a venit rîndul Peșelui să găzduiască o parte a programului de revelion. Cum castelele disponibile sînt pe cale să se epuizeze, imaginația scenografilor televiziunii va fi pusă la grea încercare; în următorii ani vor fi obligați să conceapă un cadru original pentru spectacolul de revelion.

Nu toate lipsurile sînt criticabile. Unele merită chiar să fie aplaudate; de pildă, lipsa «umorului» vulgar, de prost-gust. Revelionul 1969 ne-a scutit de poante boante, de glume răsuflete, de comicării de bilci. Un singur scheci a fost oarecum vulnerabil din acest punct de vedere: cupletul celor trei colindătoare. Că am fi preferat totuși ceva mai mult antren, că am fi dorit o atmosferă mai destinsă, cu mai puțin ștaif? De unde nu-i...

Păcat că cele mai izbutite momente de televiziune sînt la sută n-au fost semnate. Cui să adresăm felicitările meritate pentru hora în planuri întretăiate, pentru secvența în care Florian Pitiș dansa cu surorile Kessler și mai ales pentru deosebita performanță tehnică a dialogului dintre Puiu Călinescu și actrițele-star? Am putea s-o facem pe gnicite, dar de cînd Lazarov nu mai este singurul campion al filmărilor combinate și al montajelor surpriză, a apărut și riscul de a greși în această privință.

P.S. Pînă voi consacra o cronică tratării și maltratării limbilor străine la televiziune, o singură mare rugăminte: să nu se mai scrie în programe «Mens sana... corpore sano». E o juxtapunere de cuvinte lipsită de orice noimă. Dacă și-au însușit observația justă că la concursul respectiv unora li se cere să vină cu «minte sănătoasă», în timp ce «corpul sănătos» rămîne apanajul altora, și dacă persistă în dorința de a exprima titlul — savant — pe latinește, autorii ar trebui să scrie «Mens sana... corpus sanum». Nu mai sună ca la Juvenal, dar e unica formă corectă.

FEMEIA COSMICĂ

Sînt și eu unul dintre nenumărații adoratori ai Emmei Peel. Fiecare simbată seară aștept cu inima bătînd să o revăd, să urmăresc pe «micul ecran» cum superbe-lei picioare mai trimit printr-o zvirlițură elegantă încă un ticălos la pămînt sau cum o lovitură fulgerătoare de karaté îl scoate definitiv din luptă. Duminică, luni, marți, miercuri, joi și vineri, cînd scap de sub această fascinație, îmi rămîne timp să mă gîndesc și la natura ei, să încerc a mi-o explica. Bag astfel de seamă că fără «treningul» din mușama, fără cizmele scurte și fără «judo», idolul meu și-ar pierde aproape complet farmecul. Diana Rigg e o femeie frumoasă, dar femei frumoase nu sînt puține pe lume. Emma Peel nu-i numai atît. Ea intruchipează o formă nouă de magnetism feminin, foarte caracteristică epocii noastre. E ceva «supertehnic» care ne atrage aici. Doamna Peel are o alură de femeie obișnuită să se miște printre mașini complicate și ultraperfecționate. Costumele ei suple sugerează un stil al hainei de protecție; trupul pare a voi să se aperse printr-o absolută impermeabilitate de o atmosferă străină. Ați observat că rochia de piele, șortul, salopeta, combinezonul pe care îl îmbracă piloții, pătrund tot mai mult în moda feminină? Fascinația vine din senzația că asemenea apariții zvelte ascund o putere supraomenească. Tipul Peel e al femeii «atomice», adevărată pilă de energii miraculoase. Intrînd în «explozie», nimic nu-i mai rezistă. Agresorilor le zboară armele din mîini și oricît de mătăhăloși ar fi, o mișcare electrizantă, antigravitațională îi dă peste cap, proiectîndu-i în zbor, la mari distanțe. În Emma Peel admirăm vrăjiți frumusețea insolitului, femeia descinsă de pe o altă planetă. La Geneva, cu Marin Preda și Horia Lovinescu, în fața vitrinelor unei case de modă, am făcut toți trei simultan aceeași asociație mentală și ne-am trezit spunînd: «Uite niște venusiene!» Acum îmi dau seama că moda Peel e de fapt cosmonautică.

După ce nava «Apollo-8» s-a rotit în jurul Lunii, omenirea a căpătat o nouă vanitate. La apropiata întîlnire cu ființele extraterestre ține să se prezinte sub o înfățișare adecvată. Femeile pămîntenilor presimt din instinct «moda cosmică» și nu vor să arate pe Alpha Ceti ca niște provinciale.

Correspondența, la această răscruce între doi ani, se arată a fi numeroasă și variată. Bineînțeles însă că nu lipsesc nici temele și întrebările vechi, cărora de atîtea ori am avut a le da redus, datorită, probabil — așa cum am prevăzut — interredus, datorită — probabil, așa cum am prevăzut — intervenției masive a «Almanahului Flacăra», cererile de adrese se mențin la un nivel ridicat. Tinerii noștri corespondenți nu se mulțumesc doar să-i admire vizual pe idoli lor din filme și de pe estrade, ci vor neapărat să și corespundă cu ei. Scrisorile pe care le primim pe această temă îmbracă cele mai diferite forme, de la rugămintile înduioșate pînă la intervențiile dibace (după formula: 9/10 laude copioase la adresa «Flăcării» și a redactorilor ei și 1/10 — ca din întîmplare — cerere de adrese), de la scrisori tip petiții către percepție pînă la amenințarea cu represalii singeroase. Cititorii nu țin seama că și bietele noastre inimi au o limită de rezistență și că emulii doctorului Barnard nu și-au început încă activitatea pe malul Dimboviței. Ascultați cum ne relatează tovarășa Anca Năstăsescu din Craiova sfatul primit de la prietenii d-sale: «Bombardează cu scrisori fierbinți redacția Flacăra și poate îți vei vedea visul împlinit, deși cred că e în zadar...» Ne oprim aici, căci ochii ni se umplu de lacrimi.

De aceea, încă o dată, precizăm: vom comunica prin poștă, celor care ne-au solicitat, adresele artiștilor români (și numai ale lor, fiindcă de altele nu dispunem). În cazuri excepționale, cititorii permanenți ai revistei ne pot trimite nouă plicuri francate conținînd scrisori numai către artiști bucureșteni, plicuri pe care le vom expedia noi.

Și fiindcă veni vorba de adrese, credem că «premiul ingenuității» poate fi acordat cititoarei Doina Neidin din Săcele-Turcheș, jud. Brașov, care ne cere adresa... «Științei tineretului». E posibil ca o elevă în clasa a XI-a să nu fi văzut niciodată acest ziar și nici să nu-i fi venit în minte că pentru modica sumă de 30 de bani și-l poate procura la orice chioșc? Dacă ambele ipoteze sînt valabile, o sfătuiam pe tinăra noastră corespondentă să scrie la aceeași adresă la care a scris și «Flăcării» (punînd, desigur, în loc de «Flacăra», «Știința tineretului»). Rezultatul pozitiv e garantat.

O scrisoare care ne-a făcut deosebită plăcere este cea primită de la cititoarea Tatiana Ciobanu, casieră la stația C.F.R.-Codlea. Referindu-se la articolul «Crisa francului francez» din cadrul rubricii «Economice» a colaboratorului nostru Ilie Zaharia, dumnea scrie printre altele: «...Am citit un articol (al unei rubrici pe care de obicei o ocolesc) interesant și binevenit, în sensul că am reușit să înțeleg unele lucruri care înainte constituiau pentru mine o enigmă. De cite ori auzi la radiojurnal discutîndu-se astfel de probleme economice ai o stringere de inimă la gîndul că sînt încă o serie de subiecte care te depășesc. Acum mi-e clar. Îmi pare rău că am descoperit «cronica economică» atît de tîrziu, deși sînt o cititoare destul de «aprigă» a revistei dumneavoastră». Rîndurile dv., stimată tovarășă Ciobanu, confirmă o vechi convingere a noastră și anume că nu există teme sau subiecte inaccesibile publicului cititor. Dificultatea sau inaccesibilitatea provin, de cele mai multe ori, dintr-o tratare defectuoasă, stingace, insuficient de competentă. N-am făcut deci rău că am introdus această cronică economică, și că am încredințat-o unui colaborator talentat și competent...

Mulțumim cititorului nostru Tiberiu Vlad din Constanța pentru că, ținînd seama de un îndemn lansat prin această rubrică acum cîteva săptămîni, ne-a trimis un material foarte interesant.

Cititorul Ștefan Andronache din Tecuci, într-o destul de lungă scrisoare, exprimă unele critici la adresa fotoreportajului «Scrisoare din Florența», publicat nu demult în «Flacăra». Criticile nu ne-au convins pe de-a-ntregul; în esență, tov. Andronache arată cum ar fi conceput d-sa un reportaj despre Florența, dar aceasta nu înseamnă că un asemenea reportaj nu putea fi și alt fel conceput. Îndemnul dumisale de a căuta «reporteri ideali» va fi urmat de noi cu tot entuziasmul. Rămîne însă de văzut și cu cîtă eficacitate... Îl rugăm pe tov. Andronache să ne trimită materialele despre turnuri și despre cărți poștale ilustrate. Poate le vom putea utiliza.

Cititorul Iulian Bobolocu din București, «pasionat amator al artei fotografice», ne întreabă cam ce condiții ar trebui să îndeplinească pentru a-și vedea publicate fotografiile făcute de dumnea. Nu li putem indica o tematică anumită, preferăm însă fotografiile pe teme actuale reprezentînd crîmpeie de viață, portrete expresive, peisaje semnificative, într-un cuvînt, fotografii cu idei. Ele trebuie de asemenea să fie cit mai reșite din punct de vedere tehnic și, mai ales, ținînd seama că urmează să fie tipărite, să aibă contrastele bine marcate. Cit despre dimensiuni, preferăm fotografiile mari, în nici un caz mai mici de 9/12 cm. Dar pentru că tot sînteți bucureștean, ce ar fi, tovarășe Bobolocu, să treceți într-o dimineață pe la redacție, la secția foto? V-am putea da toate lămuririle de care aveți nevoie.

H. DONA

punct și de la capăt

● Guvernul suedez a propus la O.N.U. punerea în discuție a unei recomandări către toate țările lumii de a introduce un orar de muncă special pentru bărbații care dovedesc că-și împart treburile casnice cu soțiile lor, adică pentru cei care își ajută tovarășa de viață la cumpărături, la curățenie, la bucatărie și la creșterea copiilor.

● O zi de răminere pe Lună a unui astronaut de la NASA — a declarat specialistul american R.W. Johnson — va costa în anul 1970 aproximativ 65 milioane de dolari, iar zece ani mai târziu aceeași operație nu va costa decât 5 milioane.

● În timp ce pescuia în apele Canalului Mîneci, echipajul navei franceze de pescuit «La Belle Poule» a simțit o rezistență puternică a plasei scufundate, care era cît pe aci să răstoarne vasul. Nu mică i-a fost surpriza echipajului cînd a văzut că prinsese în plasă... un submarin englez care patrula în apele Canalului. Bravii pescari n-au eliberat submarinul decât după ce comandantul lui s-a obligat să plătească despăgubiri pentru avariile produse uneltelor de pescuit.

● Un caz rar de corectitudine profesională a fost înregistrat recent la Milano: un pensionar, pe nume Giorgio Giannetti, și-a uitat într-un taxi o valiză în care avea bijuterii și cecuri la purtător în valoare de peste un milion de lire. Trecînd pe acasă înainte de a merge la poliție să reclame pierderea, a constatat că soferul îi adusese valiza cu tot conținutul și o încredințase fiicei sale, cerîndu-i acesteia numai costul strict al cursei făcute pentru aducerea obiectului găsit.

● Enervat de luminile roșii cu care un avion «Dessault-312» își semnaliza manevrele de decolare și aterizare pe aeroportul din Toussus-le-Noble din Franța, un taur care păștea pe cîmpul din apropiere a spart gardul înconjurător al pistei și s-a năpustit cu toată furia asupra aparatului. După ce i-a produs avarii destul de serioase, taurul și-a reluat liniștit păscutul.

● Ultima inovație americană pentru uzul îndrăgostiților: un «pix» cu pastă parfumată. Scrisă cu această pastă, hîrtia folosită la corespondență își păstrează parfumul vreme îndelungată.

● O femeie din localitatea Quierschied (R.F. a Germaniei), Marliese Klein, în vîrstă de 27 de ani, și-a ras complet părul de pe cap, umblînd astfel pe străzi, spre a protesta împotriva căsătoriei Jacquelinei Kennedy cu miliardarul Onassis. Ea a declarat că nu-și va lăsa părul să crească decât atunci cînd Jacqueline va divorța de armatorul grec și-și va relua viața de mai înainte.

varietăți

PENTRU SERENADE, NU-I RECOMANDABIL

Se povestește că un dirijor, cam iute din fire, tracasat în așa măsură de faptul că bas-tuba — în ciuda avertismentelor sale — continua să scoată sunete mult prea puternice, s-a întors spre public, a apucat un copil din rîndul întii de scaune și l-a vîrît pe gura bas-tubei drept... surdina.

Imaginați-vă ce ar fi trebuit să facă dirijorul nostru dacă în orchestra sa se afla o bas-tubă de tipul celei expuse în orașul Kraslice din Cehoslovacia, faimos centru al producției de instrumente muzicale.

PRACTIC, EDUCATIV SI IEFTIN

Tramvaiile au dispărut de mult din Tokyo, ca mijloace de transport în comun depășite fiind de nevoile marelui oraș. Unuia dintre membrii consiliului municipal i-a venit însă ideea, cu totul originală, să afeceteze... educației copiilor cîteva dintre vagoanele căzute în desuetudine. Au fost amenajate aici mici biblioteci în care școlarii și preșcolarii sînt atrași în primul rînd de cadru. Ce, e puțin lucru să te joci «de-a tramvaiul» într-un tramvai adevărat? O mulțime de copii, pînă ieri copii ai străzii, expuși accidentelor și intemperțiilor, vin zilnic la originala bibliotecă unde citesc, fac schimb de cărți, se instruiesc... Iar această adevărată operă de prevederi sociale și educație costă o nimica toată.

«ELECTROBIOSCOPUL» DE PE BULEVARD

«Subsemnata Caterina Schönberger, proprietară a cinematografului electrobioscop ce-l am actualmente instalat pe bulevardul din Ploiești... și care a avut mare succes în mai toate orașele mari din Europa... vin respectuos să binevoiți a-mi acorda convenita autorizație de a-l așeza aici în Capitală, pe locul viran de pe strada Brezoianu, colț cu bulevardul Elisabeta... instalația este din fier, tablă și stîlpi de lemn și acoperită cu pînză impermeabilă de-i zice mușama...» Așa începe petiția pe care o găsim la Arhivele Statului (mapa 29, fascicula 45387/1904) purtînd dată de înregistrare 1 noiembrie 1904. Ce era acest electrobioscop — nume pe care i-l vedem scris pe fațada «impunătoarei» încălății (18 x 12 metri)? În 1904, Capitala nu avea nici un cinematograf permanent, deși acest gen nou de spectacol își avea începuturile, la noi, încă din 1896. Se înființau însă, periodic, barăci improvizate, în care erau rulate filme de scurt-metraj — aceleași mai totdeauna: trenuri și vapoare în mers, defilări de trupe, dansuri, jocuri de copii, circulația pe străzi. Și pentru că lumea se obișnuise cu

ele, mai rămînea un singur mijloc pentru stîrnirea curiozității spectatorilor — firma barăcii. După cum se vede, întreprinzătoria Caterina găsisse un nume destul de atractiv, încît este de crezut că a făcut afaceri bune cît timp a lucrat în București.

Ion MUNTEANU

GASTRONOMICĂ

CU ALTERNATIVĂ

Orice abuz duce la exces. Adevărul acestui dicton neoclastic a putut fi verificat de oricare cugețator la înfruntarea celei de-a treia străchini cu sarmale durdule, în turnurul culinar organizat pe parcursul celor cinci zile de revelion.

Așadar, impune-se ca măcar la început de an nou nobilele bipede raționale, care, în acest festin tradițional, au pus în cămășile și au sacrificat pe altarul plitelor și aragazelor generații de tîmțatori și alte nevinovate cofișe necuvîntătoare, să se oprească măcar o zi.

Cu acest prilej, invitați doi-trei prieteni pe chipul cărora ați observat o ușoară îngîndurare și care, din surse sigure, știți că au început să consume în mod bizar tonifianta băutură etichetată de cei ce învață limba franceză la televizor cu numele de «théay des soundatoirés».

După ce au sosit, li poftiți în jurul unei mese goale și, cu glas șoptit, explicați-le de ce trebuie ca fiecare om să fie moderat mai ales cu mîncarea; că bolile de stomac, ficat, inimă etc. etc. se datoresc nu consumului de lucruri rele, ci mai ales abuzului de lucruri bune; că vînatul, animalele domestice, pești, păsările mai trebuie cruțate măcar pentru a nu dispărea ca specii din cauza oamenilor hulpavi ș.a.m.d., și că pot mîncea și altceva decît orătîni la frigare, fripturi la grătar sau sarmale fără a risca să moară de inanție.

După acest scurt «speech», puneți pe masă o mămăliguță și serviți-le la fiecare cîte două linguri din următoarea compoziție — pregătită în prealabil — și rezultată din 1/2 kg ciuperci albe curățate, spălate și tăiate mărunt, aruncate într-o cratiță în care s-a muiat la foc încet — în 50 g unt — o ceapă tocată. (Amestec la care, după ce fierbe 30 minute, se adaugă 250 g smîntînă.) Totul sărat și piperat după gust.

Explicați-le că ceea ce mîncă se numește tocniță de ciuperci cu smîntînă. La sfîrșit fiecare va fi obligat să bea cîte 1/2 de pahar de apă minerală de Malnaș.

P.P. NAȘU

P.S. Dacă după 30 minute de la acest dejun copios observați că mușafirii dau semne de neliniște înseamnă că și viața dv. este în primejdie. Singurul lucru ce-l mai puteți face este să-i aruncați într-un taxi și să-i debarcați la un restaurant

- TOKYO** Tensiune în industria minieră niponă; noul program de raționalizare întocmit de patronat prevede licențieri masive. Până în prezent, un număr de 230 000 de mineri au fost concediați sau obligați să lucreze în alte ramuri industriale.
- WASHINGTON** Deși pentru luna ianuarie 1969 fusese prevăzută chemarea sub arme a unui număr de 27 000 de tineri americani, Pentagonul anunță că cifra a fost depășită și că în februarie vor fi chemate 6 000 de persoane în plus.
- DJAKARTA** Un contract pe 10 ani a fost încheiat între societatea petrolieră indoneziană «Petromina» și marele concern italian ENI. Scopul? Exploatarea în comun a zăcămintelor de petrol din Borneo.
- BEIRUT** Ploile torențiale din ultimele săptămâni au pricinuit mari pagube în provincia Bakaa. 15 000 hectare de pământ arabil au fost inundate.
- LONDRA** Guvernul britanic consideră că proiectul realizării în comun de către Anglia, Franța și R.F. a Germaniei a aerobuzului pentru transporturi aeriene se dovedește a fi cu totul nerentabil. Drept care își menține decizia de a-și retrage contribuția cu care se angajase inițial: 60 000 000 de lire sterline.
- ATAE** Aici a intrat în funcțiune cel mai mare centru meteorologic din R.P. Mongolă. Dotată cu aparataj modern, instituția va stabili legături directe cu marile centre hidrometeorologice din lume.
- MOSCOVA** Potrivit unei înțelegeri stabilite recent, grupe de specialiști sovietici și japonezi vor efectua studii pentru o eventuală participare a Japoniei la exploatarea bogățiilor naturale ale Siberiei și Extremului Orient.
- HAMBURG** Noua firmă «Ruhrkohle AG», care concentrează mai multe întreprinderi carbonifere (reprezentând două treimi din producția Ruhrului), a hotărât să folosească numai «minele cele mai rentabile». Zeci de alte mine cu capacitate globală de circa 20 milioane tone pe an, urmează să fie închise treptat.
- BUDAPESTA** 70 de milioane de forinți urmează să fie investiți pentru construirea unei noi fabrici de poduri. Prin folosirea prefabricatelor, noua fabrică va putea produce un pod rutier în numai șapte zile în loc de câteva luni cîte erau necesare pînă acum.
- SAN YSIDRO** Una dintre cele mai mari bande de traficanți de droguri se află sub anchetă la Los Angeles. Marfa de contrabandă, descoperită în urma unui denunț la San Ysidro, este evaluată la peste un milion de dolari.
- BONN** Printr-o decizie a guvernului vest-german sînt majorate cu 50 000 000 mărci anual cheltuielile federale pentru construirea unor adăposturi pentru populația civilă, în cazuri de urgență.
- NEW YORK** La 16 ianuarie va fi inaugurată linia modernă de cale ferată Washington-New York. Inițial, trenurile vor circula pe acest traseu cu 177 km/oră. Ulterior se va ajunge la o viteză orară de 265 km.
- RANGOON** Aproape 200 de unități industriale și comerciale au fost trecute în patrimoniul statului în urma unui act de naționalizare emis de guvernul birman.

CABINETUL RUMOR — PRIMII PAȘI

În anii '63-'64 s-a vorbit despre un «miracol» italian. După o oarecare stagnare, situația economică din ultimii doi ani a urmat iarăși o linie ascendentă. Se părea că se pot da aprecieri pozitive în acest sens și unii observatori o făceau cu multă asiduitate, atribuind «succesul» politicii economice duse de coaliția de centru-stînga. Dar în primăvara lui '68 în urma alegerilor, socialiștii, al doilea partid important din coaliție, au înregistrat un evident regres. Cauza: nerealizarea unora dintre reformele economice și sociale preconizate în programul lor electoral anterior, dintre care la unele renunțaseră intrînd în coaliția și altele rămăseseră neîndeplinite în timpul guvernării de centru-stînga. Socialiștii s-au retras din coaliția guvernamentală și Italia a intrat atunci în criză politică. După lungi pertractări și întrevederi între lideri politici, după un guvern de tranziție, compromisul a reintervenit și coaliția de centru-stînga s-a refăcut. Mari mișcări sociale au avut loc însă între timp. Greve, demonstrații, revendicări de majorare a salariilor și pentru îmbunătățirea condițiilor de viață. În acest context programul noului guvern era așteptat cu cel mai mare interes. Dar acesta cuprinde, după cum apreciază majoritatea observatorilor politici, un număr mic de noutăți, iar mijloacele concrete de atingere a obiectivelor propuse nu sînt precizate.

Se prevede în primul rînd să se răspundă

revendicărilor celor mai urgente, care s-au apărut în cadrul largii mișcări sociale. Se va defini noile drepturi ale muncitorilor. Sistemul pensiilor — originea grev naționale din 14 noiembrie 1968 — va revizuit. Dar nici o precizare n-a fost făcută asupra posibilităților de eliminare a diferențierilor existente de la o regiune la alta între salariile muncitorilor din aceeași categorie. Pe de altă parte, noi fonduri de investiții prevăzute sînt din parte de a asigura crearea unor noi necesități de forțe de muncă în măsură să reducă numărul șomerilor — aproape 1 milion — și să dea de lucru celor 4-5 milioane de lucrători fără angajamente stabile. Politica de stimulare a investițiilor este pusă sub semnul incertitudinii și c «fuga» tot mai accentuată a capitalurilor italiene în străinătate. Sistemul «regionalizării» preconizat acum 20 de ani c Constituție va debuta începînd din noiembrie 1969 prin organizarea alegerilor regionale. Dar nu se poate ști dacă acest simplu fapt va putea să reducă disparitățile dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni din Italia și mai ales între nord și sud.

În orice caz, se pare că actuala stare de lucruri nu are darul de a predispor la entuziasm pe membrii noului cabinet Rumor.

Ilie ȘERBĂNESCU

JAPONIA — OPTIUNI COSMICE

Recent, conducătorul Institutului japonez pentru problemele cosmosului și aeronauticii, dr. Noboru Tajaki, a făcut o comunicare surprinzătoare: la începutul anului 1969 (probabil în martie) urmează să fie lansat în Japonia un satelit artificial dotat cu aparataj special pentru culegerea unor date științifice. În cercurile științifice de specialitate vestea a fost obiectul unor vii comentarii, cu atît mai mult cu cît, pînă la comunicarea doctorului Tajaki, se știa că Japonia, în ciuda locului de prim plan pe care îl deține în rîndurile marilor puteri industriale, are o serioasă și recunoscută rămînire în urmă în domeniul cercetărilor cosmice. Se mai știa că, în orice caz, sumele destul de restrînse (7 miliarde yeni) alocate de guvernul din Tokyo pentru cercetări cosmice erau cu totul insuficiente pentru lansarea Japoniei dincolo de «pragul cosmic». Multă vreme, absența unor performanțe nipone în această direcție a fost atribuită așezii «alergii atomice» a japonezilor, ceea ce nu este însă adevărat decît în măsura în care se referă la prezența bazelor atomice americane pe teritoriul Japoniei.

Fapt este că de mai mulți ani oamenii de știință japonezi desfășoară o intensă activitate teoretică și de laborator pentru a ține pasul cu realizările pe plan internațional în domeniul studierii spațiului extraterestru. În octombrie 1966 a fost lansată prima rachetă mai mare cu patru trepte, denumită «Miu» (21 m lungime, 40 tone greutate), și capabilă să atingă o altitudine de aproape 400 de kilometri. Era un început promițător, și din punct de vedere științific există toate condițiile pentru o evoluție rapidă în construirea și lansarea experimentală a rachetelor purtătoare. Dacă totuși s-a bătut pasul pe loc, aceasta s-a explicat printr-o serie de operațiuni de culise care au intervenit

ca rezultat al unor ciocniri de interese și rivalități deschise ivite între principalele organisme de stat cărora li s-a încredințat construcția rachetelor japoneze: Institutul pentru problemele cosmosului și aeronauticii și Direcția pentru dezvoltare științei și tehnicii. Pe de altă parte, se seamă de paralelism apărute în efectuarea diferitelor lucrări practice și de laborator au dus la irrosirea fondurilor, și așa anemic, destinate cercetărilor. Pregătirile de lansare au fost frînate și de faptul că sindicatul pescarilor din insula Kiușiu a refuzat să admită folosirea Capului Kagoshima ca rachetodrom, întrucît aceasta ar îngusta zona respectivă de pescuit. În cele din urmă, o mare parte dintr instalafiiile din Kiușiu au trebuit să fie transferate pe insula Tanegashima, și tuată mai la sud, și unde s-a construit un nou rachetodrom.

Dincolo de aceste dificultăți, principalele piedică ce stă în calea intrării Japoniei în rîndul statelor care desfășoară o intensă activitate independentă în deslușirea tainelor cosmosului constă în lipsa de fonduri. Specialiștii sînt de părere că încă de puț acum sînt necesare alocații de aproape 40 de miliarde yeni din bugetul țării (17 miliarde) pentru «trecerea pragului cosmic».

Dacă vor fi afectate fondurile scontate nu este exclus ca primul satelit artificial al Pămîntului lansat în Japonia să fie urmat de alte performanțe cosmice nipone. Cu atît mai mult cu cît — așa cum anunță ultimele telegrame — noile rachete japoneze folosesc acum combustibil lichid în locul celui solid, iar pe rampa de lansare se află rachete perfecționate (80 de tone, din seria «Miu», purtînd inițialele «Q» «M», «N»).

Dic. BABOIAN

SFATURILE CELOR CE PLEACĂ

Walt Rostow, consilierul special al președintelui Johnson pentru problemele securității, a fost fără rezerve considerat de cunoscătorii culiselor administrației democratice drept principalul responsabil al politicii escaladării în Vietnam, și ca atare obstacolul major în calea negocierilor. Acum, la cîteva săptămîni înainte de predarea funcției, Rostow caută să dea sfaturi pentru viitor. Vom ajunge să vedem pacea în Vietnam, spune el, dar nu trebuie fixată nici o dată precisă. De ce? Pentru că nu s-ar putea face progrese spectaculoase.

Întrebat însă dacă nu cumva atitudinea obstrucționistă a regimului de la Saigon amină scadența păcii, Rostow a declarat că «guvernul de la Saigon nu poate fi acuzat de manevre dilatorii». Nu de aceeași părere este ministrul apărării, Clifford, care, după cum relatează «Sunday Telegraph», în afara declarațiilor publice a spus deschis în particular saigonezilor că «pot să se arunce în mare dacă nu le plac cumva negocierile». Nu de aceeași părere este senatorul McGovern — căruia i se atribuie în viitor un rol influent — și care,

ne mulțumit de comportarea lui Ky la tratativele de la Paris, l-a caracterizat drept «o psiță dictatorială». De asemenea, consilierul viitorului președinte, profesorul Kissinger, se înscrie în rîndurile celor cu păreri nu prea bune despre alianții sud-vietnameze, ceea ce i-a atras din partea lui Ky epitetul de «palavrăgiu».

Evident, nu lipsesc și nu vor lipsi sprijinitori ai lui Rostow, care consideră că acum a sosit momentul ca cei prizonieri la Saigon să joace un mai mare rol diplomatic, respectiv să-și atragă asupra lor furiile pentru tactica tergiversării, urmărind ca la adăpostul acestei tactici să fie continuată vechea politică. Rămîne de văzut dacă nu va deveni totuși mai repede vizibil că Ky și ai săi nu pot decît să-i compromită și mai mult pe cei ce îi sprijină. În acest caz sfaturile lui Rostow riscă să fie covîrșite de cele ale lui Clifford. Mai ales că nu a precizat ce înseamnă concret în limba vietnameză «să se arunce în mare».

Nicolae LUPU

DISPUTĂ PENTRU UN TRON ILUZORIU

Ora 8 dimineața este puțin potrivită pentru o vizită neanunțată la o reședință princiară, dar șeful poliției din Saragoza nu și-a complicat existența cu griji care

țin de delicatele probleme ale protocolului. Cu un respect de circumstanță, fără să ocolească însă tonurile energice, polițaiul a făcut cunoscut prințului Charles Hughes

COMENTARIU

mareșali și colonei

de Silviu BRUCAN

Brazilia, cea mai mare țară latino-americană, se află din nou în centrul atenției, în urma măsurilor «tarif» luate de președintele Costa e Silva. De fapt, din 1964, când a fost răsturnat de la putere președintele Goulart, Brazilia a fost guvernată fără întrerupere de un regim militar. Lovitura de stat din 1964 a fost denumită «revoluție» și a dus la instaurarea ca președinte a mareșalului Castelo Branco. În 1967 a avut loc o nouă «revoluție» prin venirea la putere a mareșalului Costa e Silva, iar ceea ce se întâmplă în prezent este proclamat ca a treia «revoluție», ilustrare a modului în care un cuvânt poate fi folosit în politică exact pe dos.

De astă dată, buclucul a fost declanșat în Parlament de o cuvântare a deputatului Marcio Alvez, în care acesta a criticat represiunea brutală a poliției și a rostit o aprigă filipică împotriva regimului militar, chemînd pe deputați să boicoteze parada militară de Ziua independenței și ceea ce probabil a umplut cupa — cerind femeilor braziliene să refuze orice contact cu militarii. Simțind că în joc este mai mult decît onoarea lor, militarii au cerut arestarea lui Alvez și trimțterea lui în judecată. Nu era numai o pică personală, deoarece deputatul Alvez — un ziarist popular — exprimase nemulțumirile acumulate în opinia publică împotriva inflației endemice, a înrăutățirii situației salariaților, a stagnării vieții sociale și a climatului de asfixiere intelectuală. În mod surprinzător, Congresul brazilian, atît de maleabil și docil pînă atunci, a refuzat să-l arunce pe Alvez lupilor îmbrăcați în uniformă, printr-un vot de 216 contra 141.

Ca atare, președintele Costa e Silva, care la 15 martie 1967, o dată cu venirea la putere, promisese «democratizarea țării», a promulgat un așa-zis «act instituțional» prin care suspendă Parlamentul «sine die» și-și asumă puteri depline. În aceeași noapte a început o nouă «vinătoare de vrăjitori» — primii arestați fiind foștii și viitorii aspiranți la președinție: Kubitschek, Quadros, Lacerda și cîteva sute de deputați, ziariști și militanți progresiști care scăpaseră în timpul primelor

două «revoluții». A doua zi a fost instituită o cenzură severă a presei, întîrziere care a permis marelui ziar «O Estado» să apară cu un editorial pe tema: «Nu se poate conduce o țară cu 80 de milioane de oameni ca o divizie». Se pare însă că tocmai aceasta este esența celei de-a treia «revoluții».

Chiar și ziare americane, de regulă lipsite de prejudecăți față de frecventele lovituri militare din America Latină, se arată neliniștite de consecințele previzibile ale unor asemenea convulsii sociale: «Președintele Braziliei, Arthur da Costa e Silva — scrie Newsweek — pare să opereze potrivit principiului că dacă o treabă merită să fie făcută, ea merită să fie făcută prost», parafrazare bine întoarsă din condei a unei zicale americane populare. New York Times este de părere că «explozia furiei militare împotriva criticilor civili ai guvernului militar al președintelui Costa e Silva constituie o victorie pentru ofițerii «liniei tari» care vor un regim mai forte». Ziarul atribuie această victorie unor colonei care preconizează un regim autoritar timp de 20 de ani, menit a ridica nivelul economic al țării printr-un «progres disciplinat» și prin alte metode militare încercate care au dat rezultate în regimentele lor. Acești colonei consideră ca «subversiv» pe toți politicienii, intelectualii, preoții romano-catolici, ziariștii și studenții care protestează împotriva indiferenței guvernului față de problemele sociale, împotriva incompetenței administrative și a brutalităților polițienești. Asemenea proteste și critici pot veni numai de la niște civili «subversivi» care trebuie băgați cu toții la carceră.

Dictatura militară, după cum se știe, nu rezolvă gravele probleme economice și nici nu înlătură răcilele sociale care în Brazilia se manifestă prin existența a milioane de muritori de foame, ci doar interzice să se vorbească despre ele. Iar această interdicție este din ce în ce mai greu de impus în a doua jumătate a secolului XX, chiar dacă în acest scop este folosită forța armată.

Bourbon-Parma că trebuie să părăsască de îndată pămîntul Spaniei. Prințul schițat un protest, însă orice discuție rea inutilă: ordinul de expulzare, semnat guvernatorul Saragozei, era categoric. Prințul urma să plătească astfel greșeala a se fi angajat în «activități politice». Prințul s-a aflat că decizia fusese luată iar de către Caudillo, cu două ore înainte de reuniunea ministerială de la Madrid. Era un gest care mărturisea o poziție definitivă...

Spania este, formal, o monarhie fără... Pentru tronul deocamdată iluzoriu prințul Juan Carlos, fiul lui Don Juan, rege de Barcelona, despre care mulți cred că în curînd va fi desemnat drept rege al Spaniei. Juan Carlos a venit o prezență frecventă în tribunele parlamentare, ceea ce dezvăluie, cert, prefezența pe care o manifestă Caudillo. Dar nu există și... Charles Hughes de Bourbon-Parma. Și el revendică același tron, considerîndu-se moștenitor al coroanei aniole. Însă, observă «Le Monde», prințul s-a născut la Paris și actualul regim al Madrid refuză să-l recunoască drept rege al Spaniei. Or, succesorul lui Franco, potrivit

legii constituționale, trebuie să fie un spaniol. Totuși, Charles Hughes a primit permisiunea să se instaleze în Spania. Echivocul a fost savant cultivat. Permisivitatea n-a reprezentat o simplă concesie făcută «beretelor roșii» — carliștii, susținătorii prințului — care au fost alături de Franco din prima zi a războiului civil («o forță decisivă pe care a putut conta Franco» — afirma un cotidian parizian). La Madrid existau și alte calcule: prezența în Spania a lui Charles Hughes urma să-l îmblînzească pe Don Juan de Bourbon (socotit «prea liberal»), pentru a abdică în favoarea fiului său Juan Carlos.

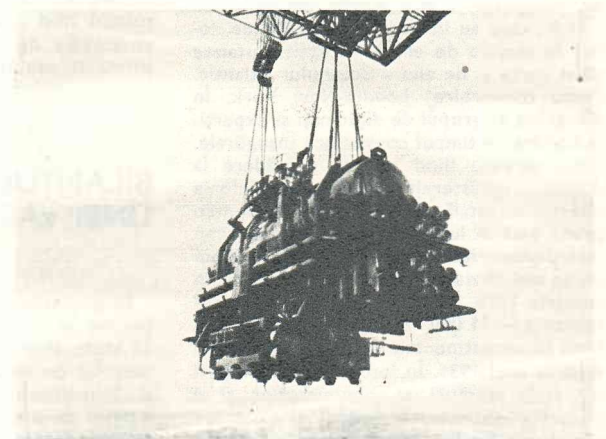
Jocul ar fi putut, probabil, continua încă multă vreme, pentru că problema tronului nu este presantă, dacă Charles Hughes n-ar fi avut nefericita inspirație de a înmulți contactele în lumea politică. Iar în afara partizanilor săi, a încercat să-și creeze prietenii printre liderii sindicali din Asturia și în amfiteatrele universitare efervescente ale Barcelonei. Limitele admise la Madrid fuseseră depășite.

«Beretele roșii» au reacționat printr-o furtunoasă manifestare. Prietenii de ieri ai regimului strigau: «Nu — dictaturii». Misiunea de a le răspunde a revenit, ca de obicei, poliției...

E. OBREA

O nouă expediție de explorare a adîncurilor submarine urmează să înceapă zilele acestea în preajma insulei San Clemente, la circa 100 kilometri de coasta Californiei. Experiența, a cărei durată va fi de 60 de zile, va fi efectuată cu ajutorul «casei submarine» Sealab III, care urmează să coboare la 188 metri în adîncul oceanului.

Foto: Keystone

CONAKRY

PE DRUMUL DEZVOLTĂRII INDUSTRIALE

Correspondență specială de la Nestor ROURA

Dacă principalul obiectiv al planului de dezvoltare economică a Guineei în perioada anilor 1960-1963 a fost agricultura, domeniul în care s-au obținut importante realizări, planul septenal 1964-1970 pune accentul pe industrie și exploatarea minieră.

Investițiile recent făcute de guvernul de la Conakry (la care se adaugă fondurile împrumutate de la Banca Mondială — în total 100 000 000 dolari) în scopul intensificării lucrărilor de construcții ale complexului minier și industrial de la Boké concretizează realizarea unor importante obiective.

Rezervele de fier de la Kaloum (2 miliarde tone de minereu brut) au început să fie exploatate. Din cantitățile obținute, o parte sînt exportate în R.F. a Germaniei, R.P. Polonă, Marea Britanie. Masivele Simandon și Mont Nimba oferă de asemenea unul dintre cele mai importante zăcăminte de fier din lume, evaluat la 25 miliarde tone.

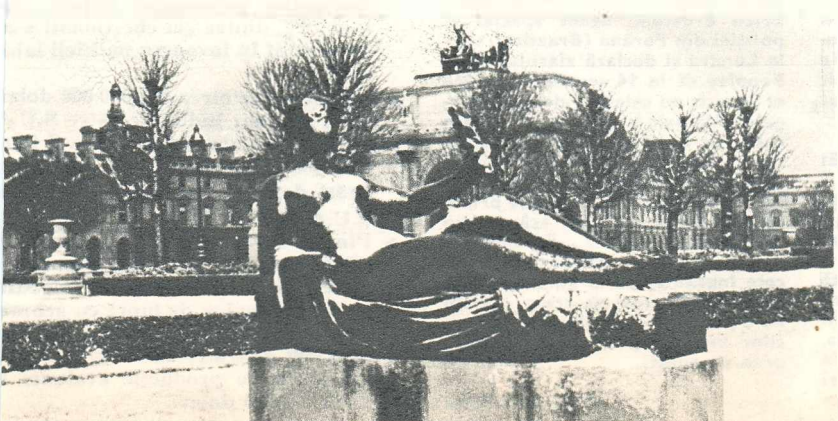
O altă bogăție a Guineei, căreia în cadrul actualului plan de dezvoltare economică

se acordă o atenție deosebită, este bauxita. Cele mai importante zăcăminte sînt exploatate la Fria. Mari zăcăminte (5 miliarde tone) se mai găsesc în insulele Loos, nu departe de capitală, altele au fost recent descoperite. Guineea este al 7-lea producător de bauxită din întreaga lume. Datorită însă industriei prelucrătoare încă slab dezvoltate și a lipsei de energie hidroelectrică cele 525 000 tone extrase în 1966 (cantitate minoră față de posibilități) au fost exploatate în străinătate. Se preconizează ca în cel mult cinci ani modernul complex minier și industrial de la Boké să funcționeze din plin. Compania de bauxită a Guineei, naționalizată în proporție de 49%, a și încheiat contracte pentru următorii ani.

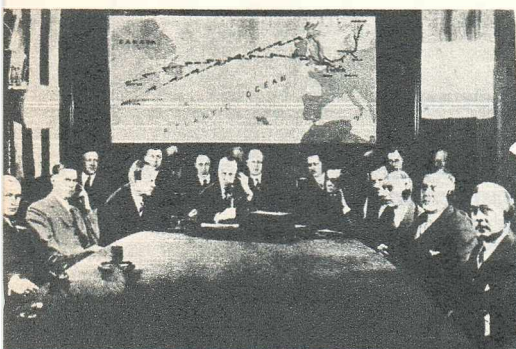
În ciuda unor importante cheltuieli de amortizare, se contează pentru anul acesta pe beneficii de 50 000 000 dolari. Avantajele politicii de industrializare a țării sînt însă deopotrivă și de ordin social, deoarece se va ajunge astfel la îmbunătățirea nivelului tehnologic al muncitorilor acestei țări.

na, care a cuprins întreaga Europă, pare mai puțin aprigă la Paris. În Place du Trocadere zăpada s-a așternut într-un strat subțire, subliniind parcă frumusețea acestei ștătuți a sculptorului Maillol.

Foto: France Presse

ARHIVA - FOTO

TELEFONIA INTERDIPLOMATICĂ

6 ianuarie 1927 este ziua inaugurării convorbirilor internaționale prin telefonie fără fir. Începutul îl face Anglia împreună cu S.U.A., care au investit 100 000 000 de dolari în stațiile de emisie-recepție instalate de o parte și de alta a Oceanului Atlantic. Prima convorbire: Londra-New York. În fotografia 1: grupul de diplomați și experți, la Londra, în timpul convorbirii inaugurale. Noul serviciu fiind pus cu precădere la dispoziția ministerelor de externe, telefonie intercontinentală, folosită atunci pentru prima dată în lume, a fost numită un timp interdiplomatică. Franța a introdus sistemul un an mai târziu, între Paris și Alger, iar în ianuarie 1929, între Paris și Buenos Aires (distanța — 11 000 de km). În România telefonie intercontinentală fără fir a fost introdusă în anul 1931. În fotografia 2: miniștrii din acele vremuri, al comunicațiilor și al afacerilor externe, în localul telefoanelor din strada Bursei, la 9 noiembrie 1931, în timpul primei convorbiri București-Washington.

CRONICA DE TREI SECADE

Telespectatorii americani au sărit ca arși când un meci de base-ball a fost întrerupt pentru a se transmite, în direct, Luna văzută din Apollo-8. S-a terminat și cu mitul Lunii: mitul e, de altfel, cenușiu, pustiu, dezolant, n-ai ce vedea, n-ai ce visa, decît retroactiv, visurile fastuoase pe care noi le-am visat privind de pe pământ. Așa trăiesc multe iluzii: retroactiv. Doar cliinii, cu intuiția lor superioară, au știut ceva urlînd la astru, alegîndu-l drept interlocutor pentru disperarea lor și dînd astfel simbolului o dimensiune mult mai aproape de adevăr. Luna e bună de dat la cliini. Dar ce vor face oamenii — aceasta e problema, ca ori de cîte ori are loc o demitizare brută. Ne trebuie altceva, alt mit, care? Habar n-am. Dacă Alain Delon, steaua fetelor neprihănite, a intrat într-o combinație lușă, fetele îndurerate suferă cît suferă și găsesc puterea să-l înlocuiască pe suspect cu un

SENATORUL.. VINDECAT ȘI APARTHEIDUL

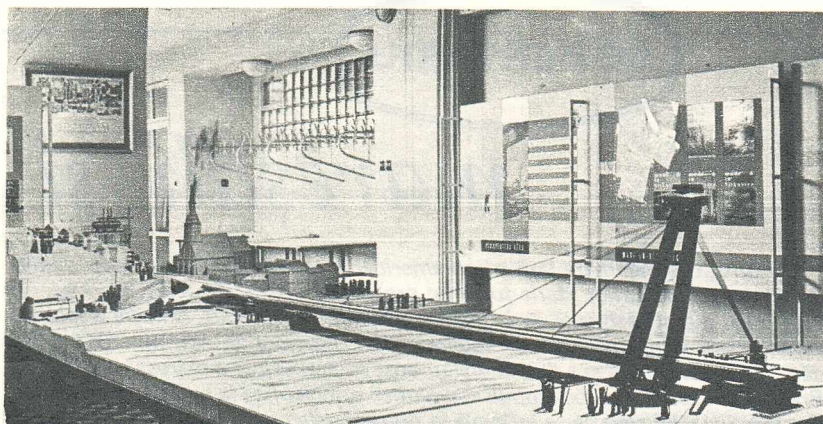
Păstrarea imuabilă a apartheidului impune în Republica Sud-Africană cele mai neașteptate măsuri. Cei chemați să vegheze ca nici în vis să nu se producă vreun «amestec» între rase sînt bîntuiți de o teamă instinctivă că oricînd ar putea fi acuzați de ușurință, ceea ce presupune încheierea carierei lor oficiale. De aceea ei recurg pe scară largă la «vinătoarea de vrăjitoare». La fel de categoric se comportă cenzorii cu orice idee care ar putea lăsa impresia, fie ea oricît de îndepărtată, că barierele dintre rase nu sînt chiar atît de categorice cum susțin legile sud-africane. Ultima interdicție impusă la Pretoria a lovit filmul american «Finian's Rainbow», realizat după o comedie muzicală de răsunător succes în multe țări. Ce elemente «inadmisibile» — așa a sunat sentința prin care a fost împiedicată rula-filmului — existau în acest «musical»? Subiectul înfățișează un senator american cu mentalitate rasistă care, datorită unei întîmplări din care fantasticul nu lipsește, se transformă în negru. După ce cunoaște neajunsurile noii lui situații în S.U.A., își recapătă culoarea pielii, ceea ce îl repune în drepturi. «Renașterea» îl determină însă să se lepede de prejudecățile rasiale...

Ura cenzorilor sud-africani s-a concentrat asupra aspectelor «cu substrat politic» dăunător apartheidului. Bineînțeles că nu peripețiile dureroase ale senatorului «innegrit» i-au supărat mai mult, ci în primul rînd prezentarea, chiar ireală, a «mutației» de la o rasă la alta și apoi primejdioasa renunțare la rasism.

Z. FLOREA

BILANȚUL UNEI «ASOCIERI»

Negocierile pentru reinnoirea Convenției de la Yaoundé (convenție prin care 18 state afro-malgașe au obținut în 1964 statutul de «asociate» la Piața comună) au fost deschise oficial la Bruxelles încă înainte de a se păși în 1969, cu toate că aceasta expiră abia la 31 mai, iar sesiunea ministerială a reprezentanților «celor șase» și ai «celor 18» a fost prevăzută pentru

La Bratislava, capitala Slovaciei, se va construi un nou pod peste Dunăre, lung 432 metri și lat de 21. Proiectul aparține profesorului doctor Arpad Tesár de Uzinele de stat Klement Gottwald din Bratislava. Fotografia vă înfățișează rcheta noului pod.

Foto: C.T

sfrîșitul lui martie. Este, evident, vorba de un răstimp necesar găsirii unei rezolvări a divergențelor ivite între țările afro-malgașe asociate (EAMA) și țările Pieței comune. Aceste divergențe au la bază o serie de nemulțumiri ale «celor 18» în ce privește relațiile cu țările din Piața comună. Reuniunea de la Bruxelles a fost precedată — și pare-se determinată — de un turneu în țările vest-europene, membre ale Pieței comune, al lui Hamani Diori, președinte al Nigerului, de astă dată în calitate de președinte al Organizației comune africane și malgașe (OCAM) și de conducător al unei delegații a celor 18 țări africane asociate Pieței comune. În convorbirile purtate, Diori a cerut adoptarea unor prevederi în acordul reinnoit, care să facă această asociere «mai efectivă și mai favorabilă statelor africane». Manifestîndu-și îngrijorarea față de nivelul scăzut al schimburilor comerciale cu asociatele lor din Piața comună, țările afro-malgașe cer acestora să-și mărească importurile din țările africane și în special să renunțe la barierele vamale puse în fața unor produse africane, ca de pildă cele agricole, analoge și concurente ale produselor vest-europene. De asemenea, țările Pieței comune sînt chemate să-și îndeplinească angajamentele asumate prin Convenția de la Yaoundé cu privire la stimularea dezvoltării țărilor afro-malgașe asociate, acordîndu-le acestora un ajutor financiar și tehnic mai eficient.

În aceste condiții se pare că cele cinci luni care au mai rămas pînă la reinnoirea Convenției de la Yaoundé s-ar putea dovedi un termen prea scurt!

I. CIOARĂ

COMPUTER

- Cifre privind balanța comercială japoneză pe anul 1968. La capitolul export, totalul se ridică la 1 197 349 0 dolari (numai în S.U.A. s-au exportat mărfuri în valoare de aproape 400 000 000 dolari). Importurile crescute și ele la 1 135 868 000 dolari.
- Bugetul Parisului pe exercițiul 19 indică sporuri masive (42,6%) la impozitele locale și taxele de salubitate. Motivul — un deficit de 350 000 000 franci, care trebuie acoperit.
- Explozie demografică în Thailandă creșterea anuală a populației — 1 000 000. Conform ultimului recensămint, țara numără aproape 35 000 000 de locuitori.
- Din cei 4 000 000 de spanioli care trăiesc în străinătate, 1 500 000 sînt stabilit în diferite țări din Europa, iar restul de două milioane și jumătate în America Latină. Între timp marea grație continuă: numai în 1967 peste 100 000 spanioli și-au părăsit țara.
- Bilanț preliminar pe 1968 al criminalității și stării infracționale în S.U.A. F.B.I. comunică: criminalitatea a crescut cu 19% față de anul 1967, jafurile cu 32%, actele de hulganism cu 37%.
- Un plan pe cinci ani pentru dezvoltarea industriei siderurgice în Argentina prevede o creștere cu 30% a actualei producții de oțel. Pînă în 1974 această țară va ajunge să producă 4 000 000 tone de oțel pe an.
- La termocentrala Nazarovskaia din Siberia se experimentează un turbinogenerator-gigant, cu o capacitate de 500 000 KW.
- Cel mai recent sondaj cu privire la popularitatea actualului cabinet britanic indică o scădere masivă a susținătorilor guvernului Wilson. Numai 19% dintre cei chestionați s-au pronunțat în favoarea politicii laburiste.
- Un credit de circa 400 000 000 dolari va fi acordat Indiei de către S.U.A. O parte din această sumă va fi folosită pentru cumpărarea unei cantități de 2 300 000 tone de griu din S.U.A.
- Pînă în 1975 avioanele «Starfighter» aflate în dotarea țărilor vest-europene din N.A.T.O., vor fi înlocuite cu un nou avion de luptă cu geometrie variabilă. Este vorba de un lot de 1 000 aparate, care vor necesita cheltuieli de producție evaluate la 2 500 000 000 dolari.

Radu COSAȘU

carte

● Notăm cu satisfacție apariția volumului *Amintiri. Evocări, semnet de istoric și criticul de artă G. Oprescu, care ni se relevă ca un foarte interesant memorialist și un sugestiv portretist al persoanelor întâlnite și evocate (Editura pentru literatură).*

● Cartea *Pagini de proză* de Ion Barbu constituie o apariție interesantă nu numai pentru istoria literară, dar e, în același timp, și o contribuție esențială la cunoașterea acestei mari personalități poetice. Ediția este îngrijită de Dinu Pillat, care seamănă și un comprehensiv studiu introductiv (Editura pentru literatură).

● O incursiune cu aparatul fotografic în «dumbrava minunată» a copilăriei ne oferă Hedy Löffler în albumul *Copii, copii*. Lumea de cântări infantile e surprinsă de fotoreporter în imagini saturate de umor, duioșie, frăgezime și, mai ales, de multă-multă dragoste. Text: Mircea Sintimbreanu (Editura Meridiane).

● Al. Belaci publică în Editura pentru literatură universală volumul IV din «clarele și documentatele sale Studii italiene».

● În cartea recent apărută, *Logica frumosului*, Liviu Rusu, întemeiat pe o bogată informație, își demonstrează, luând atitudine împotriva curentelor care se opun noțiunii de frumos ca bază a esteticii, «convingerea... că atât tendința de a restringe opera frumosului, cât și mai ales tendința de a elimina acest concept din domeniul esteticii este nelămurită» (Editura pentru literatură universală).

● În traducerea lui Demostene Botez au apărut, într-un singur volum B.P.T., romanele *Neastâmpăr și Bal în contele d'Orgel* de scriitorul francez Raymond Radiguet (1903-1923).

● În Editura științifică a apărut o *Introducere în filosofia culturii* de Al. Tănase.

● J.J. Rousseau e prezent în *Librăria noastră cu Visăria* unei hoinar singuratic, în românește de Mihail Șora. Prefață de Vera Călin (Editura pentru literatură universală).

● Momenta din istoria automobilului conține cartea lui Ion Ghenea Stănescu: *Trăserică fără cai. Rejinem pledoaria autorului pentru studiul automobilului kincă de pe băncile liceului*, deoarece, spune el, acest vehicul trebuie cunoscut și stăpinit vca orice mijloc de producție, ca orice mașină-unealtă (Editura tineretului).

cinema

● *Paotoful Cenășoresei*, Jean Georgescu, unul dintre stilpii cinematografilor românești, este din nou prezent pe ecrane cu o comedie lirică ce ne invită, plină de grație, să nu facem economie de zimbete și de duioșie. Cel care ne-a dat cîndva «O noapte furtunoasă» și «Directorul nostru» (și nu numai atât) știe cum să se adreseze această invitație. Scenariul: Jean Georgescu și Alexandru Culescu; imaginea: Costache Ciobotaru; muzica: H. Mălineanu; decoruri: Filip Dumitriu și Nicolae Teodoru. În distribuție: debutanta Ioana Pavelescu, Dorin Varga, Stela Popescu, Geo Barton, Heana Iordache.

Pamela Tiffin

● *Drumul spre Saturn (seria I)*. Sfîrșitul Saturnului (seria II). Trei ore petrecute în plin spionaj, cu ajutorul unui film de ample dimensiuni realizat de Vilen Azarov (U.R.S.S.). În distribuție: Mihail Volkov, Evgheni Kuznetsov, Arkadi Tolbutzin, Gheorghe Ijenov, Vladimir Pokovski, Valentina Tolizina, Ludmila Maksakova.

● *Un delict aproape perfect*. Mario Camerini, reprezentant al generației vîrstnice de cineaști italieni, se ia la întrecere cu meșterii mai noi ai filmului polițist. În rolurile principale: Philippe Leroy («Sapte oameni de aur»), Pamela Tiffin («Veră și fum»), Graziella Granata, Fernando Sancho, Massimo Serato.

● *Mari actori pe ecranele noastre*: Leo Marvin, Burt Lancaster (Profesiaștii), Monica Vitti (Aventura), Jeane Moreau, Marcello Mastroianni (Noaptea), Anouk Aimée, Jean-Louis Trintignant (Un bărbat și o femeie), Peter O'Toole, Richard Burton (Becket), Garry Cooper (Vera Cruz), Charlton Heston (Planeta maimuțelor).

● Claude Lelouch ne anunță că în acest an are de gînd să întreprindă o călătorie în jurul lumii. Cu aparatul după el, bineînțeles. Vrea să se întoarcă acasă cu două filme: *Încă o poveste de dragoste* și *Singuri în jurul lumii*. În primul vor apărea Annie Girardot și Marcello Mastroianni. În cel de-al doilea — Simone Signoret și Jean-Claude Brialy.

● Primul lung metraj artistic al cineaștilor de origine poloneză Valerian Borowskyk (renomit autor de filme de animație), *Goto, insula dragostei*, a primit Marele premiu al Comitetului internațional al cinematografilor de artă.

● Peter O'Toole a fost solicitat să interpreteze rolul principal într-un film biografic dedicat scriitorului englez Somerset Maugham.

● Claudia Cardinale, Ursula Andress și Edwige Fenech sunt deținătoarele rolurilor principale ale comediei polițiste *Monte Carlo Bob* a cărei regie o seamănă Terence Young. Partenerul lor — Sean Connery («Colin»).

disc

● Trebuie să subliniem apariția discului *Margareta Pislaru*, de format mediu, 25 cm/33 ture, ce pe e încoronare meritată a excelentei interprete de muzică ușoară românească, Margareta Pislaru, apare însă nu numai ca interpret, ci și ca autoare a unor texte scrise cu simțire aleasă. Din programul discului nu menționăm nimic. Nu-i nevoie! Doar indicele: EDD-1217.

● *Ștefan Bănică*, «șansonetistul» nostru nr. 1, autentic «I. D. Ionescu al epocii noastre», imprimă în «Electrodisc» câteva succese ale compozitorilor Temistocle Popa și H. Mălineanu: «Gioconda se mărită», «Zică lumea», «Mai dă-mi un telefon» și «Astă-seară mă fac profu». Umorul, maliciozitatea și (chiar) personalitatea interpretului fac tot farmecul acestui disc. Pe nume: 45-EDC-10041.

● «Bella, bella» lui Lipopoc, «Bonnie and Clyde» de Murray, «Let's go» de Henry și «Delicado» de Waldy Azevedo. Petru succese mondiale, petru șlagăre internaționale

în interpretarea unei formații orchestrale ce merită același calificativ: *Orchestra Electrodisc*. Dirijor Al. Imre (45-EDC 10040).

● Un interpret de clasă: *Tony Bolton*. *Orchestra Electrodisc*, dirijată, de astă dată, de Richard Oschanitzky (un gen de cerebral al muzicii ușoare contemporane) îl ajută pe solistul englez în interpretarea unor «tuba-uri» de răsnet: «Delilah», «Marlene», «Green, Green Grass of Home» și altele de aceeași valoare (EDD-1218).

muzică

● Dirijorul italian *Pietro Argento* și rinăra noastră violonistă *Cornelia Bronzetti* — pe așful concertului săptămînal al Orchestrei simfonice a RTV. Programul, structurat din lucrări ale marelui repertoriu universal, se anunță deosebit de atractiv: «Fînfinile Romela» de Ottorino Respighi, Concertul nr. 1 pentru vioară și orchestră de Serghei Prokofiev și Simfonia a V-a (cînta și se mai spune și a IX-a) «Din lumea nouă» de Antonin Dvorak (16 ianuarie).

● Turneele în Capitală ale Teatrului muzical brașovean au intrat în tradiție. După cum tot de tradiție ține și repertoriul — opera «Silvia» de Kálma — și protagonista: soprana Teodora Lucaciu, solistă a Operei române.

● Să fie una dintre concluziile discuțiilor ce au urmat primei ediții a faimosului «Cerb de aur»? În orice caz, recitalul Margaretei Pislaru (soldat cu net succes) este urmat acum de cel oferit de Doina Badea pe scena sălii «Savoy». Spectacolul apreciativ cîntărește este agrementat de câteva monologe comice (Aldo Nicolai, Tudor Mușatescu, Romulus Vulpecu, Petre Bărbulescu) prezentate de actorul ploieștean Nicolae Dinic.

● Orchestra «Barbu Lăutaru» își continuă ciclul de concerte de muzică populară din Sala ateneului. În primă apariție a anului, prestigioasa formație bucureștă va fi condusă de Florian Ecomno și va avea ca soliști pe: Irina Loghin, Benone Sinulescu, Viad Dionisie, Emil Gavriș, Damian Luca ș.a. Remarcăm din nou, cu regret, că de pe așful acestui gen artistic de mare popularitate continuă, obstinat, să lipsească nume noi de tinere talente (12 ianuarie).

Doina Badea

plastică

● *Dimitrie Vărbănescu (1908-1963)* — pictură și grafică. După cea de la Grenoble din 1965, actuala expoziție de la Ateneu este cea mai corespunzătoare selecție din opera lui D. Vărbănescu, desenator și pictor foarte puțin cunoscut publicului nostru. Născut la Giurgiu, el pleacă în Franța în 1929, unde de-a lungul a câteva decenii va desfășura

o activitate prodigioasă ca pictor, desenator și esecist. Evoluția sa este marcată de câteva constante: fidelitatea pentru figurativ, prioritatea grafismului asupra culorii, cercetări laborioase pentru dislocarea formelor, îndelungi căutări pentru elaborarea unei «mitologii» etc. Actuale expoziție cuprinde 106 picturi și lucrări de grafică, precum și două tapiserii de Suzanne Verlanesco, realizate după cartonașele pictorului.

● *Ion Muculeanu* — pictură. Flori, naturi moarte, priveliști calme, fără drame. Prelecția pictorului se îndreaptă spre colțuri de natură scăldate într-o lumină difuză, erareori rulburate de mici revolte cromatice («Început de toamnă»), peisaje construite cu rigoare. Cîteva portrete, cu personaje placide, arată că preocuparea artistului se îndreaptă mai degrabă spre rezolvări coloristice, dar «Fata în verde» demonstrează potențe în descoperirea psihologică a personajului (Galeriile de artă, bd. N. Bălcescu 23).

● Fără a avea strălucirea altor monumente, bisericile din Feleac și Vad sînt prețioase mărturie ale vechii arhitecturii românești din Transilvania. Construite, după tradiție, cu ajutorul lui Ștefan cel Mare, ele au fost păstrătoarelor unor tezaururi inestimabile. Micul îndreptar a lui Marius Porumb: «Bisericiile din Feleac și Vad», bine documentat, e un prețios ghid pentru pasionații de artă veche (Editura Meridiane).

teatru

Marga Barbu

● Prima comedie-western de cameră — *Vijetie în crengile de Sasafraș* — la Teatrul C.I. Nottara. Regizorul George Rafael ne face cunosțință pentru prima dată cu cunoscutul autor francez Obaldia. În roluri: Marga Barbu, Melania Cișje, Sandu Sticlaru, Dorin Varga și alții.

● Începutul anului 1969 anunță mai multe premiere originale pe scenele teatrelor din Capitală: *Iana* de Marin Sorescu, *Iertarea* de Ion Băieșu, *Tandrețe și abjecție* de Teodor Mazilu, trei piese într-un act de Paul Everac, *La ciorba de potroace* de Sergiu Fărcășan, *Un loc rămas liber* de Ionel Hristea. Fiindcă tot vorbim de dramaturgie originală, mieux vaut tard...

● Teatrul de stat din Birlad și-a obișnuit publicul cu premiere pe țară. De astă dată pe așful se află «Bătrînul» de Maxim Gorki.

● Prea puține teatre își inscriu în repertoriul lor și piese pentru copii. O excepție, teatrul din Reșița care a ales *Aventurile lui Robinson* de Paul Mochmann în regia Ioanei Ottescu și scenografia lui Al. Olian. Mai recent, și teatrul din Galați a prezentat în premieră *Vioara timpului fugar* de A. Charpentier.

televiziune

DUMINICĂ 12 IANUARIE. Program I. Sport: Retrospectivă (II) a neuitatului «Mexic 1968» (16.05) ● Magazin duminical ne propune,

Ion Voicu

printre altele: rendez-vous cu Nic. Breban; medaliion Lorca; muzică ușoară cu Rolf Albrich (17.00) ● Despre filmul «Viețu particulară» ce ar fi de spus? Poate doar să amintim că e una dintre operele de seamă ale lui Louis Malle și că interpretează Brigitte Bardot și Marcello Mastroianni (20.25) ● Cîntă Jean-Claude Pascal — cunoștință de anul trecut de la Festivalul de la Brașov (22.10)

● Program II. Un alt film care ne reține în fața micului ecran chiar dacă l-am văzut și pe marele ecran: «Drama cicloriciei», film maghiar premiat la Cannes 1964, pentru cel mai bun rol masculin — Antal Páger (20.05).

LUNI 13 IANUARIE. Filmul sovietic «Belav», inspirat din nuvele cu același titlu de Mihail Lermontov (20.25).

MARTI 14 IANUARIE. Dacă nu veniți cu secul gol ca la pomul lăudat, puteți fuma o țigară vizionind concertul de muzică ușoară la care vor defila: Anda Călugăraanu, Luminița Dobrescu, Mihaela Mihei, Aura Uzicianu, Jean Păunescu, Aurelian Andreescu, Sergiu Ciou, Sincron. Mai simți și alții (20.30).

MERCURI 15 IANUARIE. Telectinemotecă. Nu v-am sfătuit să pierdeți filmul «Gilda» cu Rita Hayworth (20.30) ● 20 de minute de operă: «Berona» de Weber, cu Ludovic Spiess, Cornal Stevru, Dorothea Palade (22.40).

JOI 16 IANUARIE. Program I. Prim planul lui Manasa Radnev — emisiuni, în genere, bine lucrate. Azi: Victor Eftimiu (21.45). ● Program II. Și iarăși film: «Cine a vrut s-o ucidă pe Jessie?», o realizare a cinematografilor cehoslovace, cu Olga Schoborova (21.30).

VINERI 17 IANUARIE. Studioul muzical continuă ciclul — foarte atractiv — intitulat «Povestea instrumentelor muzicale» cu familia instrumentelor cu coarde (20.30).

SÎMBĂTA 18 IANUARIE. Program I. O rubrică nouă — Uș învitare pe săptămîină — și un invitat simpatic: Stela Popescu (21.00)

● Hai să ne aflăm în treabă și să vă facem o recomandare: vizionați serialul SFântul (21.20) ● Program II. Recitalul de sîmbătă seară este rezervat violonistului Ion Voicu și balerinei Valentina Massini (20.35).

pronosport

Pronosportul antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 2 din 12 ianuarie 1969

I. Atalanta-Vercena	X
II. Cagliari-Napoli	1
III. Inter-Juventus	X
IV. Lanerossi-Sampdoria	1
V. Pisa-Fiorentina	1
VI. Roma-Palermo	1
VII. Torino-Bologna	2
VIII. Varese-Milan	1
IX. Catania-Brescia	X
X. Foggia-Livorno	1
XI. Genoa-Monza	1
XII. Mantova-Bari	X
XIII. Ternana-Come	1

FLACĂRA-ALBUM

Actrița maghiară VERA VENCZEL este interpreta primei superproducții a studiourilor Huniafilm, «Stelele din Eger», o transpunere cinematografică a cunoscutului roman al lui Varkonyi Zoltan.

